



Danes in jutri bo
še nestalno,
z občasnimi
padavinami.

V soboto in nedeljo
pa bo jasno
in ponovno
topleje.

Dragi naročniki in bralci

Iz dneva v dan se jezimo na nove, seveda višje cene, na vrtoglave podražitve in na realno zmanjševanje vrednosti naših dohodkov.

Kot da se vrtimo v začaranem krogu, ki nikomur ne prizanesi. Tako vam moramo tudi iz uredništva vaše domačega tednika z današnjo številko ponuditi dražji časopis. Ne moremo več zdržati pritiska cen, ki smo mu kljubovali tudi po valu podražitve v začetku junija. Pri nespremenjenih cenah smo vztrajali od januarja do konca julija in smo verjetno med redkimi, saj tega nismo počeli na račun obsega in upamo, da tudi ne vsebine časopisa.

Ker naročnina le delno pokriva njegovo ekonomsko ceno, smo se potrudili z iskanjem dodatnih virov denarja, del razlike v ceni pa pokrivajo tudi vse štiri pomurske občine.

Sporočiti vam moramo, da bo po novem cena izvida Vestnika v kioskih 1100 dinarjev. Ceneje bodo časopis dobivali naročniki, saj je naročnina za II. polletje 25.000 dinarjev. S skrbnim obračunom vsakega dinarja bomo skušali z njo pokriti vse že znane in še neznanе podražitve, če seveda te ne bodo šle čez vse predvidljive meje. Pričakujemo vaše razumevanje v takšnih za zdaj nepredvidljivih razmerah, sicer pa zagotavljamo in se obvezujemo, da bomo pri tej višini naročnine skušali vzdržati, ohraniti obseg in kakovost informiranja.

Manj kot naročnikom pa lahko obljubimo tistim našim bralcem, ki časopis kupujejo, saj bomo ceno izvida prisiljeni sproti prilagajati rasti stroškov.

Kljub težkim časom, ki načenjajo družinske proračune, bi želeli, da se naša več kot dvajsetisočlanska družina ne bi zmanjšala. V uredništvu se obvezujemo, da bomo izkoristili vse nortanje rezerve, da bomo še več prihajali med vas — tudi z raznimi akcijami, da vam bomo pošiljali časopis, ki vas bo resnično celostno informiral o dogajanju po svetu in doma, in še posebej o tistem v vašem kraju.

Vestnik bo v kratkem star 40 let. Po letih je dorasel v zrelega moža, ki ima svoje ambicije. Za njihovo uresničitev potrebuje tudi vašo pomoč in sodelovanje, zato računamo na vašo zvestobo.

V septembru se bodo na našlovih naročnikov oglašili poštarji s položnicami.

Če je te v vaši moči, vas prosimo, da naročnino takoj poravnate, saj je od pravočasnega plačila odvisno predvsem nemoteno izhajanje časopisa.

Potrkali bomo tudi na vrata tistih družin, kjer Vestnik še ni med družinskimi člani. Dobro vemo, da takšna čast lahko doleti samo dober časopis, zato je to naša edina alternativa.

Upamo, da nam vrat ne bo-
ste zaklenili.

Uredništvo



Pasji dnevi se nočejo in nočejo posloviti. Osvežitev iščemo vsak po svoje: v kopališčih, jezerih, potokih... v hladni senci, s pitjem hladnih pijač. Na to, kakšen je položaj v nekaterih pomurskih kopališčih in kaj storiti, da vročina ne bi preveč načela zdravja, smo poskušali odgovoriti na 4. strani.

Foto: N. JUHNÖV

S KOLEKTIVNIM DELOM IN ZNANJEM IZ KRIZE

Član sveta federacije in častni občan soboške občine dr. Anton Vratuša je bil v ponedeljek na krajšem obisku v Pomurju. V Murski Soboti se je pogovarjal s političnim aktivom občine in predstavniki medobčinskih družbenopolitičnih organizacij ter gospodarske zbornice. Uvodoma ga je predsednik skupščine občine Andrej Gerenčer seznanil z aktualnimi gospodarskimi in družbenopolitičnimi razmerami v soboški občini, ki so v primerjavi z nekaterimi drugimi območji v republiki nekoliko boljše.

Predvsem zato, ker v sedanjih zaostrenih razmerah ni zaznali večjega padca standarda ljudi, manj pa je tudi prekinitev dela.

Tudi gospodarski rezultati ob polletju niso slabi, saj je dohodek v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta višji za 162 odstotkov, čisti dohodek pa celo za 189 odstotkov. Vendar pa soboška občina pestijo nekatere težave, kot so skoraj 1500 brezposelnih, predvsem mladih s strokovno izobrazbo, zaostajanje osebnih dohodkov za republiškim povprečjem (v soboškem gospodarstvu je okrog 500 tisoč dinarjev, v slovenskem pa 580 tisoč dinarjev), problemi v manjših delovnih organizacijah, zlasti pa pomanjkanje naložb, ki že nekaj časa žre tukajšnje gospodarstvo, pomanjkljiva infrastruktura itd.

Dr. Anton Vratuša je ob tem omenil, da se tudi v večjih delovnih kolektivih pojavljajo problemi zaradi neurejenih medsebojnih odnosov. To je v prvi vrsti

tam, kjer samoupravljanje šepa ni dovolj odgovornosti, zaradi česar so možnosti za razmah birokracije. Na ta pojav je opozoril tudi v nadaljevanju svojega govora, ki je precej časa namenil aktualni temi: Svet danes in razmere v Jugoslaviji. Potem ko je očrtal mednarodno politiko, je dejal, da so razmere v svetu danes ugodnejše za samoupravo in neuvrščeno pot, kjer ima ravno naša država ugledno vlogo.

Toda, dokler ne bomo rešili domačih gospodarskih in političnih težav, ne moremo koristiti teh ugodnih razmer v mednarodnih odnosih. Pri tem je omenil zlasti štiri področja, in sicer utrditve varnosti in miru v svetu (zmanjšanje klasične in jedrske oborožitve), prve korake pri odpravljanju kriznih žarišč v svetu, kot so Irak—Iran, Afganistan, Kampučija, Ciper, Jug Afrike, Severna in Južna Koreja ter palestinsko vprašanje, kjer pa je še najmanj napredka, globoke družbenogospodarske in politične spremembe v državah vzhodne skupnosti

v Evropi ter boj za nov mednarodni gospodarski red.

Seveda v razpravi ni mogel mimo Kosova, ki je tačas največji problem pri nas. Po besedah dr. Vratuše teh zadev ni mogoče reševati s silo, ampak le s čim večjim medsebojnim sodelovanjem v vsej Jugoslaviji in izboljšanjem dobrososedskih odnosov z Albanijo. Podobno je z odnosom med Vojvodino in Srbijo, saj je večini ljudi vendarle za skupno usodo in razvoj celotne domovine. In kako čim hitreje izplavati iz sedanjih težav? Tudi plenumi in

drugi sestanki Zveze komunistov so pokazali, da je treba preiti na konkretne akcije, praznino, ki je nastala po odhodu tovarišev Tita in Kardelja, pa je nujno odločno zapolnjevati s kolektivnim delom in znanjem, je poudaril dr. Anton Vratuša. Le na ta način bo možno premagati osnovni vir vsega zla, ki nas vleče nazaj, to je izrazito neučinkovitost, odtujenost, krizo nezaupanja in vero v idejnopolično delovanje Zveze komunistov.

Milan Jerše

Brigita Bavčar

Folklorno in množično v Beltincih

Nastop folklornih skupin na osrednji nedeljski prireditvi 18. folklornega festivala v beltinskem parku je bil odmeven. Čeprav parade ni spremljalo veliko ljubiteljev folklorne, pa so se ti tudi letos množično odzvali in zapolnili prizorišče dogajanja, kot je razvidno iz gornje fotografije.

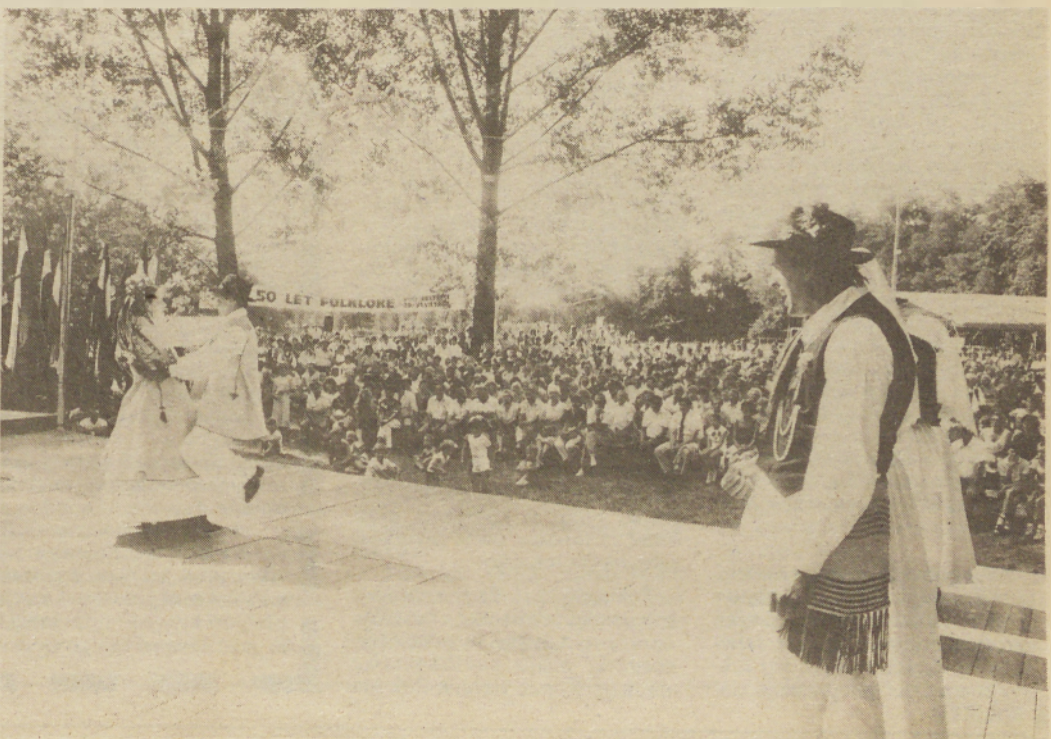
Na beltinskem odru se je na prostem zavrtelo devet folklornih skupin. Kot prvi so se predstavili domačini v novih oblačilih, s katerimi so proslavili jubilej — 50 let folklorne v Beltincih — in navdušili s prekmurskimi plesi ob pesmi svojih nepogrešljivih godcev: godbe Kociper—Baranja. Aplavz so pozele tudi gostujoče folklorne skupine: najbolj dinamični so bili madžarski plesalci iz Kormenda, bolj paša

za oči kot ušesa folklorna skupina France Prešeren iz Celja, podobno kot folklorna skupina Kostel Fara s prikazi odevanja neveste in ženitovanjskih običajev, delom koroske ohceti, ki so jo na odru ponazorili plesalci z Raven na Koroškem. Z zamejstva so po tradiciji prišli Porabci iz Gornjega Senika in folklorna skupina Seke. Na posebnem sprejemu jih je v nedeljo dopoldne pozdravil predsednik skupščine občine

Murska Sobotica Andrej Gerenčer, številni gostje in folklorni strokovnjaki pa so se tudi letos udeležili te pomembne kulturne manifestacije, ki ima v poletnih mesecih tudi turističen pomen zaradi izjemne odzivnosti in spremljevalnih prireditev festivala, kot so prodaja doužnjakov iz naše tradicije, kruha, domačih specialitet in dobre kapljice, primerno hladne za vroče dni.

Več o 18. folklornem festivalu in jubileju beltinske folklorne v sliki na zadnji in besedi na strani Kulturnih obzorij.

B. Bavčar Foto: N. JuhnöV

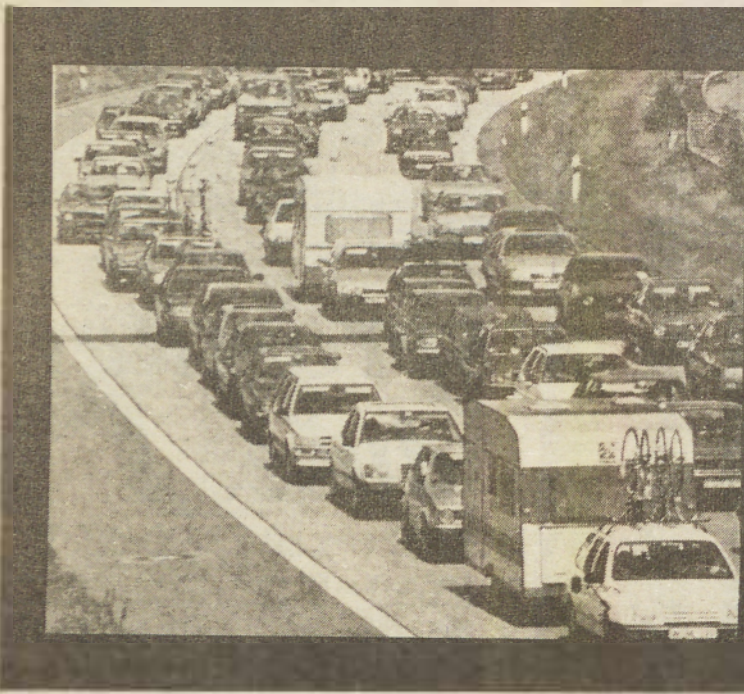


ZDRAVSTVO

Brez sprememb republiške solidarnosti

Skupščina zdravstvene skupnosti Slovenije je na julijemskem zasedanju obravnavala pobudo mestne zdravstvene skupnosti Ljubljana in Skupščine občine Jesenice za spremembo samoupravnega sporazuma o usklajevanju planov zdravstvene skupnosti v Sloveniji za obdobje 1986—1990. Pobuda ljubljanske zdravstvene skupnosti se nanaša na spremembo in dopolnitve samoupravnega sporazuma o usklajevanju planov zdravstvene skupnosti Slovenije, ki določajo avtomatizem zagotavljanja solidarnostnih sredstev iz bruto osebnih dohodkov ter podaljšanje roka za izločitev solidarnostnih sredstev tako, da bi obveznosti v letošnjem letu zmanjšali na naslednja leta srednjeročnega obdobja 1989—1990, s čimer bi jih enakomernje porazdelili. Pobuda Jeseničanov pa se nanaša na spremembo samoupravnega sporazuma o usklajevanju planov zdravstvene skupnosti Slovenije, in sicer, da ne bi veljal avtomatizem za odvajanje sredstev prek Službe družbenega knjigovodstva, ampak da se tudi solidarnostna sredstva plačujejo skladno s plačilno sposobnostjo posamezne občinske zdravstvene skupnosti. Zaradi zaostrenih materialnih razmer pa naj bi se znižal obseg sredstev za solidarnost na raven lanskega leta. Skupščina zdravstvene skupnosti Slovenije pobude za spremembo samoupravnega sporazuma o usklajevanju planov zdravstvene skupnosti Slovenije za to srednjeročno obdobje ni sprejela, saj je pravi glasovala večina delegatov zbora uporabnikov in zbora izvajalcev. Sprejetje takih pobud bi zlasti prizadelo pomurske občinske zdravstvene skupnosti, ki dobivajo precejšnja solidarnostna sredstva.

F. Maučec



Ob koncu tedna je naše meje prestopila množica tujih turistov (samo v soboto približno 151.000). Vse to se je seveda poznalo tudi pri čakanju na prestop meje. Bili pa so tudi cestni zastoji. Se huje je bilo v ZRN (od tam je tudi fotografija). Avstriji in Italiji, kjer promet po avtocestah ni stekel tudi po nekaj ur. Številni potniki so se zaradi vročine in utrujenosti zatekli po zdravniško pomoč.

IZ SKUPŠČINE SR SLOVENIJE

ALI JE SLOVENSKI NAROD SUVEREN?

Vprašanje uporabe jezika v postopku pred vojaškim sodiščem v Ljubljani je bilo na seji republiške skupščine glavna tema razprave ob obravnavi informacije skupščinskega predsedstva o uresničevanju stališč skupščine SRS v zvezi s postopkom zoper Borštnerja, Janša in Tasiča. V zboru združenega dela so skoraj soglasno podprli predlog Leje Oražem iz ljubljanske občine Vič-Rudnik, da udeležbo v razpravi omogočijo tudi predstavnikom odbora za varstvo človekovih pravic.

V imenu odbora je Mile Šetinc opozoril, da so mnoge stvari iz dosedanjega postopka zoper obtožene sporne z vidika zakonitosti, o čemer pričajo tudi izjave najbolj uglednih strokovnjakov za kazensko pravo, najbolj očitno in grobo pa je bila zakonitost kršena pri uporabi jezika pred sodiščem. Skoraj vse pa je sporno z vidika legitimnosti: pristojnosti vojaškega sodstva nad civilnimi osebami v mirnem času, pripor brez jasnih razlogov, »izgon« civilnih odvetnikov, popolna izključitev javnosti s sojenja itd. Skupščina seveda ne more ocenjevati posamičnih odločitev vojaškega sodišča, mora pa zaščititi temeljne človekove pravice in oceniti politične razmere, ki jih ustvarjajo takšni postopki vojaških pravosodnih organov. Delegatom je predlagal, naj sprejmejo stališče, da je prav dosledno ravnanje teh organov v škodo obtožencev ustvarilo politične razmere, ki zavirajo procese politične demokratizacije in rušijo zaupanje javnosti v sodne, oblastne in politične organe. Odbor za varstvo človekovih pravic je tudi podprl pobudo treh državljanov, da predsedstvo Slovenije oceni naravo vojaškega dokumenta, ki je predmet sojenja, zlasti še njegovo skladnost z našo ustavno ureditvijo, in predlagal, naj Stane Dolanc pojasni svojo vlogo pri sprejemanju stališča predsedstva SFRJ o uporabi jezika na vojaškem sodišču.

Po pojasnilu predsednika zbora, da je Dolanc uradno sporočil, da je glasoval proti sprejemu stališča, s katerim predsedstvo SFRJ ocenjuje ravnanje vojaškega sodišča kot zakonito in ustavno, je nastopil predsednik zakonodajno-pravne komisije Tone Jerovšek. Povedal je, da bodo v skupščini predlagali ustrezne zakonske spremembe, ki bodo omogočile ustanovitev skupščinske komisije za nadzor nad delom službe državne varnosti in omejile pristojnosti sedanjega sveta za varstvo ustave ureditve na tisto, kar sodi k vlogi predsedstva SR Slovenije. Glede uporabe jezika je šla iz Slovenije zahteva, naj predsedstvo SFRJ zaščiti ustavnost in zakonitost, ne pa prošnje, naj predsedstvo tolmači zakone — te pristojnosti ima le skupščina. O kršitvah kazenskega postopka lahko presoja le sodišče kot pristojna instanca, skupščina pa bo ocenila politične implikacije celotnega postopka. Predsedstvo SR Slovenije je vojaški dokument dobilo na vpogled, najbrž pa nima pristojnosti, da bi ga ocenjevalo in razlagalo.

Zbor občin je na pobudo delegata Toneta Urbasa iz Cerknice sprejel še dodatni sklep. Z njim narača delegatom iz naše republike v Skupščini SFRJ, naj zahtevajo odgovor na vprašanje, na-

slovljeno na predsedstvo SFRJ: v njem zahtevajo pojasnilo, kateri pristojni zvezni organi so dali mnenje o rabi slovenskega jezika v postopku pred vojaškim sodiščem v Ljubljani, in sprožitev vprašanja odgovornosti za tako pripravljeno mnenje, ki ne upošteva določil 1. odstavka 246. člena ustave SFRJ in 2. odstavka 212. člena ustave SR Slovenije.

Družbenopolitični zbor je soglasno sprejel sklep, da vprašanje jezika v postopku pred vojaškim sodiščem v Ljubljani ni samo vprašanje konkretnega postopka, ampak gre za vprašanje širših razsežnosti, zaradi katerih

je bilo to vprašanje tudi sproženo v republiški skupščini in v predsedstvu republike. Ne gre za vprašanje pravice obtožencev, da spremljajo postopek in se brani v svojem jeziku, marveč za vprašanje uradne rabe slovenskega jezika na območju Slovenije in v zveznih organih kot izraza suverenosti slovenskega naroda, ki jo ta uresničuje v Sloveniji in SFRJ, torej tudi v vojaških sodiščih in vojaških tožilstvih. Zato zbor zahteva, da se v vseh državnih organih na območju Slovenije vključno z vojaškim sodiščem in vojaškim tožilstvom v skladu s prvim odstavkom 246. člena zvezne ustave in drugim odstavkom 212. člena slovenske ustave zagotovi poslovanje v slovenskem jeziku. Sprejel je še sklep, naj zvezni zbor skupščine SFRJ obravnava in oceni izvrševanje zakona o vojaških sodiščih glede uradne rabe jezikov narodov.

Koliko so Avstrijci še rjavi

Z odločnim »spomenik bo stal, kjer je bilo že pred leti določeno«, je dunajski socialistični župan Helmut Zilk presekala debato o lokaciji spomenika proti vojni in fašizmu. Zaradi argumentov, ki so jih nekateri uporabili, ter antisemitizma, ki je bil prav tako v ozadju, pa se je Avstrija svetovni javnosti ponovno dala v zobe.

Debata o lokaciji spomenika proti vojni in fašizmu se je zares razgrela pred dvema tednoma, potem ko je minister za znanost, pristojen za spomeniško varstvo, Hans Tuppy iz ljudske stranke sekundiral visokonakladnemu, bulvarnemu Kronen Zeitung ugotovitvijo, da pred leti določeni Albertinaplatz ne more biti prikladno mesto za postavitve tega spomenika. Svoje stališče je utemeljil z zaprašenjo in pravno nejasno odločbo iz 70-ih let, po kateri naj bi trg med Opero in muzejem Albertina ostal nepozidan.

Celotna zadeva bi imela filistrski predznak, če ne bi šlo za spomenik s takšno simboliko, za katerega se je dunajska mestna (večinsko socialistična) uprava pred leti odločila zato, da Dunaj in Avstrija končno dobita spomenik proti fašizmu, vreden takšnega imena. Pužadistični Kronen Zeitung je svojo kampanjo usmeril sicer proti lokaciji spomenika in proti angažiranemu levčarju kiparju Alfredu Hrdlicki. Da je bila njegova kampanja dejansko usmerjena proti simboliki veličastnega spomenika iz granita in marmorja s podobo Žida, ki pere ulico (ob anšlusu je bila glavna zabava dunajske sodrge ta, da je Žide vodila »na pranje« ulice), pa je vendar bilo očitno. Najbolj razširjeni avstrijski dnevnik Kronen Zeitung je, sklicujoč se na dejstvo, da so na Albertinaplazu pokopane tudi žrtve zaveznških bombardiranj, podal predlog, naj se na tem mestu postavi spomenik njim, za spomenik proti vojni in fašizmu pa je predlagal odročnejšo lokacijo.

Pokazalo se je, da je vprašanje spomenika delikatne politične narave celo za socialistične osebnosti, ki imajo nadstrankarske ambicije. Župan Helmut Zilk (da

razmišlja o Waldheimovem nasledstvu, ni skrivnost) se kljub nekajkratnim pozivom, naj se izjasni, v zadnjih tednih ni želel oglašati iz kraja, kjer je letoval. Upanje, da se bo vihra pomirila pred njegovo vrnitvijo, pa se ni uresničilo. Ob vrnitvi z letovanja in po konsultacijah z vrhovi lastne stranke je Zilk o lokaciji spomenika končno izrekel besedo, ki bi obenem morala biti zadnja: spomenik bo na Albertinaplazu.

Sodelovanje Iskre in Siemens

Po daljših pogovorih in vsestranskih analizah je v zadnjih dneh poslovodno vodstvo DO Iskra Telematika ob podpori poslovodnega odbora sodelstva Iskra sklenilo, da bodo podpisali pogodbo o partnerstvu s podjetjem Siemens iz Münchna, kjer so pri telekomunikacijskih storitvah razvili sodoben sistem EWSD, in kjer so pokazali zanimanje za partnerski odnos.

Veliki razvojni stroški in kadrovske problemi so tudi Iskre, podobno kot mnogim tovrstnim podjetjem v tujini, glede razvoja javnih telefonskih central narekovali povečavo s tujim podjetjem že ob prehodu iz elektromehanskega sistema na elektronsko upravljan sistem ob koncu šestdesetih let. Iskra je tedaj pridobila licenco za sistem Metaconta. Z njim je dosegla velike poslovne uspehe doma in v tujini. Potreba po novi generaciji zamenjavi sistema, ki se kaže v popolni digitalizaciji ter v razvojni odprtosti sistema v smeri integriranih telekomunikacijskih storitev, pa je terjala novo partnerstvo z velikim in na tem področju uveljavljenim svetovnim podjetjem. Temu partnerstvu naj bi bila podlaga skupno vlaganje oziroma skupno podjetje, prek katerega bi bila Iskra trajno razvojno in tržno vključena v svetovna dogajanja na tem področju in ki bi hkrati upoštevala tudi interese po uveljavljanju dosežkov Iskre in njene potrebe po sodelovanju še na drugih področjih elektronike.

Partnerske povezava s Siemensom je sestavni del postopne uresničitve celovitega projekta Telematika, ki ga je Iskra pred kratkim predstavila upravnim organom Slovenije ter strokovni javnosti. Ocenjujejo, da bi le-ta ob širši družbeni podpori bistveno pripomogel k sodobnejši sestavi slovenskega in jugoslovanskega gospodarstva.

Podpora

V vročih poletnih dneh televizija prikazuje tako imenovane vroče teme že kot povsem naravno dogajanje: v Sloveniji zbiranje občanov v podporo priprtemu Janši in tovarišem, v Srbiji Slobodanu Miloševiću in ostalemu srbskemu partijskemu in ostalemu vodstvu in podobno, kar spada v okvire podpore — sprehodom kosovskih Srbov in Črnogorcev v vojvodinska mesta...

Preprekanja o tem, kaj je kaj, dosegajo nekakšno kulminacijo, češ da je to in ona vznemirjanje javnosti, nekakšna oblika kontrarevolucije in (ali) specialne vojne, nekaj, kar ne vodi nikamor, razen nazaj, vendar je opravičeno z demokracijo, ki da daje ljudstvu svobodo delovanja in govorjenja na masovnih srečanjih in nastopanjih pred javnostjo in sicer.

Ljudstvo poslušaj, gledaj in premišljuje in marsičega preprosto ne razume, na primer: zakaj hodijo Srbi in Črnogorci po podporo zoper izseljevanje s Kosova prav v vojvodinska mesta, v pokrajino, ki ima opravka z največ narodnostmi, največ v Jugoslaviji, menda kar šestnajstimi, in kjer so Srbi in Črnogorci le enakopravni del narodnosti in ne večinski narod, čeprav je to Srbija...

Na pomisel, da je za tem podpora srbskega vodstva, je Slobodan Milošević, predsednik komunistov Srbije, zgovorno odgovoril, da narodu ni potrebna nikakršna podpora, ker je narod tisti, ki daje ali odreja podporo svojemu vodstvu. Zato nemara, ker je to isto vodstvo (in on sam) ob kritiki iz Vojvodine dobivalo množično podporo na množičnih zbirah delavcev največjih kolektivov, čeprav so prav veliki kolektivi delavcev zadnje čase vse bolj nezadovoljni z rezultati gospodarjenja in že množično prihajajo pred skupščino SFRJ, kot da nikjer drugje ne najdejo rešitve za svoje probleme.

Nekaj paradoksalnega je v tem shajanju na različne načine, ko je deležen narod večje pozornosti, kot pa delavski razred, in Beograščani ne bi bili Beograščani, če ne bi naredili iz tega dovtipa: »Z narodom vilajo kot z buzdovanom, ko dokazujejo svoj prav.« Pri tem je pomembno, da ima srbski jezik za narod in ljudstvo isti pojem — narod, in je zato precej dvoumen, kadar se uporablja pojem narod v različnih razmerah.

Posebno je vprašljiv način dobivanja podpore »naroda«, kajti tisti shodi delavcev v imenu naroda preveč spominjajo na nekdanje sklicevanje in vsesplošno podporo ob dokazovanju privrženosti ljudstva svojemu modremu vodstvu. Bila je to kajpak podpora po naročilu zaradi ohranjanja videza monolitnosti, ki je kot praksa izražanja oblasti že daleč za nami.

Kritika javni konfrontaciji nesporazumov vodilnih ljudi čez narode in narodnosti, ki je ob zadnjih dogajanjih izrečena iz najvišjih vodstev, je med občani sprejeta z velikim odobravanjem, kajti ljudstvu je že čez glavo praksa javnega pranja umazanega perila v različnih vodstvih, ko je vendar že povsem očitno, da se tedaj, ko se začne govorjenje, neha delo, in so rezultati gospodarjenja in vsega drugega samo slabši in slabši.

Neustvarjalnost deljenja na narode in narodnosti ima negativne posledice vse tja do večinskega družin, ki so menda že večinske v naši družbi, kakor je tudi že skoraj vsaka stolpnica v Beogradu po nacionalni sestavi že Jugoslavija v malem. Da o krajevnih skupnosti in delovnih organizacijah ne govorimo.

Dokler bo deljenje (ne samo na narode in narodnosti, pokrajine in republike, temveč sploh dobrin iz dohodka in drugih virov) osnovni motiv delovanja, pač ne moremo pričakovati kaj prida od kakršnih koli (ne samo gospodarskih) reform, ki nastajajo v uradih, ne pa v življenju samem, od človeka naprej. Saj je menda že res, da imamo žezmerno deljenje že preveč izraženo v dolgovi in da je že zdavnaj čas za množenje: ustvarjanje novih vrednosti, kar seveda ni samo ekonomska kategorija.

Vsi bi se zatorej morali več ukvarjati z DELOM kot ideološko in materialno kategorijo socializma, in zatorej manj samo z dneвно politiko podpiranja ali nepodpiranja dogajanj v vsakdanjosti, ki je praviloma kratkovidna.

Viktor Širec

globus

TOKIO — Japonska je junija dosegla 6,4 milijarde dolarjev trgovinskega presežka, to je skoraj za milijardo manj kot v lanskem enakem obdobju lani. Po mnemu japonskih gospodarstvenikov se bo takšna težnja nadaljevala tudi v prihodnjih mesecih, zlasti zaradi občutnega povečanja uvoza. V primerjavi z lanskim julijem se je uvoz povečal za 35 odstotkov in so z njim zaslužili 13 milijard dolarjev. Izvoz japonskega blaga pa se je v primerjavi z enakim obdobjem lani povečal za 16,2 odstotka in je dosegel 21,4 milijarde dolarjev.

MOSKVA — Prezidij vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze je prekinil izvajanje dekreta o obdavičanju članov kmetijskih, industrijskih in storitvenih združenj. Omenjeni predpis, ki so ga sprejeli marca, je izzval ostre kritike javnosti, ki je menila, da 90-odstotna davčna stopnja lahko ugonobi zadrage. Ker so predpis prekinili, bodo člani zadrage do sprejetja nove, sprejemljive rešitve, plačevali davek na osebne dohodke pod istimi pogoji kakor zaposleni v državnem sektorju.

JERUZALEM — Izraelska policija je aretirala deset uglednih Palestincev, med njimi tudi direktorja centra za arabske študije v vzhodnem Jeruzalemu Faisala Huseina. Agencija povezuje aretacije s poskusi, da bi preprečili razmahnitev dejavnosti PLO po sklepu jordanskega kralja Huseina, da zmanjša vpliv Jordanije na zasedenem zahodnem bregu in v Gazi.

PEKING — Po neformalnem sestanku med štirimi kampučijskimi frakcijami v indonezijskem Bogorju, predstavniki Vietnama in držav ASEANA je princ Sihanuk prispel v Peking. Pričakujejo, da bodo Sihanuka v Pekingu tudi to pot sprejeli najuglednejši kitajski funkcionarji in se z njim pogovarjali o nadaljnjih prizadevanjih za rešitev kampučijskega problema.

globus

UPAD DEJAVNOSTI

danjem kot doslej, zre v prihodnje gospodarsko dogajanje. Medtem ko je v začetku aprila le 21 odstotkov slovenskih industrijskih podjetij menilo, da se jim bo povečal priliv izvoznih naročil, je bil ta delež v maju že 26-odstoten. Pričakovanja so celo bolj optimistična kot lani v tem času in bi lahko pričakovali celo večji devizni učinek kot lani od maja naprej. Sproščanje na ekonomskem področju pomeni tudi večjo zunanjetrgovinsko dejavnost v industriji, pri čemer je lahko celo pričakovati, da bi se v mednarodno menjavo lahko močnejše vključili tudi gradbeniki.

No, ti v svojih predvidevanjih kaj podobnega še niso povedali. Spodbude so zlasti pri sedaj zastavljeni tekoči ekonomski politiki torej bolj ali manj ostale pri industrijskih podjetjih, v celotnem gospodarstvu pa nekateri delni kazalci že naznanjujejo gospodarsko oživiljanje in stabilizacijo hkrati. Tako je na primer v maju pričakovalo povišanje cen za svoje izdelke in storitve 73 odstotkov gospodarskih organizacij, v prvem trimesečju tega leta pa jih je bilo še kar 78 odstotkov. Delež tistih, ki sicer kanijo povišati cene, je še vedno izrazito velik, kazalo pa bi dodatni, da je v gospodarjenju podjetij kanilo tudi morda nekoliko grenko spoznanje, da zgolj s poviševanjem cen ne bodo več mogli povečevati svoje dohodkovne učinkovitosti. Nekoliko drugače kot v industriji je v slovenskem gradbeništvu, kjer se je delež anketiranih podjetij, ki pričakujejo do konca oktobra nadaljnje zmanjševanje svoje dejavnosti, predvsem zaradi zmanjševanja stanovanjske gradnje in seveda poslov v tujini. Investicijsko povpraševanje bo v naslednjih šestih mesecih še padalo, pravijo anketirana gradbeni podjetja.

Večje rasti izvoza v gradbeništvu torej ne bo, industrija pa, kot že omenjeno, z večjim upadanjem kot doslej, zre v prihodnje gospodarsko dogajanje. Medtem ko je v začetku aprila le 21 odstotkov slovenskih industrijskih podjetij menilo, da se jim bo povečal priliv izvoznih naročil, je bil ta delež v maju že 26-odstoten. Pričakovanja so celo bolj optimistična kot lani v tem času in bi lahko pričakovali celo večji devizni učinek kot lani od maja naprej. Sproščanje na ekonomskem področju pomeni tudi večjo zunanjetrgovinsko dejavnost v industriji, pri čemer je lahko celo pričakovati, da bi se v mednarodno menjavo lahko močnejše vključili tudi gradbeniki.

No, ti v svojih predvidevanjih kaj podobnega še niso povedali. Spodbude so zlasti pri sedaj zastavljeni tekoči ekonomski politiki torej bolj ali manj ostale pri industrijskih podjetjih, v celotnem gospodarstvu pa nekateri delni kazalci že naznanjujejo gospodarsko oživiljanje in stabilizacijo hkrati. Tako je na primer v maju pričakovalo povišanje cen za svoje izdelke in storitve 73 odstotkov gospodarskih organizacij, v prvem trimesečju tega leta pa jih je bilo še kar 78 odstotkov. Delež tistih, ki sicer kanijo povišati cene, je še vedno izrazito velik, kazalo pa bi dodatni, da je v gospodarjenju podjetij kanilo tudi morda nekoliko grenko spoznanje, da zgolj s poviševanjem cen ne bodo več mogli povečevati svoje dohodkovne učinkovitosti. Nekoliko drugače kot v industriji je v slovenskem gradbeništvu, kjer se je delež anketiranih podjetij, ki pričakujejo do konca oktobra nadaljnje zmanjševanje svoje dejavnosti, predvsem zaradi zmanjševanja stanovanjske gradnje in seveda poslov v tujini. Investicijsko povpraševanje bo v naslednjih šestih mesecih še padalo, pravijo anketirana gradbeni podjetja.

Večje rasti izvoza v gradbeništvu torej ne bo, industrija pa, kot že omenjeno, z večjim upa-

Refin naskok pomurskega gospodarstva inovacije

Mogoča je zelo slikovita pri-
spodoba. Če bi se rad poročil,
se moram najprej povezati s
partnerko. Da bo do povezave
prišlo, je treba predvideti me-
sto, kjer bi jo lahko spoznal.
Ko sem jo spoznal, je nujno to
ožje poznanstvo oblikovati in
po izoblikovanju krmiliti. Ne-
kaj podobnega velja za sistem
IPOK (kompleksni sistem inte-
griranja, planiranja, oblikova-
nja in krmiljenja proizvodnje),
s katerim v zadnjem obdobju
čedalje uspešneje prodira v ev-
ropski in svetovni prostor RE-
FA, splošno priznana in naj-
večje svetovno združenje za
študij dela, časa in organizacijo
proizvodnje s sedežem v Darm-
stadtu (ZR Nemčija).

Med prvimi poprijeli v Agroservis-
u in Avtoradgoni

REFA je prva zasnovala or-
ganiziranje podjetij na temeljih
logistike in kibernetike, prav
tako pa v proizvodne procese
vgrajuje najnovejšo izsledke
psihologije, ergonomije, antro-

S 30 sodelavci 46 predlogov za
346 problemov

Kako sploh v Agroservisovi
delovni organizaciji uvajajo
Ipkov projekt? Vodja projek-
ta Ivan Hartman: »Predvsem
gre za spreminjanje zavesti.
Najprej smo morali spoznati,
kaj je sistem dela; to je namreč
vsako delovno mesto ali več
delovnih mest skupaj, pri čem-
er niso izvzeti ne režijski ne
proizvodni delavci. Ob spozna-
vanju sistema dela smo se sre-
čali s prvo obliko skupinskega
dela. V začetku je bilo vanj
vključenih 30 sodelavcev, ki so
opozorili kar na okrog 346 pro-
blemov, s katerimi naj bi se
spoprijeli v delovni organizaci-
ji. Na osnovi teh problemov
smo — ob sodelovanju orga-
nov odločanja in direktorja —
pripravili 46 predlogov za reši-
tve. Na žalost do sprejema
odločitev, ki bi jih uvajali po
metodi šestih stopenj, ni prišlo,
ampak so se začeli zapletli.«
Vodja priprave dela Franjo Su-
šec: »Osnovni namen projekta



Pri sestavljanju vrat za kabino Tamovega vozila 80 TX so se še naj-
bolje odrezali proizvodni delavci. (Foto: N. Juhnov)

pometrije in drugih ved. Po
njenih organizacijskih načelih
se danes ravna večina nemških
gospodarskih enot in sistemov,
med njimi Philips, Bosch, Sie-
mens, Mercedes Benz in drugi.
Okolice lani je v Radencih v
sodelovanju s podravsko gos-
podarsko zbornico, mariborsko
Delaško univerzo, predstavniki
obeh slovenskih univerz,
univerze v Zagrebu in
Kasslu, različnih evropskih ra-
čunalniških šol in institutov,
nemškega podjetja Asyst, ma-
riborskega Tama in velenjskega
Vegrada pripravila že tretji
mednarodni seminar IPOK.

Kakim 400 udeležencem so
predstavili že imenovani sistem
ter uporabo hi-tech (visoke teh-
nologije) na osnovi računalni-
ško podprtih tovarn. Med ude-
leženci so bili tudi predstavniki
soboškega Agroservisa in ra-
dgonske Avtoradgone, kjer so se
med prvimi v pomurskem gos-
podarstvu ogreli za organi-
ziranje in vodenje podjetja, obra-
tov in oddelkov po Refinih me-
todah. Prvi korak v tej smeri je
gotovo sistematično planiranje
tako izdelkov kot izdelave z na-
tančnimi informacijami o stan-
ju v skladiščih ter gospodarje-
nju s časi. V ospredju naj bi bi-
la usklajenost vseh metod,
združena pod besedo integraci-
ja.

Začetne Agroservisove izkuš-
nje smo v našem tedniku že
predstavili. Bilo je to v tej ru-
briki v lanskem 26. številu V-
estnika, 9. julija. Takrat je Refin
strokovnjak Dušan Ploht, naš
zdovski rojak iz Maribora, ki
projekt uvaja, med drugim izja-
vil: »Vanj sem šel z malo skep-
se, celo strahu, kajti pričakoval
sem veliko odporov, nezaupa-
nja, indolence, a bil prijetno
presenečen... Projekt so do-
bro sprejeli...«
Kakšno je nje-
govo mnenje danes? »Bilo je
veliko nezaupanja tako s strani
srednjega menedžmenta (naba-
va, skladišča, prodaja) kot s
strani delavcev. S povsem ja-
sno postavljenimi cilji za zviša-
nje dohodka in rentabilnosti,
smo uspeli pritegniti zaposle-
ne, usposobili smo jih do te
mere, da so spoznali, da je sa-
mo v neposredni povezavi
učinka dela z dohodkom — to-
rež višji učinek višji dohodek —
iskati napredek. Spoznali
so, da brez naveze z direktor-
jem, z ekonomistom, ki naj bi
izdelke prodajal, sistem ne mo-
re delovati, naj še tako odlično
delajo; delajo ali napačne iz-
delke, tiste, ki jih tržišče ne
sprejme, ali prihajajo na dan s
predlogi, ki jih nihče tržno ne
ovrednoti.«

Branko Žunec

Ljutomer

Mladinska volilna farsa

Minuli petek je bila v Ljuto-
meru seja občinske konference
ZSMS, ki je bila obenem tudi
kandidacijska in volilna. Tudi ta
ni minila brez zapletov, saj so se
že na začetku — po polurni za-
mudi — prerekali okoli dnevnega
reda. Ko so ga končno uskladi-
li, se je začela seja. Bila je polna
napak in pravnih pomanjkljiv-
osti. Naj jih nekaj naštejemo:
pred glasovanjem o sprejemu
predloga pravil o organiziranosti
in delovanju OK ZSMS Ljuto-
mer je Roman Ploht povedal, da
imajo pravico glasovanja tudi
člani takratnega začasnega pred-
sedstva. Če je takšen način (pra-
vica glasovanja) bil opredeljen v
začasnih pravilih (ki so veljala
do takrat), potem bi na konfere-
nci vsekakor morali na novo opre-
deliti tudi število glasov, ki so
določali veljavnost glasovanja.
Tega niso storili in si tako zago-
tovali, da je število glasov, ki jih
je imelo predsedstvo, podprlo
sprejem predloga pravil. V novih
pravilih, ki so veljala od tega gla-
sovanja naprej, je na treh mestih
(pri delu OK ZSMS, pri kandi-
dacijski in nato še pri volilni
konferenci) opredeljeno, kdaj je
katera sklepna in kdaj je kak
predlog potrjen. V vseh treh pri-
merih je enaka formulacija: kon-

ferenca je sklepna, če sta na
njej najmanj dve tretjini pred-
stavnikov vseh organizacij, ki so
vključeni v OK ZSMS. Predlog
je sprejet, če je večina predstavn-
ikov organizacij, ki sestavljajo
OK ZSMS, glasovala zanj. In tu
je naslednja pomanjkljivost: ve-
čina ni opredeljena. Poznamo
več vrst večine: Če glasuje veči-
na delegatov na konferenci, na-
vadna večina (to je več kot polo-
vica vseh, ki sestavljajo OK
ZSMS) in dvotretjinska večina. V
enem primeru so uporabili to
zadnjo obliko večine, v dveh pa
upoštevali navadno večino — pa
še to napačno. Če OK ZSMS
Ljutomer sestavlja 62 organizacij,
potem je večina 32 in ne 31
glasov. Narobe je tudi, ker so,
kljub enaki formulaciji večine, to
različno uporabljali.

V drugi polovici konference so
preverjali tudi sklepčnost. Pri vo-
litvah so ugotovili, da je navzo-
čih 40 delegatov, kar ni več zago-
tavljało sklepčnosti konference.
Nenadoma pa se pojavi delegat
Glasbene mladine občine Ljuto-
mer. Sedaj je konferenca sklep-
čna, saj je delegatov 41. Vprašati
pa se je potrebno: kdo je ta dele-
gat Glasbene mladine? Na začet-

ku konference je bila to delegat-
ka Sara Rajh. Toda ta je sredi se-
je odšla. Na vprašanje, kdo je
delegat, je bil odgovor: Tomi
Nemec. A glej ga zlomka: na za-
četku konference je imel Tomi
Nemec funkcijo delegata SO
Ljutomer. Vse to so povedali: de-
lovni predsednik Rudi Stegmüller,
Simona Kranjc, članica de-
lovnega predsedstva, in članica
volilne komisije, Sonja Žilavec.
Torčje: kdo je sedaj delegat Glas-
bene mladine Ljutomer? Ali je
bila sklepčnost resnično potrje-
na, ali pa so volitve neveljavne?

Kakorkoli že — s temi po-
manjkljivostmi in napakami so
bili izvoljeni: Roman Caf (geo-
det, doma iz Ivanjkovcev) za
predsednika OK ZSMS, Slavko
Osterc (veterinarski tehnik, do-
ma iz Ljutomera) za podpredsed-
nika in Roman Ploht (dipl. poli-
tolog, doma iz Ljutomera) za
plačanca funkcionarja — sekre-
tarija OK ZSMS Ljutomer. Člane
predsedstva so izvolili le delno:
Goran Šoster, Breda Mlinarič,
Darko Žunič, Milan Rus in Tomi
Nemec — tri pa bodo izvolili na
naslednji seji OK ZSMS Ljuto-
mer.

Dušan Loparnik

Naložbe potekajo po načrtu

V četrtek, 28. julija, je bila v
delovni organizaciji Radenska ti-
skovna konferenca, na kateri so
navzoče seznanili s finančnimi in
fizičnimi rezultati poslovanja ob
polletju.

V primerjavi z lanskim letom
so dosegli zadovoljive finančne
rezultate, vendar so ti nekoliko
slabši, kot so načrtovali.

Največje presenečenje — ki pa
niti ni presenečenje, saj so kaj ta-
kega pričakovali bo zamrznitvi
cen — je milijarda izgube v toz
Mineralna voda. Velika je tudi
(vendar manjša kot ob prvem tri-
mesečju) v Naravnem zdravilišču
Radenci, in sicer čez 10 milio-

nov dinarjev. Osnovni vzrok za
tako veliko izgubo je neplačana
realizacija (249 milijonov), ki je
večja kot dosežena izguba in ne-
pokriti prispevki iz dohodka.

Kljub temu so v Radenski za-
dovojni, saj je v juliju stekla
prodaja mineralne vode. Preno-
čitve domačih in tujih gostov na-
raščajo, izkoriščenost posteljnih
zmožljivosti pa je julija bila
70-odstotna. Tudi vse naložbe
uresničujejo po načrtu.

Tako bodo v Naravnem zdravi-
lišču septembra začeli uporabljati
poloidne obloge v zdravstvene

namene, povečali število napih-
njenih in napolnjenih plastenk
ter začeli polniti brezalkoholne
pijače v manjše steklenice.

Tačas je najuspešnejša temelj-
na organizacija Radenske Tovar-
na polnilne opreme. Vse naloge
iz sanacijskega programa so
uresničili, njihovo tuje tržišče pa
je čedalje večje. Dosegli so naj-
večji ostanek čistega dohodka
(695 milijonov), takoj za njimi pa
toz Moravske Toplice, kjer ima-
jo 405 milijonov ostanka čistega
dohodka.

Bernarda Peček

Največ naložb v kmetijstvo

Zaradi slabe akumulativne in
reproduktivne sposobnosti se
pomursko združeno delo v zad-
njem času lahko ponaša le z red-
nimi večjimi naložbami, da na-
ložbena dejavnost stagnira, pa
potrjuje tudi delo komisije za
oceno naložb pri Medobčinski
gospodarski zbornici za Pomur-
je. Na zadnji seji so člani komisi-
je obravnavali sicer nekoliko več
naložbenih predlogov, kar pa še
ne pomeni, da se je zanimanje za
nova vlaganja povečalo.

Tokrat so prevladovali predlo-
gi za naložbe v kmetijstvo, saj v
tozdu Radgonske gorice Kmetij-

skega kombinata Radgona načr-
tujejo obnovo 18 hektarjev jabla-
novih nasadov in predračunski
vrednosti 790 milijonov dinarjev
in obnovo 15 hektarjev vinogra-
dov v vrednosti 1,22 milijarde di-
narjev, razvoju sadjarstva pa je
namenjena tudi naložba v hladil-
niško-predelovalni center v Pu-
concih, kjer bodo v prvi etapi
adaptirali sortirnico za sadje. In-
vestitor je toz Sadjarstvo in vi-
nogradništvo Kmetijske zadruge
Panonka, naložba pa bo veljala
1,90 milijarde dinarjev. Na po-
dročju živilsko-predelovalne in-
dustrije bodo vlagali v Ljutomer-

skem Mlekoprometu, kjer bodo
iz uvoza kupili stiskalnice za iz-
delavo sira ementalec.

Med ostalimi naložbami, ki so
jih obravnavali na seji komisije,
omenimo še plinifikacijo kotlov-
ne v tozdu Proizvodnja DO
Avtoradgona, razširitev končne
avtomatske telefonske centrale
in prenosnega sistema na Tišini
ter naložbo v prestrukturiranje
proizvodnje v Lininem tozdu
Notranja oprema. Tu načrtujejo
ureditev sušilnice, občinski izvrš-
ni svet pa je že dal soglasje za to
naložbo.

L. Kovač

GASILCI SE OPREM- LJAJO

Gasilci v Kupšinci že lep čas ni-
majo problemov s prostori, zato pa
skrbno zbirajo sredstva za opremo,
posebno z organizacijo raznih prire-
ditev. Eno takih so pripravili tudi mi-
nulo nedeljo ob prevzemu nove si-
rene, za katero so oddeli 900 tisoč di-
narjev. V prihodnjih mesecih pa bodo
začeli zagotavljati denar za nakup no-
vega gasilskega vozila. Dogovarjajo
se, da bi ob pripravi zabavnih prire-
ditev organizirali v vasi tudi zbiranje
prostovoljnih prispevkov.

—js—

Ministrica za turizem v Radencih

Minul teden (26. julija) se je v Pomurju mudila predsednica
Republiškega komiteja za turizem in gostinstvo Bogomila Mitič.
Seznanila se je s poslovanjem in načrtovanimi naložbami gostin-
sko-turističnih temeljnih organizacij Radenske, si ogledala obra-
ta v Radencih, Moravskih Toplicah, Banovcih, Ljutomeru in na
Jeruzalemu, kjer se je nazadnje sestala s predsedniki izvršnih
svetov občin Gornja Radgona, Ljutomer in Murska Sobota.
Poleg tega si je Bogomila Mitič ogledala tudi Srednjo šolo
za gostinstvo in turizem v Radencih ter prostor, kjer naj bi gradi-
li veliko večnamensko dvorano.

bp

LJUTOMER

Potrjen sanacijski program

Izvršni svet SO Ljutomer je pred dobrim mesecem zavrnil sana-
cijski program Ljutomerčanovega tozda Prevoznništvo, kajti takrat ni
bilo na seji nobenega vodilnega delavca delovne organizacije ali toz-
da. Član izvršnega sveta Rudi Sever, ki je tudi v tej delovni organiza-
ciji, je takrat povedal, da na ravni delovne organizacije pripravljajo
nekater organizacijske spremembe, to pa je bistvenega pomena tudi
v sanacijskem programu. Prav zaradi tega podatka so sanacijski pro-
gram zavrnili. Prejšnji teden je izvršni svet ponovno zasedal in takrat
so obravnavali dopolnila k programu. Direktor DO Ljutomerčan An-
ton Slavič je pojasnil predvidene spremembe — toz Prevoznništvo naj
bi postal ekonomska enota, pripravili pa so nekaj dopolnil k sanacij-
skemu programu in določili roke in odgovorne ljudi, ki naj bi naloge
tudi izpeljali.

Čeprav so v tozdu Prevoznništvo nekaj nalog že opravili (prodali 4
tovornjake, zmanjšali število zaposlenih za 12 delavcev), pa se slabi
rezultati nadaljujejo, saj so izgubo ob polletju še povečali. Odgovorni
zagotavljajo, da bi ob dosledni izpeljavi sanacijskega programa uspeš-
no odpravili slabosti v gospodarjenju in poslovanju tozda. S tem za-
gotovilo so se strinjali tudi člani izvršnega sveta in podprli sanacij-
ski program. Zahtevali pa so, da delovna organizacija sproti obvešča
izvršni svet o uspešnosti opravljenih nalog.

D. L.

TIBOR KUZMA

Hudo je, kadar kdo nenadoma
odide, če pa ugasne življenje toli-
ko prežgodaj, je toliko težje in
praznina ostaja tem večja.

24. julija je umrl Tibor KUZ-
MA, dipl. inž. in podpredsednik
poslovodnega odbora delovne
organizacije INA NAFTA Len-
dava.



Po končani strojni fakulteti je
stopil leta 1964 v delovni organi-
zacijo na pot strokovnjaka, ki ga
je vodila od del vodje konstruk-
cijskega oddelka, tehničnega vo-
dje, vodje razvojnega oddelka,
vodje razvojnoinvesticijskega
sektorja do člana poslovodnega
odbora delovne organizacije in
podpredsednika poslovodnega
odbora.

Tudi ob vedno zahtevnejših
organizacijskih in poslovnih
delih ni zanemarljivo svoje osnovne
usmeritve — tehnike.

To svoje bogato znanje je,
kljub nenehnemu pomanjkanju
časa, stalno poglabljal, širil na
različna področja in ga prenašal
sodelavcem. Ves čas dela v In-
i Nafti je bil gibalno razvoja — pa
naj je šlo za načelne razvojne
usmeritve ali za sprotno reševa-
nje nalog. Bil je središče tehni-
čnega in tehnološkega dogajanja
in nemalokrat zadnje zatočišče
ob reševanju problemov.

S svojim odnosom do dela in
okolja je bil zmeraj zgleden, cen-
jen in izredno priljubljen. Ti-
borja smo srečevali enako zavze-
tega za pisalno mizo, za stroji ali
na procesih, v družbenih organi-
zacijah ali doma.

Njegov korekten, neposreden
in pristen odnos je dal delovni
organizaciji veliko partnerjev in
priateljev.

Za svoje je dobil med
drugimi priznanji leta 1978 red
dela s srebrnim vencem.

Bilo je lepo poznati ga in dela-
ti z njim.

V redkih trenutkih sproščeno-
sti, ko je bilo mogoče pozabiti
obilico vsakodnevnih obvezno-
sti, se je izkazala tudi njegova ve-
lika družabnost, občuteno po-
znavanje ljudi in okolice, pripad-
nost temu koncu naše domovine.

Izredno bogata, vendar prehri-
to končana življenjska pot puš-
ča veliko vrzel.

V spominu nam ostaja široko
razgledan strokovnjak, delovni
tovariš, prijeten znanec in prija-
telj.

Sodelavci

KAKO PREŽIVETI VROČE DNI?

V vročih — tako imenovanih pasjih dnevih imajo največ težav bolniki, starostniki in manjši otroci ter drugi, ki težko prenašajo dvig temperature prek trideset stopinj Celzija. Katere so te rizične skupine in kakšni so vplivi vročine na ljudi, smo povprašali dr. Franceta Zibrika, zdravnika v Moravskih Toplicah, ki je sicer v zadnjem času bolj znan kot tisti, ki je prenesel akupunkturo v Pomurje; ker se ob balneologiji ukvarja tudi s klimatologijo, pa se nam je zdel pravi sogovornik za izbrano temo.

»Zadnja nevihtna fronta z osvežilnim dežjem je bila gotovo posebno dobrodošla za vse rizične skupine ljudi, od dojenčkov, do ostarelih, predvsem pa bolnikov ter psiholabilnih. Vročino najtežje prenašajo srčni bolniki in tisti z okvarami srca in ožilja, ki imajo že tako težave s cirkulacijo krvi, revmatični bolniki, astmatiki in drugi. O njej lahko začnemo govoriti takrat, ko se živo srebro dvigne nad trideset ali celo petintrideset stopinj Celzija. Slednja je pravzaprav že obtežljiva temperatura, skrajna do štirideset. Seveda je odvisno, ali je ta vročina suha in ali je v zraku vlaga in gre za soparo, značilno za naše kraje. Ta izrazito vpliva na vegetativni živčni sistem, ki je odgovoren celotno presnovno telesa in ki uravnava vse vegetativne funkcije, ki niso odvisne od naše volje: bitje srca dihanje in prebavo. Vročina vpliva že na zdravega človeka, seveda odvisno od njegovega temperameta, starosti, zaposlitve, in to neugodno, celo razdražljivo, depresivno (več samomorov v obdobju hitrega spreminjanja zračnega pritiska), še bolj pa na bolnega. Poveča se rizičnost za infarktne ali možganske kapi, tromboze (zamašitve v žilah).

Od posameznika je odvisno, koliko je prilagodljiv na spremembe vremena in izjemne razmere. Najtežje se prilagajajo dojenčki, ki še nimajo termoregulacijskega sistema, sposobnega za izravnavo temperature telesa okolju, hudo pa je tudi starejšim z okvarjenim srcem in

vajo na človekovo počutje, njegovo ustvarjalnost in zmožnost dela ter odzivnost v vsakdanjem življenju v pozitivnem in negativnem smislu. V prvem v taki meri, da spodbujajo ustvarjalnost pri delu in občevarju med ljudmi, v negativnem pa zaradi neugodnega počutja, ki



vpliva na centralni živčni sistem, cirkulacijo, dihanje in ne nazadnje kožo, prek katere uravnavamo temperaturo, ki nastane ob presnovi v telesu, z ostalo, ki vpliva na nas iz okolja. Ob suhi vročini je to lažje, če pa je sopena, pa tudi pilje ne pomaga preveč, ker lahko pride do toplotnega udara. Neposredno sončno obsevanje pa lahko povzroči sončarico, zato senčniki in pokrivala niso odveč. Tako kot pravilno senčenje in zračenje prostorov, v katerih se

matičnimi in sinusnimi obolenji, obnosnih votlin ter kroničnimi vnetji ušes težave, čeprav jim je začasno blagodejen.

Ker ste se ukvarjali tudi z infektologijo, bi morda našli za te vroče dni značilne bolezni in njih povzročitelje.

»Zaradi povečane porabe sadja se povečajo črevesna obolenja, tako griza kot driske, pa tudi zaradi pregretega sadja vrenja v črevesju, ki nastane, če na sveže, posebej pa nezrelo sadje popijemo tekočino. Seveda na črevesna obolenja vpliva tudi higiena, zaužitje neoprane, inficiranega sadja in drugih živil — predvsem mesa, mleka... vsega, kar je hitro pokvarljivo in postane ob nepravilni shrambi oporečno. Nasploh je potrebno biti v teh vročih dneh zelo pazljiv, da se po nepotrebnem ne okužimo. Po-

membna je tudi kakovost vode, ki jo pijemo. K sreči je v glavnem dobra, vsaj mlajtinska, ki jo pijemo v Moravskih Toplicah pa tudi soboška (če je ne zmanjka), vendar je odvisno od vodovodnega sistema, da ne pride vanjo kak mrčes in povzroči infekcijo. Lahko pokvarljiv je tudi sladoled in zelo pomembno je, da je pripravljen v dobrih higienskih razmerah ter iz svežih jajc, na primer, sicer pa so zanesljivejši industrijski mlečni izdelki, kot so lučke in korneti, ker je v tovarnah večji nadzor kot v zasebnih slaščičarnah. Tudi v delikatesah je potrebno skrbeti za neoporečnost živil, sami pa lahko oporečnost živil preverimo z okusom, vohom in videzom, če že bakteriološko ne moremo, in se tako izognemo nevarnostim in celo hujšim boleznim.

Med njimi je največ meningi-

tisa (vnetja centralnega živčevja), ki je predvsem bolezen umazanij rok in nehigiene. Zanj pa moramo skrbeti sami!



Kaj pa priporočate za dvig odpornosti v teh vročih dneh?

Brigita Bavčar

Kopališče: zrak 35°C, voda 25°C

V minulih dneh so mnogi Pomurci iskali osvežitve v kopališčih. Kaj je lepšega, kot zaplavati v prijetno hladni vodi, se posušiti na soncu, pa spet v vodo... tako se da preživeti te vroče pasje dni. Toda kaj — v kopališčih je bila taka gneča, da so lahko le redkokdaj zaplavali v bazenu, če so hoteli dobiti dober prostor v bližini sence, so morali priti že zgodaj dopoldne, včasih pa so morali čakati na vrsto tudi za pijačo ali sladoled. In zvečer, ko se je bazen malo spraznil, vročina nekoliko popustila in bi se zato radi razgibali pod košem ali ob mizi za namizni tenis, pa je treba zapustiti prostor, ki je javnega značaja in bi naj koristil vsem občanom, ki si želijo osvežitve in rekreacije.

Čez dan je bila v vseh pomurskih bazenih velika gneča, samo tu in tam se je posrečilo komu zaplavati, pa tudi 26 stopinj Celzija v vodi, medtem ko jih je imel zrak 35, ni kaj dosti pomagalo pri ohlajenju.

LEDAVSKO KOPALIŠČE POLNO

Lendavčani so zares veseli, da imajo poletno kopališče. Kako močno so ga pogrešali v minulih letih, ko jih je »napadel« tropski val, se zavedajo šele zdaj. Lastnik je Krajevna skupnost Lendava, zgrajeno pa je s sredstvi občanov. Med obiskovalci je največ domačinov, veliko pa jih pride tudi iz Hruške. Voda ima od 24 do 25 stopinj Celzija, za dodatno hlajenje pa poskrbijo gostinci lendavskega Integrala, saj so na novem kopališču odprli tudi bife. Največ prodajo piva in sladoleda oziroma lučk. Za čistočo skrbijo delavci Naravnega zdravilišča, saj je v kletnih prostorih hotela Lipa tudi strojna oprema za vzdrževanje in čiščenje letnega bazena. Vodo čistijo vsak dan prek filtrov, najbolj pa se bazen očisti ponoči. Čeprav na obisku še niso imeli sanitarnih inšpektorjev, pa zagotavljajo, da je voda neoporečna.

V RADENCIH DO SEDAJ NOBENIH PRIPOMB

Radensko kopališče že od nekdaj slovi kot najbolj čisto.

Se nikoli pa niso odprli tako pozno, kot letos — šele 26. junija.

Ko je bila temperatura zraka od 30 do 35 stopinj Celzija, je imela voda v bazenu okrog 25 stopinj. Skoraj vsak dan jih obišče inšpektor — ali interni ali občinski sanitarni. Do sedaj jih je obiskalo do 12 tisoč obiskovalcev, rekorden obisk pa je bil 24. julija, ko je bilo na kopališču v Radencih čez dva tisoč obiskovalcev. Nekaj pripomb so slišali glede odpiralnega časa, saj odprejo šele ob 10. in zaprejo ob 19. uri, ko bi še marsikdo z užitkom zaplaval. Zato pa je voda v radenskem bazenu vedno čista — nemogoče je seveda, da bi zahtevali čisto vodo v nedeljo ob 17. uri. Nepristano jo čistijo prek filtrov, ko pa je že preveč umazanije, je nekaj izpustijo in bazen dodatno napolnijo. s posebnim sesalnikom očistijo nesnago z dna bazena. Radenski bazenski skrbniki pomagajo s tem sesalnikom na vrhuncu sezone tudi drugim pomurskim kopališčem. Kopalci si lahko pogasijo žejo pri dveh puljih, veliko denarja pa gre verjetno po stari poti čez ograjo za sladoled.

OB NEDELJAH 12 TISOČ OBISKovalcev V MORAVSKEM KOPALIŠČU

Zadnja leta je v Pomurju najbolj priljubljeno kopališče v Moravskih Toplicah, Poleg ba-

zenov s termalno vodo, v njih ima voda od 16 do 38 stopinj Celzija, imajo tudi velike bazene z ogrevano (od 28 do 30 stopinj) ter s hladno vodo, ki jo ogreje sonce (tudi ta ima okrog 26 stopinj). Vse te dni je bilo v njihovem kopališču veliko obiskovalcev — po nekaj tisoč na dan, v nedeljo, 24. julija, pa se je številka povzpela na 12 tisoč. Poleg domačih gostov iz raznih krajev Pomurja in Podravja je veliko obiskovalcev iz Avstrije. To vse dokazuje, da v Moravskih Toplicah znajo skrbeti za čistočo kljub velikemu številu kopalcev. Vzorce vode jemljejo vsak dan, voda se neprestano čisti prek filtrov, vsak drugi dan pa jo v celoti zamenjajo.



Za žeje je v Moravskih Toplicah dobro poskrbljeno, saj imajo na voljo okroglo in letno restavracijo, zunanjo točilnico (lično urejeno, prekrito s slamo), v največje zadovoljstvo vseh kopalcev pa je potujoči gostinec na vozičku, ki ponuja ohlajeno pijačo. Največ prodajo piva in brezalkoholnih pijač.

SANITARNA INŠPEKCIJA NA DELU VSAK DAN

Kako čisti so bazeni, je v veliki meri odvisno od samih ko-

»To, da človek že nekoliko prej vzdržuje in utrjuje svoje telo in skrbi za svoje zdravje. Da se ne zapira preveč v prostore in premalo giblje. V vročih dneh pa je posebno previden pri prehrani, se zadošči giblje, poskrbi za svež zrak, zdrave delovne razmere (kolikor seveda lahko) ter zmernost. To so osnovna načela za zdravo telo. Seveda to ne sme biti preveč oblečeno: že od malega moramo skrbeti, da na primer dojenčka ne bi zadela toplotna kap, ker bi ga preveč odeli, pa tudi, da je (tako kot odrasel človek) pravilno prehranjen in ne predebel, saj vsak kilogram, ki ga nismo odveč, pomeni dodatno obremenitev srca, ožila in vsega ostalega. Za lajšanje so priporočljive masaže, kopeli in od-

Brigita Bavčar

palcev — to je resnica, ki bi se je moral zavedati vsak, ki se odpravi v javno kopališče. Bazenčki z vodo za razkuževanje nog in tuši niso postavljeni zaradi lepšega, kar tako, ampak zato, da si v njih umijemo noge, speremo nesnago in suho travo, s telesa znoj itd. Če bi prav vsi kopalci skrbeli za svojo čistočo, preden se odpravijo v bazen (tudi obisk sanitarnih prostorov spada sem), bi bili bazeni veliko bolj čisti.

Sicer pa se v pomurskih kopališčih ne moremo pritoževati, da imamo umazana kopališča. V najbolj zasadenih tudi najbolj skrbijo za čistočo vode, v zdraviliščih pa so kriteriji čistoče strogi.

Sanitarni inšpektorji dvakrat tedensko vzamejo vzorce za Zavod za socialno medicino in higieno, pregledajo opremo za reševanje kopalcev, prostor za prvo pomoč, znake za nevarnost in opozorilne znake. Prav tako nadzorujejo kloriranje, kajti prevelike količine niso dovoljene.

Bernarda

Peček

JE VROČE — NI VROČE



Stjepan Posavec iz Čakovca: V teh vročih dneh sem pripeljal v Moravske Toplice svoje vnuke. Tu nam je všeč, ker je voda čista in je tudi veliko dreves, tako da se lahko skrijesh v senco. Sam sem se včeraj tudi dobro opeknel. Videti je, da nisem navajen na tako močno sonce, nasploh na vplive narave. Imam namreč tako delo, da sem zmeraj v prostoru. V teh vročih dneh jem tudi nekoliko lažjo hrano, popijem kakšno pivo ali sok, pa tudi navadno vodo.



Tomi Bojnec iz Filovca: — Rad imam poletje, ker sem lahko v kratkih hlačah. Več sem lahko tudi zunaj in se lahko igram z žogo. Lepo je tudi, ko se gremo v toplice kopat, sedaj pa bomo šli tudi na morje. Ko sem žejen, pa najrajši popijem sok.



Emica Ošlaj iz Murske Sobote: — Danes sem spet začela delati, pa mi je bilo v službi že pošteno vroče. Med dopustom sem bila doma. Delati nismo mogli veliko, saj je bilo preveč sopeno. Z družino smo hodili v Moravske Toplice in se v bazenu nekoliko ohladili. Vročina je vplivala tudi na nekoliko slabše počutje, pa tudi spanec ni bil najboljši. V teh dneh smo spili tudi ogromno pijače, pa jogurtov: jedli smo tudi nekoliko lažjo hrano.



Rudolf Škaper iz Murske Sobote: — Meni pa ni preveč vroče. Sem že navajen. Če bi ne bil v tej veliki hiši, bi koudiš bil.

Lani sem hodil še v soboško kopališče, letos pa sem se hladil doma. Sicer pa mi vročina ne povzroča nobenih zdravstvenih problemov. Jem normalno, če sem žejen, pa pijem mleko — ali pa navadno vodo.



Ibrahim Oran, prodajalec na tržnici: — Med največjo vročino nam posel dobro uspeva.

Prodamo veliko sadja in zelenjave, predvsem breskev, paradiznika in paprike. V tej sopeni pa je tudi nam prodajalcem vroče, čeprav sam nimam kakšnih zdravstvenih problemov.

Ohladim se s hladno kokakolo, večkrat pa po končanem delu skočim v soboško kopališče.



Majda Ščedrin iz Kroga: — Zame je poletje najlepši letni čas, ki je ugoden tudi za ljubezen. Vročina me ne moti preveč, ko pa je le nekoliko prevročje, spijem kakšno brezalkoholno pijačo, predvsem tonik z ledom. Bila sem tudi že na morju, sedaj pa grem tudi večkrat v Banovce, kjer se je prijetno kopati.

S. Eöry

Foto: N. Juhnov

KMETJE SE ORGANIZIRAJO

Končno so se tudi v murskosoboški občini, eni kmetijsko najpomembnejših občin v Sloveniji, kmetje prebudili. V ponedeljek so imeli prvo sejo iniciativnega odbora za ustanovitev Kmečke zveze.

Ugotovili so, da se bo potrebno povezati s predsedstvi krajevnih konferenc SZDL in sekcij za kmetijstvo v posameznih krajevnih skupnostih. Domenili so se, kako bodo organizirali kmetijske odbore in se seznanili z nameni in nalogami Slovenske kmečke zveze, saj so nekateri sodelujoči pripomnili, da o organizaciji premalo vedo. Ugotovili so, da je potrebno dosegati in zagotavljati pogoje za socialno, gospodarsko, kulturno in splošno družbeno enakopravnost kmečkega stanu, ki jo bo Slovenska kmečka zveza zagotovila tako, da bo preko svojih predstavnikov v družbenih organih in organizacijah zastopala interese svojega članstva.

Do manjših nasprotij v stališčih je prišlo pri govoru o odno-

su Kmečke zveze do Kmetijske zadruge. Vendar so se sporazumeli, da mora Kmečka zveza v občini Murska Sobota sodelovati s Kmetijsko zadruzo, ne sme pa biti pod njenim okriljem. Biti mora nekakšen kmečki »sindik«¹, ki vpliva na politične odločitve v družbi, ne pa da je le izvrševalec odločitev, ki prihajajo od zgoraj. Tako bo med obema silnicama kmetijske dejavnosti enakopraven dialog. Razumljivo je, da lahko Kmetijska zadruga zagovarja le svoj interes, zato mo-

rajo kmetje uresničevati svoje interese v neki drugi obliki.

15-članski iniciativni odbor se bo v svoji dejavnosti moral nasloniti predvsem na sekcije za kmetijstvo, ki delujejo v krajevnih skupnostih, potrebno pa bo ustanavljati tudi iniciativne odbore. Le tako bo mogoče odpraviti zapostavljanje in izkoriščanje kmečkega človeka, ki traja že več desetletij.

Jože Gabor

TURNIŠČE: Cene pujskov

Kljub poletni vročini ponudba pujskov na sejmu v Turnišču ni padla. Minuli četrtek so rejci pripeljali na sejnišče kar 71 pujskov, starih od 7 do 10 tednov in težkih okrog 15 kilogramov. Za par živali so zahtevali od 90.000 do 120.000 dinarjev, prodati pa so jih 52. Sejem se prične ob 6. uri.

Za boljšo brazdo

Zveza organizacij za tehnično kulturo Murska Sobota, Kmetijsko gospodarstvo Rakičan in Kmetijska zadruga Panonka tudi za letos pripravljajo območno tek-

movanje traktoristov oračev. V soboto, 13. avgusta, se bodo najboljši pomurski traktoristi pomerili na ekonomski enoti v Žitkovcih, tekmovanje pa je tudi tokrat raz-

deljeno v tri kategorije. V prvi se bodo pomerili traktoristi v oranju z dvobraznimi in večbrazdnimi plugi, v drugi mladi zadružniki in v tretji ženske. V tekmovanju mladih zadružnikov lahko sodelujejo mladinci, stari od 15 do 27 let, morajo pa imeti vožnjiški izpit za traktor. Za ostali dve kategoriji ni omejitev.

Tudi letošnje tekmovanje bo razdeljeno v dva dela, saj se bodo poleg praktičnega oranja tekmovalci preizkusili še v poznavanju teorije. Prvo in drugouvršeni v posameznih kategorijah bodo sestavljali pomursko ekipo na republiškem tekmovanju oračev, ki bo 2. in 3. septembra v Brezicah.

Prijave za območno tekmovanje traktoristov oračev sprejemajo v Kmetijskem gospodarstvu Rakičan do 5. avgusta, najboljši pa bodo prejeli tudi priznanja in nagrade.

L. Kovač



Izkušnje kmetovalcev

S pridelkom pšenice zelo zadovoljni, s cenami pa nikakor

Janez Laci s Kobilja je že drugo mandatno obdobje predsednik sveta TZO Dobrovnik in znan kot dober kmet. Z ženo Marijo obdelujeta 14 hektarjev zemlje, od tega imata 8 hektarjev lastne, 6 hektarjev pa sta vzela v najem. Zemljo v glavnem obdelujeta sama, saj sta sinova zaposlena in jima lahko pomagata le po opravljeni službi. Največ pridelujejo koruze, na okrog 8 hektarjih, pšenice na okrog 3, sladkorno peso na okrog 1,5 hektarja, v manjših količinah pa tudi druge kulture, krompir, krmna pesa in proso. Z letošnjim pridelkom pšenice so zelo zadovoljni, saj je bil rekorden in znaša približno 7 ton na hektar. Okrog 10 ton so prodali kmetijski zadruzi, s katero imajo kooperacijske odnose, čeprav s ceno niso zadovoljni. Ta bi morala biti najmanj 500 dinarjev, pa še ne bi bili pokriti vsi stroški. Janez meni, da je reprodukcijski material zelo drag in da je od seve do žetve potrebno veliko dela, ki nikakor ni poplačano. Če so s pridelkom pšenice zelo zadovoljni, pa sedanje sušno obdobje kaže, da bo manj jenskega pospravlja, kot so pričakovali. Večji del pridelka ko-

ruze, okrog 5 hektarjev, silirajo, ostalo pa porabijo kot zrnje. Janez Laci si je namreč leta 1977 s posojilom kmetijske zadruge zgradil nove hleve za 45 glav živine. Trenutno ima v hlevu 32 glav živine, od tega 4 molznice, ostalo pa so pitanci.

mleka, kajti sicer bo mleka vedno manj. Tako meni glavar družine Janez Laci in dodaja, da morata z ženo delati od zore do mraka in da sploh ne razmišljata o kakem dopustu. Dobro je le, da imata precej sodoben strojni park, sicer tega dela



S ceno živine so sicer nekoliko bolj zadovoljni, četudi ta ne pokriva stroškov reje, nikakor pa niso zadovoljni s cenami mleka, ki je celo smešna v primerjavi s slatino. Zato bi bil skrajni čas, da bi zvišali ceno

ne bi mogla opravljati. Kljub vsemu pa upata, da se bodo razmere v kmetijstvu vendarle izboljšale in da bo eden od sinov ostal na kmetiji.

Feri Maučec

ABC POMURKA OSKRBOVALEC MC DONALD'SA V BEOGRADU

V Beogradu je bila konec marca v sestavi organizacije Genex-Mc Donald's odprta prva Mc Donald'sova restavracija v Jugoslaviji. Ob tem so podpisali sporazum o realizaciji dokaj ambicioznega programa nadaljnjega odpiranja lokalov. Tako bodo do 1990. leta odprli še 4 restavracije v Beogradu ter več restavracij v drugih mestih v Jugoslaviji.

Oskrbovalci restavracije so eminentne organizacije iz svojih branž. Za mesni del (hamburger) je bila izbrana Panonka iz Somborja, vendar ni uspela zadovoljiti zelo zahtevnih standardov in kriterijev, ki jih narekuje Mc Donald's. Tako so dobili priložnost mesarji iz M. Sobote.

Strokovnjaki Mc Donald'sa so zelo ugodno ocenili tehnologijo pridobivanja mesa v ABC Pomurki, rutinska znanja delavcev in bogato znanje tehnologov. Od

tod do izdelave poskusnih količin je bil le korak. Preskus so soboški mesarji dobro prestali in so danes standardni oskrbovalec prve restavracije Mc Donald's v Jugoslaviji.

V Nemčiji so že bili na specialističnem izobraževanju strokovnjaki iz Murske Sobote. V kratkem bo odšla na izobraževanje druga skupina. Cilj je, da tehnologija obvladuje čim več ljudi.

Začetne težave v preskrbi so premostili. Te dni se bodo pogovarjali o skupnem vlaganju med Genex-Mc Donald'som in Me-

sno industrijo iz Murske pri gradnji skladiščno-distribucijskega centra v Beogradu.

V marcu naslednjega leta pa načrtujejo odprtje druge restavracije.

Za to se ustrezno usposablja tudi v Mesni industriji, ker bodo količine za Mc Donald's podvojene.

Tako se uresničuje napoved, da je treba tudi pri nas pričakovati nezadržan prodor sistemov hitre priprave hrane (»fast food«).

Boris Hegeduš

Korporacija je bila ustanovljena 1955. leta. Danes ima v 47 državah 10.000 restavracij, ki jih dnevno obišče okrog 20 milijonov gostov. Vsakih 25 ur odprejo v svetu po eno novo restavracijo. V začetku obratovanja restavracije v Beogradu je bilo po 6.000 gostov dnevno.

HI, KONJIČEK

Ste se ob vožnji iz Černelavec proti Murski Soboti že kdaj ozrli na desno, na travnik ob zgradbi soboške enote KG Rakičan? Če ste se, ste gotovo opazili ljudi na »urnih vrancih«. Kdo pa so?

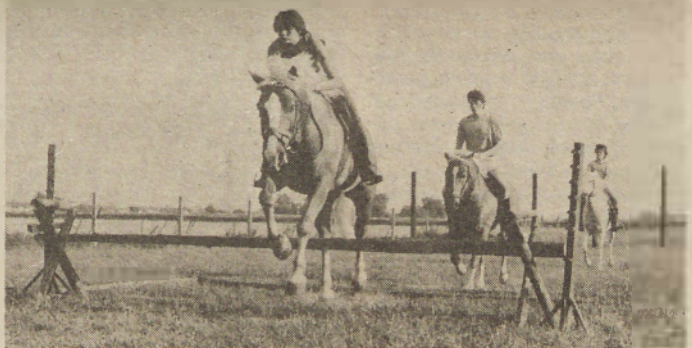
»Mi z našimi konji ne tekmujejo, le treniramo jih. Galopiramo v krogu, tu in tam preskoči-

Ob mojem prihodu so ravno kar pripravljajo, da končajo s treningom. Se nekaj krogov po »hipodromu«, ki se mi zdi neka majhen, pa bo za danes dovolj. Ograjo bi bilo potrebno popraviti, tudi nove hleve bi želeli, pravijo člani Konjeniškega kluba Murska Sobota. 21 jih je, večinoma mladih, srednješolcev, tudi osnovnošolcev. In v teh počitniških dneh imajo več časa za svoje ljubljence. Sedaj prihajajo vsak popoldan, da za kakšne tri ure potrenirajo. Med šolo pa so konji bolj osamljeni, saj takrat poredkeje prihajajo k njim.

»Trenutno imamo pet konjev. Nevel in Nevion sta šestletna haflingerja, majhna, vzdržljiva vojaška konja. Kobila Serka je stara 15 let, 18-letni Jomad pa je



V poletnih mesecih imajo predvsem šolarji nekoliko več časa za trening svojih ljubljencev



Erna Lüle, Gorazd Drožina in Jožica Horvat so se preizkusili tudi v preskakovanju ovir.

jugoslovanske pasme iz Zobnatice. Vsi ti konji so v Murski Soboti, v Ljubljani pa je trenutno 7-letna hanovenarka Sava, ki jo trenira predsednica našega kluba, Erika Nova, ki razloži Jožica Horvat.

Kako pa se odločiš, da se boš začel ukvarjati z jahanjem. Prvi pogoj je ljubezen do živali. Nekateri so se vozili mimo hipodroma, pa se jim je zdelo lepo sedeti v sedlu, druge so navdušili prijatelji. Kljub mladosti so mnogi že »stari mački«. In tudi opremljeni so, kot se za prave jahalce spodobi. Jahalne hlače (ki morajo biti elastične in brez šivov, ki bi povzročali žulje) so iz Avstrije, Nemčije, škornji pa so mehki in udobni, narejeni v Franciji. Pri nas se takšnih izdelkov sploh ne da dobiti, ali pa so izredno slabe kakovosti.

»Sicer pa so naši treningi zanimivi. Najlepše pa je, ko gremo s konji ven, v naravo. Velikokrat se poženemo v dir po kanalu,« pravi Gorazd Drožina. Tudi brez nesreč pri jahanju ne gre. Padci s konja gotovo niso preveč prije-

tni, tako da je potrebno tu in tam koga tudi malo »zagipsati«. Če že padeš s konja, je najboljšo, če to storiš pozimi, ko je sicer nekoliko težje jahati, pa so zato padci bolj »prijetni«, saj padeš na mehak sneg.



Mladi člani soboškega Konjeniškega kluba s svojimi ljubljenci: Jomadom, Serko, Nevelom, in Nevionom.

mo tudi kakšno nižjo oviro. Problem je v tem, da nimamo trenerja. Sedaj nam sicer obljublja nekoga iz Ljubljane, vendar to še ni zagotoveno,« razmišlja Erna Lüle.

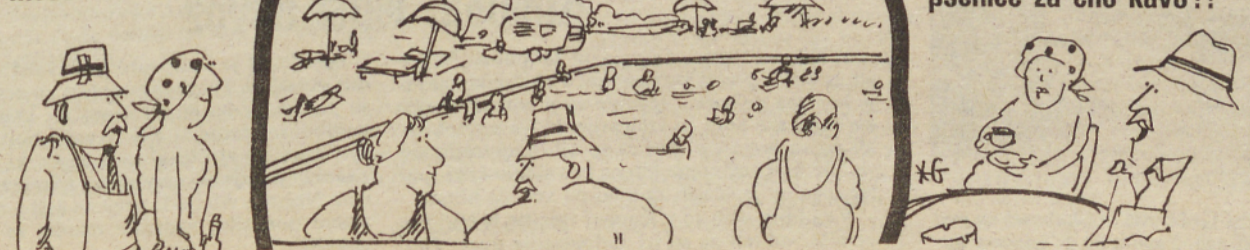
Upajo, da bodo poleg trenerja in novih hlevov dobili tudi nekaj novih konjev. Ob tem so zelo zadovoljni tudi s pomočjo, ki jo dobijo od sodezavice ABC Pomurka, saj brez njihove pomoči ne bi mogli delovati. Konje sicer čistijo sami, vendar pa jim je potrebno dati tudi hrano: seno, oves, travo. Konji pa so veseli tudi marsikaterega priboljška, predvsem radi pojedajo sladkor, jabolka in hruške.

In kako je z zanimanjem za jahanje v Prekmurju. Pred tedni so organizirali šolo jahanja, pa ni bilo prevelikega odziva. Nasploh pravijo, da so veseli vsakogar, ki se jim hoče pridružiti. Pomembna je le dobra volja in seveda ljubezen do živali, še posebno do konjev.

S. Eöry

Foto: N. Juhnov

100 kilogramov NPK-ja manj in imava cel mesec za vstopnino...



...ja, ampak 3 kile pšenice za eno kavo?!

Tudi na skrajnem severu je (bilo) vroče

Kam se umakniti pred pasjo vročino? Morda bo kaj bolje na severu, v najsevernejšem predelu Jugoslavije, pomislimo. In tako se odločimo za obisk Budince, vasi na Goričkem, za katero smo prebrali, da je to najsevernejše naselje v državi.

NAJSEVERNEJŠI KAMEN JE V DOLENCIH

Katrci je kmalu zdrvela proti pričakovanemu hladu. Toda tudi tam nas je grelo, da smo bili mokri brez kopanja. Škoda, da tedaj še nismo vedeli, da imajo v Budincih vaško kopališče, kjer bi se med potjo proti madžarski meji lahko vsaj malo osvežili. In kaj naj bi počeli blizu ločnice dveh držav? Zvedeli smo namreč, da je tamkaj zakopan kamen, ki označuje najsevernejšo točko v Jugoslaviji. Koloman Kurnjek, 67-letni kmetovalec iz Dolenc, ki je bil prav tedaj na obisku pri Vargovih, kjer smo se tudi mi najprej ustavili, je dejal, da točno ve, kje leži ta kamen; z nami pa ni imel volje iti. Dosti je pretrpel med vojno, ko je nekje na Norveškem preževal pri minus 60 stopinjah Celzija, tako da se meje in morebitnega srečanja s stražarji raje izogiba. In

smo, da bo kamen bolj viden, toda obrasla ga je trava in preden smo ga fotografirali, sta ga morala Bedičeva malo odkopati. In potem smo še nekoliko pokramljali, kako je na najsevernejši domačiji v Jugoslaviji. »Nekoč smo obdelovali kar precej zemlje, imeli smo tudi konje, zdaj pa ne moreva delati skoraj nič več,« nam je potožila Šandor. Elza pa je pripomnila, da se tudi ne splača, saj bi jim jeleni in divje svinje pobrali skoraj ves pridelek. Ker otrok ni pri hiši, vse kaže, da bo najsevernejša jugoslovanska kmetija nekoč ugasnila. Zanimivo je, da ne spada k Budincem, ampak k Dolencem.

PROSLAVLJALI KONEC ŽETVE

Tedaj se je našemu spremljevalcu že mudilo domov. Povabljen je bil namreč na praznovanje k družini Tibola. Tam

nizkih cen pšenice. Po njegovem bi morali za kilogram plačati okrog 600 dinarjev.

VASKE ZADEVE

Posedeli smo še nekaj časa in pogovor je stekel tudi o vaških »zadevah«. Ravno letos imajo v Budincih dve večji akciji, in sicer nameravajo postaviti mrtiški veži na obeh vaških pokopališčih — temelje so že



Sandor in Elza sta nekoliko odkopala kamen, ki označuje najsevernejši predel v Jugoslaviji. Tam tudi živita.

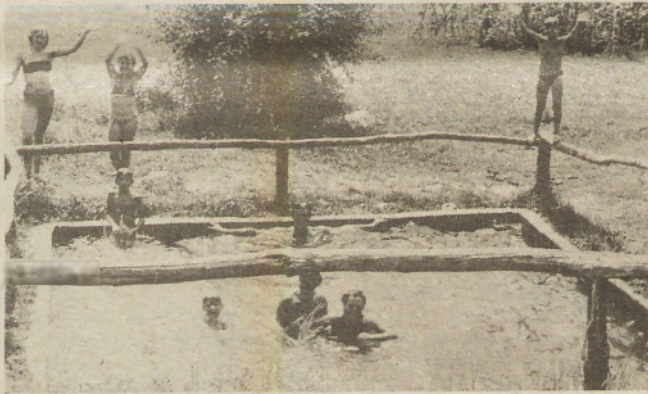
zabetonirali in pripravljen imajo tudi gradbeni material — prav tako pa imajo že pripravljene drogove za telefonsko napeljavo. Zdej v vasi še ni nobenega telefona, obstaja pa možnost, da bi letos ali vsaj drugo leto dobili 3 priključke. To bi bila 1. faza, v drugi pa bi uredili še 10 priključkov. Bojijo se le previsokih stroškov. Pa v prihodnje? Najbolj si

želijo, da bi sčasoma tudi v najsevernejše naselje v državi vodila asfaltna cesta. Sicer pa bo tudi zanje velika pridobitev posodobljen cestni odsek Šalovci—Dolenci, kjer prav te dni brnijo stroji. Tako se bodo asfaltu vsaj kar se da približali. Z dokajšnjo vneto obnavljajo tudi poslopje nekdanje osnovne šole in ga spreminjajo v vaško-gasilski dom. Z navdušenjem so nam pripovedovali tudi o novoustanovljenem kulturnem društvu, v katerem so še posebno aktivne ženske. Imajo folklorno skupino in ženski pevski zbor. Vključeni so stari in mladi. Ena izmed najbolj navdušenih plesalk je okrog 60.—letna Neža Lainšček. Letos so se že predstavili na srečanju ljudskih pesmi in plesov v Šalovcih in nekajkrat v domačem kraju. Le tako naprej!

NE ASFALTA NE TELEFONA, IMAJO PA BAZEN

Ko smo se že odpravljali domov, nam je prišla na uho še ena budinska zanimivost. Skoraj nismo mogli verjeti, da bi tudi v tako majhnem kraju imeli kopališče. Pa so ga res uredili skoraj brez vseh težav. Tam, kjer so pred leti gasilci uredili požarno mlako, so namreč enostavno zbetonirali manjši bazen, ki ga prav tako lahko enostavno napolnijo in izpraznijo, ker ima voda naravni padec. In tam se je ob našem obisku veselo namakalo in hladilo okrog deset mlajših kopalcev. Kar zavidali smo jim, brez kopalke pa se jim nismo mogli pridružiti. Tako pa smo odhajali od tam le malce poškopljani. Vsaj to!

JOŽE GRAJ



Kje bi se kopali mladi iz Budince in okolice če ne bi uredili tega bazena? Ni velik in sodoben, prijetno pa je vseeno.

Žetev je končana in v Budincih je navada, da to posebej proslavijo. Pripravili so polno dobrot, dobro kapljico in se povesečili ob dobri letini.

tako je bil naš spremljevalec vaški predsednik Aleksander Varga. Tudi on je približno vedel za kamen, vseeno pa smo šli povprašat zanj k Bedičevim, k 82-letnemu Sandorju in 76-letni Elizabeti, ki imata tam blizu domačijo.

»Kaj ne bi vedel za ta kamen, saj sem videl, ko so ga okrog leta 1921 na tem mestu zakopavali, in tega se še danes spominjam,« nam je dejal Sandor. Šli smo torej proti zelo pomembni točki. Pričakovali

okrog je navada, da konec žetve vsako leto proslavijo zdaj pri tem zdaj pri drugem gospodarju. Povabilo je veljalo tudi za nas in rade volje smo se pridružili veseli družini. Miza je bila polna dobrot in seveda tudi dobra kapljica ni manjkala. Še posebno veselje sta bili dve Ani, ki sta obenem proslavljali god. Tudi gospodar Jožef je bil zadovoljen, ker je bila letina še kar dobra in mu je novi kombajn dobro služil. Pripomnil pa je, da je nejevoljen zaradi pre-

OBVOZ OD CANKOVE IN POLETNI UTRIP NA GORIČKEM

Ko smo se minulo sredo odpravljali na teren, nismo vedeli, da bo pot do Lendavskega jezera in še prej Cankove zaprta. Obvestila o obnovi in cestni zaporu po radiu ni bilo, zato pa je nanjo opozorila tabla že po nekaj kilometrih iz Murske Sobote v smeri Goričkega



— Vodja delovišča na cesti Gederovci—Skakovci je gradbeni tehnik Anton Heric, dela pa izvaja Cestno podjetje Maribor, tozda za obnovo cest Murska Sobota.

ob Avstrijski meji. Kot smo zvedeli in se prepričali na kraju samem, bodo od 27. julija do 31. avgusta obnavljali cesto na odseku Gederovci—Skakovci. Ker je čas dopustov in na naših cestah nemalo avtomobilov s tujimi registrskimi tablicami, smo se malo začudili, zakaj prav zdaj, na vrhuncu turistične sezone, ki jo je čutili tudi v

Pomurju. Vodja delovišča Anton Heric pa nas je prepričal, da je turistična tudi gradbena sezona, in ker je gradbeni tehnik, zadovoljen za omenjeno rekonstrukcijo ceste, smo mu prisluhli:

»Na cesti Gederovci—Cankova izvajamo večja vzdrževalna dela — to je obnova ceste Gederovci—Skakovci, zato bo zaprta do konca avgusta. Dela izvaja Cestno podjetje Maribor, tozda za obnovo cest Murska Sobota, na gradbišču pa prvi dan šest delavcev in nekaj strojev oziroma potrebna mehanizacija.«

Obvoz je iz Skakovca skozi Lemerje in prek Černelavca na regionalno cesto. Bližnjice, ki jih potniki lahko ubirajo, niso registrirane in tako bo najbolje upo-

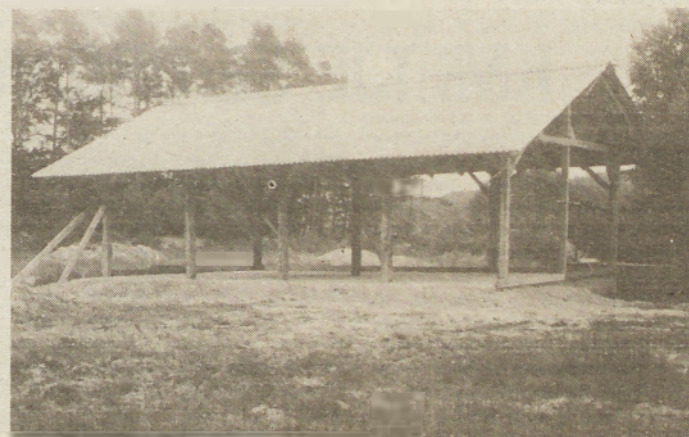
rabljati omenjeni obvoz. Širitev ceste je predvidena do Cankove, zaenkrat pa so zagotovljena sredstva (16 milijard po prvotnem obračunu) le za obnovo 2050 metrov. Začela se je pri hišni številki 33 v Gederovcih in na domačiji Antona Sandorja, kjer smo se pogovarjali, da ne bi ovirali že tako zoženega cestišča, so nas gostoljubno sprejeli. Gospodinja Marija, ki je pestovala vnučko Tejo, medtem ko se je druga vnučinja Jerneja igrala s svojima malima prijateljicama iz sosesčine, nas je presenetila z izjavo, da danes (na 27. julij) z nestrpnostjo pričakuje izreko sodbe na vojaškem sodišču v Ljubljani, kjer je potekal proces proti Janezu Janjši, Davidu Tasiču in Ivanu Borš-

nerju. Ni skrivala svoje zaskrbljenosti in zanimanja za dogodek, ki senčijo letošnje sončne dni in pomenijo nekaj prerod v Sloveniji. »Tudi naše deklice bodo imele fante, ko odrastejo, in kdo ve, kaj se jim lahko zgodi. Spominjam pa se tudi, kako strahoma nas je deset otrok z materjo čakalo očeta, ko se je vračal z orožnih vaj in tudi zdaj nas skrbi za naše moške,« je prizadeto dejala in tako potrdila, da tudi v odmaknjenem Pomurju ljudem ni vseeno, kaj se dogaja v republiškem središču in kaj vse to skupaj pomeni za našo deželo.

Bolj brezskrbno je zvenel le smeh na dvorišču, kjer je mali bazenček očito središče dogajanja, ko je sonce najvišje in najbolj pripeka. Posebno veselje pa je izževal prihod mame Nade, ki se je vsa pregreta vrnila iz Murske Sobote, kjer je registrirala vozilo. Oče Vlado je bil kot poklicni sofer na eni od službenih poti — v smeri Titovega Velenja



— Tako podoba je dajal odsek ceste med Gederovci in Skakovci na prvi dan obnove in obvoza na tem delu Goričkega. Zapora bo do konca avgusta.



Okrog osemdesetim aktivnim članom, kolikor jih trenutno šteje SD »Tromejnik« Gornji Petrovci, se je uresničila dolgoletna želja, da bi na svojem strelišču zgradili strelsko lopo. Kot prikazuje posnetek, je le-ta že pod streho. Les za gradnjo so prispevali člani sami, opravili pa so tudi čez petsto prostovoljnih delovnih ur. Skupaj s kritino je objekt veljal dva milijona dinarjev.

Milan Gašpar



Vsako leto je v Števanovcih pionirski tabor. V Porabje prihajajo mladi iz različnih krajev Madžarske. V Taboru so poleg zabavnega dela tudi učijo, kako deluje pionirska organizacija, se pravi, da je to neke vrste strokovni tabor. Od 11. do 18. julija je bilo v Števanovcih 90 otrok, nekaj jih je bilo tudi iz Porabja.

Foto: N. Juhnov

GORNJA RADGONA

Deset let društva invalidov

Društvo invalidov Gornja Radgona letos praznuje desetletnico svojega delovanja. V tem času je doseglo velike uspehe. Tako jim je uspelo v svoje vrste pritegniti 540 članov, računajo pa, da jih še najmanj 300 ni organiziranih. Društvo deluje na celotnem območju občine, zato ima področne odbore na Kapeli, v Apačah in Gornji Radgoni. Za še tesnejše stike pa skrbijo poverjeniki. Skrbijo za rekreacijo svojih članov, v to so vključeni predvsem izleti, ki so najbolj množično obiskani. Tisti, ki to zmorejo, se udeležujejo tekmovalij v šahu, kegljanju, streljanju

z zračno puško, lotevajo pa se tudi ribolova in kolesarjenja. Posebno skrb namenja socialni problematiki. Posamezni člani obiskujejo bolne in jim pomagajo pri premagovanju težav, če pa sami ne morejo, pa na to opozorijo ustrezne službe v občini ali krajevno skupnost.

Društvo invalidov je desetletnico delovanja proslavilo v soboto, 16. julija, v dvorani Kulturnega doma v Gornji Radgoni. Proslave se je udeležilo tudi več delegacij pobratenih društev invalidov. Prišli so iz Titovega Velenja, Vrhnike, Ljutomerja, Murske Sobote in Lendave. Udeležence proslave in druge goste je pred kulturnim domom sprejela radgonska godba na pihala, ki je nato sodelovala v bogatem kulturnem programu. Poleg godbe so nastopali še učenci osnovne šole Jože Kerenčič iz Gornje Radgone in oktet Gorenje-Elrad. Slavnostni govornik je bil predsednik Občinske konference SZDL Gornja Radgona Feliks Petek, ki je med drugim dejal, da je društvo opravilo pomembno vlogo pri zbliževanju invalidnih občanov. Udeležence proslave je pozdravil tudi podpredsednik Zveze društev invalidov Slovenije Janez Potrč, ki je pohvalil delo društva, skupaj s predsednikom Društva invalidov Gornja Radgona Marto Bregar je 21 zaslužnim članom podelil društvena priznanja.

Ob jubileju je društvo razvilo svoj prapor, nato pa so si udeleženci ogledali razstavo ročnih del. Razstavljenih je bilo več kot 250 eksponatov, ki jih je izdelalo skoraj petdeset invalidov.

Po ogledu razstave so se invalidi zbrali na družabnem srečanju v gostiščih kmečkega turizma pri Beku na Spodnji Ščavnici in Sadlu na Kapeli.

L. Kramberger

Foto: Nataša Juhnov

Kunova: lepši dovoz

V Kunovi, vasi v Krajevni skupnosti Negova, je bilo v preteklosti več kot 80 hiš, zdaj pa jih je le slaba polovica. Izginile so predvsem majhne bajtarske koče in viničarije, ki jih je vzela čas ali pa so pogorele. Požari so bili pogostejši, saj so bile hiše večinoma lesene in s slamo krite, poleg tega pa je včasih zgorelo po več hiš hkrati.

V zadnjih letih so v Kunovi zgradili le štiri nove hiše; od teh pa so tri nadomestile stare. Zna-

čilnost kraja je tudi staro prebivalstvo, saj mladih skoraj ni. Poseben problem so ceste. Prav te so povod, da so mladi zapuščali kraj. Sedaj ob pomoči solidarnosti KS Negova bolj skrbijo za nje. Lani so utrčili glavno cesto, ki vodi skozi Pekel in je najbližja povezava s krajevnim središčem Negova. Ali bodo urejene ceste, na asfalt ne smejo pomisliti, zadržale mlade, se sprašujejo starejši.

L. K.

OHRANJANJE KULTURNE DEDIŠČINE — DA ALI NE?

O gomilnih grobiščih v Pomurju je bilo že dosti napisanega, tudi v Vestniku, tem spomenikom preteklosti je bila posvečena tudi razstava našega muzeja v lanskem letu. Pa vendarle ni nikoli odveč, da se še in še piše o njih, da se še in še opozarja na te nasute zemeljske gmote, ki so bile najpreprostejša, najtrajnejša in hkrati tudi dovolj zembajoča oblika groba, ki je poudarjala individualnost posameznika in njegov pomen v nečem okoliju in času. Vsi ti grobovi pod nanošeno zemljo s svojo večno skrivnostjo dogajajo, veselja, žalosti, bolečine, življenja in smrti izžarevajo v sedanost na svojstven način in mi jih bomo morali izročiti dalje, preden bodo potonili v temi neznanega.

Gomile so v ljudski domišljiji vedno vzbujale zanimanje z vprašanjem, le kaj se skriva v njih. Zlato? Zaklad? Zlata kočija? skrinja denarja? Pa vendar ne eno in ne drugo. V njih se skrivajo preprosti grobovi umrlih v davnih časih, v časih, ko so naše kraje zasedli Rimljani in avtohtono ilirsko-keltsko prebivalstvo podvržilo svojim političnim, ekonomskim in družbenim normam. V naših krajih so ti prebivalci, kljub velikemu vplivu rimske civilizacije, ohranili svoj način življenja in s tem tudi pokopavanje umrlih v gomilah. Verovanje v posmrtno življenje je nalagalo, da so pokojnikom v grob položili različne predmete, ki jih je rabil v življenju in ki jih bo rabil naprej v onostranstvu. Poleg poviš, v kateri je bila hrana in pijača, je bila večinoma tudi kaka svečička-oljenka, okrasni predmeti ali predmeti, ki kažejo na poklic uprlega.

Eden izmed vzrokov, da je vedno več gomil izpostavljenih uničenju in razkopavanju, je tudi ljudska domišljija o zakopanih zakladih pod gomilami. V Prekmurju je registriranih 53 gomilnih najdišč z eno, dvema ali več gomilami, od katerih je več kot polovica izravnanih, razkopanih ali kako drugače poškodovanih. Razkopavali so jih največkrat domačini in pri tem nevede uničevali našo kulturno dediščino, ki so enkratni spomeniki preteklosti ne le v naši pokrajini, ampak v celotnem evropskem prostoru. Pred nedavnim smo registrirali nova gomilna najdišča pri Dolencih. Na vzpetini v gozdu Sočina graba je pet gomil, dve pa sta v gozdu Gosposko — Benkova suma. In prav ti dve domili sta primer najbolj grobnega ropanja v zadnjih časih. Nekdo je pred nedavnim v eno gomilo skopal 5 m dolg in 2 m širok jarek in kopanje iz neznanega vzroka opustil. Spet nekdo pa je pred leti v drugo gomilo skopal veliko jamo in pri tem nadel na grob z verjetno skromnimi pridatki. Razočaran, ker v gomili ni našel tišega, kar je iskal je zapustil za seboj žalostne sledove svojega dela. V jami, ki jo je skopal, se še danes vidno sledovi enkratne kamnite grobnice komore, kakršne pri nas doslej še nismo zasledili, v kateri je bil grob in ki je bila pokrita z večji mi kamnitimi ploščami. Danes ležijo ostanki kamnitih plošč in deli grobnice arhitekture zavrženi in razmetani na in ob gomili.

Tebi, »nekdo«, ki govornice kulturne dediščine ne poznaš, naj povem, da so to ostaline, ki bi jih moral spoštovati in biti ponosen nanje, saj bi lahko iz njih črpal in razvijal nove spodbude in jih izročil dalje. Kulturna dediščina pa niso samo gomilna grobišča, prazgodovinske in rimske naselbine ter druge arheološke najdbe, to je tudi v pokrajino vrasla in z njo organsko povezana vaška arhitektura s panonskimi čimpranimi in nabitim hišami, ki je ne cenijo in ne ohranja prvotne oblike dalje, ampak gradiš moderne mestne vile, to so rečni mlini, ki so nekoč idealno izpopolnjevali prekmursko pokrajino in ki si jih zaradi neekonomičnosti obsodili na končen propad, to so običaji in navade, ki jih ne ohranjajo in ne izročajo dalje, to so tudi srednjeveški gradovi, gradiči, katerih ruševine bi čimprej rad odstranil, to je tudi mestna panonska arhitektura, ki si jo porušil in nadomestil s stolpnitimi, to so tudi stara, še vidna pokopališča, ki jim kaziv prvotno podobe, ker so porušila s plevelom. Vodi tudi, da je s kulturno dediščino povezana naravna dediščina. Nekdo so bila polja zasejana z lanom in konopljijo in izdelovanje domačega platna je sodilo med važna domača opravila, zemlja, bogata z ilovico, je omogočala razvoj lončarje, v močvirjih zrasle vrbe pa so uporabljali za izdelovanje različnih pletenih predmetov za vsakdanjo rabo. Platna danes ne dela več, pri lončarji si pozabil na staro tradicijo svojih dedov, močvirja so izsušena. Intaktno geomorfološko podobo pokrajine spreminjajo in jo podrejujejo nemalokrat povsem tujim zahtevam in pogojem. Tvoji dedje in očetje so bili ponosni na obsejne hrastove, gabrove in jelševce gozdove, ti pa mogoče sanjaš o lepoti palmovih nasadov.

Mogoče bi le ni se vse zamujeno, mogoče je še čas, da se govornice kulturne in naravne dediščine uničijo in ne pretrgaš danes že tanke nitke, ki nas veže s preteklostjo, našo identiteto, omiko in zgodovino.

Irena Šavel

Pol stoletja folklorne tradicije in nova oblačila v Beltincih

Na letošnjem — 18. folklor-nem festivalu v Beltincih je bilo posebej slovesno in množično. Slovesno zato, ker je bil jubilej — 50 let folklorne v tem kraju s tradicijo —, množično pa, ker je bilo vreme organizatorjem naklonjeno. Za nastopajoče je bilo v nedeljo popoldne na osrednji prireditvi v beltinskem parku morda celo preveč sonca, ko so se vrtili folklorne odeti, obiskovalcem pa je bilo tudi vroče, dokler ni bilo sence blagodejnih krošenj. Vseeno pa so vztrajali in z aplavzom nagrajevali vztrajne plesalce devetih folklornih skupin, ki so se zavrteli na prireditvenem odru. Tudi letos je bilo geslo prireditve Pesem in ples družita narode, kulisa pa prekmurska s slamo krita domačija. Prav elementarnost zemlje in tradicijo je poudaril slavnostni govornik, predsednik republiškega komiteja za kulturo Vladimir Kavčič, ki je med drugim dejal:

»Sporodno s premiki v materialni proizvodnji, ki bi morala v prihodnje dosti bolj kot doslej spoštovati naravne danosti, smo priča premikom tudi v človeški zavesti, v vedno bolj pozitivnem vrednotenju načina življenja, ki je v skladu z naravo in omogoča ohranjanje naravnih razmer življenja tudi prihodnjim generacijam celo za ceno manjšega udobja, kot ga je obetala dosedanja in-



Prvi so na osrednji nedeljski prireditvi 18. festivala folklorne v Beltincih zaplesali domačini v novih oblačilih. Foto: Nataša Juhnov

dustrijski razvoj. Ob teh spoznanjih, ki človeka bolj povezujejo z naravo, z zemljo, se sedanja milijonska in celo desetmilijonska mesta kažejo kot slepa ulica in napaka civilizacijskega razvoja in nikakor ne kot cilj, h kateremu bi stremeli vsi. Lahko bi celo rekli, da smo imeli mi, ki smo se v hitrejši civilizacijski tok vključili sorazmerno pozno (po drugi svetovni vojni) relativno srečo.

Čeprav smo uničili že številne naravne danosti našega prostora in se pripravljamo, kako bi uničili še kakere, smo marsikje še obdržali stik z naravnimi vrednotami našega okolja, z bogatim

duhovnim izročilom naših prednikov, to izročilo prenesli v sedanji čas, si z njim obogatili svoje lastno življenje, in ga celo posredovali mlajšim. Če kje, je ta čut za naravno, za vse po meri človeka živ tukaj v Prekmurju. Tako vsaj Prekmurje in Prekmurce doživljamo tišči od drugod. Takšnemu odnosu do vas so najbrž mnogo prispevali najbolj znani prekmurški glasniki, vaši pisatelji od Miška Kranjca naprej. Tako poznamo iz njihovih del prekmurskega človeka po njegovi posebnosti mehki, navezanosti na naravo in na sočloveka. In po vsem tem se nam zdi povsem naravno tudi to, kar nam zaigrajo vaši ljudski godci in pripoveduje vaša izjemno lepa ljudska pesem in ponuja srcu ter očem vaša vesela in pisana folklor. Z vsemi temi manifestacijami bogate ljudske kulture izražate svojo, v stoletjih in tisočletjih izkazano pripadnost zemlji, duhovnemu izročilu, ki vas druži z davnimi predniki in povezuje v veliko družino slovanskih narodov, pa tudi tisto pristno osebno kulturo, ki se kaže v slehernem vašem človeku in njegovem odnosu do sočloveka, ki se kaže v krajevni običaji in praznovanjih, še posebej na festivalu folklorne tukaj v Beltincih.

Kulturni minister je izrekel številne pohvale tako beltinskim folkloristom kot bandi Kociper-Baranja in organizatorjem, domačinom pa so gotovo največ pomenila nova oblačila, v katero so bili odeti. Tri vrste jih imajo, nam je povedal strokovni vodja beltinskih folkloristov Boris Žalig, ki jih je tudi sam zašil. »Prva so »svetejšnja«, s katerimi smo nastopili prvi večer (v petek), druga lanena za nedeljsko popoldne, s tretjimi pa se bomo še predstavili. Pri oblikovanju so mi bili v pomoč nasveti dr. Marije Makarovič, ki je raziskovala noše iz konca prejšnjega ter začetka sedanjega stoletja, in nova oblačila so prav taka.« Zanje so porabili denar, ki so ga dobili z evropsko nagrado za izvirnost, velike zasluge pa imajo poleg plesalcev nedvomno tudi godbeniki. Banda Kociper-Baranja je dobila vsa možna priznanja in nagrade, plakete pa so nastopajočim vročali tudi ob koncu letošnjega festivala. Na njem je zaplesalo devet folklornih skupin; z Raven na Koroškem, Celja, Kranja, Smartnega ob Paki, Kostela, Gornjega Senika in Körmenda na Madžarskem, Sel v Avstriji in Beltinec. Navdušili so z nekaterimi novostmi, predvsem ženitovanjskimi in drugimi običaji, madžarski plesalci pa z dinamiko nastopa.

Za dobro počutje so poskrbeli tudi s spremljevalnimi prireditvami, saj so bile na prizorišču dogajanja stojnice in izvirni godci ter izdelki domače obrti, »do-uznjeki«. Bilo je živo da le kaj, tudi obiskovalcev se je zbralo lepo število in po besedah Mirka Ramovša ima folklorni festival v Beltincih poleg tradicije tudi prihodnost, kot osrednja tovrstna prireditev v Sloveniji.

Brigita Bavčar

JUBILEJ

Zelo ilustrativno je 50 let prehojene poti (katere koli) opisal Andrej Kosič, predsednik Združenja folklornih skupin Slovenije, ko je spregovoril slavljenicu — folklorni skupini Beltinci: »Upoštevali, da je letos gospodovo leto 1988, se je bilo za praznovanje 50-letnice potrebno roditi pred drugo svetovno vojno, previhariti vojna leta, nato obnovo in informbire ter na koncu vse samoupravne tegobe — od njihovega rojstva do današnjih dni. Ves ta čas je beltinska folklorna skupina skupaj z bando Kociper-Baranja vedela, kaj hoče, kaj je njena osnovna naloga. Brez visoko leteti in blago donečih besed so zasledovali osnovni cilj njihovega delovanja: ohranjanje, ustvarjanje in čim bolj verno in kakovostno posredovanje ljudskih plesov, pesmi, melodij in običajev iz njenega geografskega območja.«

»Ljudski domišljiji in praznovanju se povedal vso vsebino dela in delovanja Beltincarjev. Upoštevali je plaketa Franceta Marolta (najvišje priznanje za ustvarjalno delo na področju folklorne), ki sta jo folklorni skupini Beltinci podelila Zveza kulturnih organizacij Slovenije in Zveza folklornih skupin Slovenije, izročil pa slavnostni govornik v petek zvečer, povsem zasluženo.

Prvi dan so se gledalci predstavile tri folklorne skupine: iz Cirkovcev, Markovcev in Beltincev. Štirje sklopi folklorne so skoraj v celoti zajeli vse duhovno, folklorno in kulturno bogastvo severovzhodnega dela Slovenije. »Kopjaši«, kurenti, blazarji in pevke ter pevci ljudskih pesmi s Ptujkega polja in pristno prekmursko »gostovanjek«, pripravljeno po arhivskem gradivu, z izvirnimi kostumi, ki so jih sešile ženske iz Beltincev in okoliških vasi, ob tem pa še igriv nastop mladih folkloristov, ki so nas spomnili, da je kulturno bogastvo tudi v najedolžnejših pastirskih igrar in igraricah, je vse to, kar smo pričakovali, kar smo doživeli in česar ne bi smeli pozabiti; predvsem zaradi prehojene poti vseh treh slavljenic — tudi FS Cirkovci in Markovci slavita podoben visok jubilej.

Vsega tega pa ne bi bilo, če ne bi pred 50 leti znani in priznani folklorist France Marolt prišel iz Ljubljane in začel raziskovati prekmursko folklor, ob tem pa navdušil Matijo Kavaša in Elemirja Szepešja, da sta organizirano predstavila ples in šege z ravnice okrajj Mure. Pozneje je vodstvo folklorne prevzel Boris Žalig in z njo ostal do današnjih dni. Preko 600 nastopov doma in v tujini, evropsko priznanje za izvirno ljudsko folkloro in številna druga priznanja so le potrditev, da folklor v Beltincih živi in bo ostal. Saj, kot pravi Peter Novak, predsednik kuda Beltinci: »Folklor mora živeti in ostati, saj bo s tem ohranila tudi ljudsko izročilo, ki je del narodove kulture, čista duhovna vrednota, ki priča za našo samobitnost, s katero se Slovenci enakopravno nvrščamo v družino evropskih narodov. Dokler bomo znali ceniti svoj jezik, svojo ljudsko pesem, ples, šege in vse drugo, kar je v stoletjih do danes rodila domiselna ljudska ustvarjalnost, zakoreninjena v domači zemlji, toliko časa bomo obstajali kot narod in prispevali svoj delež k splošni kulturi ter sodelovali v prizadevanjih za boljši in lepši svet.« Dušan Loparnik

Gornji Senik in Sele v Radencih

Kot je to že tradicija, prireditelji mednarodnega folklorne festivala v Beltincih tudi poskrbijo, da zamejske skupine lahko nastopijo tudi v drugih krajih. Tako je bil v soboto pri restavraciji Vikend Večer zamejske folklorne prireditve si je ogledalo tudi več turistov iz Izraela, Kuvajta in drugih dežel, ki so tako zvedeli, da živijo Slovenci tudi v Avstriji in na Madžarskem.

»Mi smo zelo veseli, da smo se lahko predstavili v tako znanem turističnem kraju, kot so Radenci. Tu smo imeli daljši program, pokazali smo skoraj vse, kar znamo, za osrednji nastop v Beltincih pa smo se naučili nekaj novih plesov, ki so nam jih pokazali naši starejši v Porabju. Pri tem nam je pomagal tudi Mirko Ramovš iz Ljubljane. Tu sta se preiskusila tudi naša nova muzikanta, ki spremljata folklorno skupi-

no, to sta Gusti Kuhar in Franc Šulič. Radi bi imeli še večjo bando,« nam je povedal vodja gornjeseniške skupine Alojz Hanžek.

Koroške Slovence iz Avstrije pa je tokrat predstavljala FS Sele, ki je že večkrat gostovala na festivalu.

J. G.

kulturni koledar

razstave

MURSKA SOBOTA — V Pokrajinskem muzeju je še vedno na ogled razstava **Kuhinja**, avtorice Marije Kozar-Mukič iz Porabja. Etnološko razstavo si lahko ogledate, tako kot muzej, med 10. in 12. uro, razen ob ponedeljkih.

RADENCI — V Razstavem salonu hotela Radin je od 5. do 18. avgusta na ogled razstava slik slikarke **Tamare Burmike de Mc Laws**. Po rodu Mariborčanka, ki je začela potovati po svetu in slikati že z desetimi leti, ima svoj pogled na svet izražen tudi v delih. Profesor Hrisogonov, (ki jo je poučeval v Caracasu v Venezueli, kjer se je začela njena pot umetnice) jo je seznanjal z akvareli, oljem in pasteli, vendar se je že zelo zgodaj odločila za oljno tehniko slikanja. Največ se ukvarja s slikanjem aktov. Njena ženska ni plaha, pasivna spremljevalka sveta in dogajanja v njem, pač pa ima »amazonski pogled« osvajalke in aktivne posegovalke v življenje. Poleg aktov pa slika tudi pokrajine, z arhitektonskimi in geometričnimi razsežnostmi.

Po Radencih bodo njena dela na ogled v Cankarjevem domu v Ljubljani in na Ex temporu.

LENDAVA — V Galeriji Lendava sta na ogled stalna likovna in muzejska zbirka ter spominska soba kiparja Györgya Zala.

Knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjižarni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: Sue Townsend: RASTOČE TEŽAVE JADRANA KRTA (Mladinska knjiga), Franjo Francič — JEB (Pomurska založba) in Marko Sterle — ŽIVETI MODRO (Centralni zavod za napredek gospodinjstva).

Pri Pomurski založbi je pred nekaj dnevi izšel roman Francja Prajsa SKRIVNOSTNE IGRE. Na 359 straneh skuša avtor, podobno kot v svojem prvem proznem delu (Kaneček sreče, 1981), predložiti razpoloženje iz prvih vojni let. Tokrat ga ne zanimajo socialna napetost, ampak usmerja svojo pozornost branilec komaj priborjene svobode in njihove spopade z emigrantskimi skupinami, ki so v vpadu in divzantskimi akcijami skušale načeti trkati mir.

Glede na način (je zapisano na zaviklu knjige) se roman približuje moderni detektivki oziroma vohunskemu romanu, vendar hkrati zaznavamo željo po kronikalnem upodabljanju in avtor pred nami razgrne podobo premalo znanega dogajanja na ozemlju, ki je bilo po koncu vojne še posebej močno izpostavljeno napadom tolpe, povezanosti z obveščevalnimi centri v sosednjih državah. V romanu se prepleta dvojje pripovednih niti: najprej je tu zgodba na Dunaju spečnega agenta Filipa, ki se po številnih avanturah prebije do dragocenih informacij in tako pomaga varnostni službi v domovini pri identifikaciji in uničenju skupin.

Pripoved je napisana tako, da si prizori sledijo večplastno: poleg razgibanega dogajanja, kakršno narekuje snov in z elementi detektivke sikano pripovedovanje, piše dokaj natančno izrisuje dozeranja mladih zanesenjakov, vrženih v povsem nove življenjske izkušnje, ki so se kljub skromnemu znanju o obveščevalni dejavnosti sposobni upreti izurjenim obveščevalnim službam zahoda.

Roman Francja Prajsa je izšel v zbirki Domača književnost.

Koncert stare glasbe

V tem sušnem času je bil osvežitev uspel koncert stare glasbe v lepem in akustičnem okolju evangeliščne cerkve v Moravskih Toplicah. Nastopil je Nikolaj Tarasov, Slovenec, sicer študent konzervatorija v Nürnbergu, kjer se izpolnjuje z muziciranjem na flavto, klavirjem in kompozicijo.

Njegova stara ljubezen so kljunaste flavte in stara glasba od 15. do 18. stoletja. V takem vzdušju je izzvenel tudi minuli koncert v polni moravski cerkvi, ki je nastal v sodelovanju med zdraviliščem Moravske Toplice in vodjem evangeličanske skupnosti g. Škalčičem.

Koncert je lepo uspel, saj se je glasba odlično zliila z okoljem.

vc

DRAGO KU HAR

Izdihljaji narave

(glosa o kmečki kulturi) sedmi del

Ko govorimo o kmetu in njegovem življenju, ne smemo zaobiti narave, ki je najbolj eksistencialno vezana ravno nanj, ker ji edino on omogoča mitološko preživetje v hkratnosti časa in prostora, hkrati pa odloča o generacijskih kanonih pripadanja, zato je krivična politično domišljajska selektivnost o gospodarju narave, ki je že od vekomaj duša kmečke misli, kmečkih sanj, kmečkega spomina in upanja. Ne mogoče si je zamisliti zdrave kmečke pameti brez grude, brez korenin in travniških cvetov. Toda očitno postaja slovenska gruda solzava misel, ker je jok njeno početje, a smeh blagoslov nespametnih nikderdomcev, katerih dom postaja zivaja lakota, ki prosi odpuščanje za negrešnike in betonske grobnice za knčave polizance. Tudi koreninam so postale glave plešaste, ker ne morejo plesati mreže v materini zemlji, če pa jim je beton postal meja rodnega doma. Telo se suši in postaja prah za še nerojene. Cvetovi nemo strmijo v nebo in prosijo Njega za odpuščanje, ker njihova semena niso več rodna. Žejni molijo za vodo, a kaj, ko je vsa le ena sama mlakužasta slina, ki se cedi v nedrjih dima in po trebuhu betona.

Osivelo klasje suši v poletnem soncu svoj jokajoči obraz. Teptanci mu zakrivajo oči. Zrnje postaja strah betonske grobsti, zato ob vsakem gromu in blisku rodovitnosti splavi: Ohrani si le semenčico preživetja.

Poglejmo grbaste gore in krtnaste hribočke, ki so obriti kot kaznjenci obsojeni zaradi resnice, lepote in hopenja — živeti moramo in hočemo! Drevesa so kot škrbinasta usta starčka, ki ne ve, kje je njegov rod in njegova mačeha, ki mu je naredila toliko gorja. Bolehna se upogibajo k tlom in dušijo svoj naraščaj, saj mu ne želijo pankrškega življenja. Mati zemlja jih vabi k svojim prsam ohraniti. Skilavci bulijo v temo lepih želja in jih ni nič strah, da se bodo cvrli v jezi nekdanje lepote in bo groza prenovitve pljuvala na njihov spomin.

Kruha našega vsakdanjega ne znamo več blagosloviti, ker ni več domačih krušnih peči. Le redko se še kje vanje zakuri, in to le tam, kjer sta milost in toplina doma. Vse ostalo je le nedonošena domišljavost, katere otroci umirajo, ker lahko danes že vsak papagajček reže kruh narodu. Ko režemo krajec, ne naredimo več na krušnem hrbtišču kriz spoštovanja in ponižnosti, ampak ga kar klovnovski ritualno mečemo v vozičke časa.

Narava nam ni več lepotni bivanjski doživljaj, ampak taborišče smeti. Ne zavedamo se več, da kar je naravno ni sramotno, ampak poveličujemo v božanskost tisto, kar se že ob rojstvu v prah spreminja in smrdljiva pena nam je postala dojenčkova krstna kopel. Narava ni več nacionalna natura, ni več prostorska določena poštenih kmečkih dlan, ampak je neugodovinska jugoslovanska kategorija, ki je preživnina že prej bivajočih. Duša narave ne dela nepripravljenih in nepremišljenih skokov, kaj šele korakov.

Če nočemo izdihniti v vesolju življenja, se moramo najprej spoprijeti z oživitvijo narave, da bo njena duša spet rojavala, saj je smrt le kolobarije obnove in iskanje novih najvišjih vrednot. Ne imamo dovoliti, da bi tuje dihanje bilo zadnji izdihljaj nas samih, da bi narava postala betonska grobnica strupenih sanj. Naše vodilo mora biti — ohranimo naravo in sebe!

(SE NADALJUJE)

Tudi ubijajo, da bi preživeli

Pleme Karimojong v odročnih krajih Ugande zaznamuje vsako leto s svojimi odrednimi zbori začetek deževne in sušne dobe.

Zberejo se, da bi izprosili od neba blagoslov za zdravje, plodnost in številčnost goveda, pa tudi za splošni napredek plemena.

Podobna slavlja organizirajo še v času, ko se pripravljajo, da bi sovražnim plemenom odvzeli njihovo živino. Kraja je del njihovega življenja, o njej govorijo in razpravljajo s ponosom. Na ta način nadomestijo izgubo v lastnih čredah, ki je nastala zaradi bolezni ali kraje drugih.

Narči za tatvino izdelajo mladi člani plemena, katerih naloga je drugače varovanje in zaščita čred. Toda nadzor in akcije so v rokah starejših. V njihovi družbi so simbol moči in avtoritete — zaslišujejo, sodijo in odločajo.

Na obrednem zboru, ki je nekakšna moralna podpora pripravi, imajo glavno besedo. Poleg tega morajo imeti pred krajo poseben shod z vračem, ki predvidi, kako bo akcija uspela.

Pripadniki plemena Karimojong ne gredo v akcijo, dokler ne izvedo, kje je govedo, ki naj bi ga ukradli, in kdo skrbi zanj. Oboroženi so samo s kopji, in to je tudi vse, kar imajo s seboj. Niti s hrano se ne oskrbijo. Da jih ne bi nazaj grede mučila lakota, zvečijo posebno rastlino, ki daje občutek sitosti. Tudi to je nekaj, čeprav gre za zahteven podvig.

Skupina mladih vojščakov odžene tujo čredo proti svojemu ozemlju, druga skupina pa medtem napada pripadnike tujega plemena, ki se jim skušajo postaviti po robu. Vedno so pripravljani, da koga tudi ubijejo. Tako lahko pride ob življenje tudi kdo, ki dogodka samo opazuje. Malo je upanja, da bi lahko ta običaj kmalu izkoreninili. Niti kaznovanja krivcev in tistih, ki jih nagovarjajo, ne zaležejo.

Biserna poroka



V krogu svojih najdražjih sta praznovala 60-letnico skupnega življenja 85-letni Matija Saborin in 79-letna Ana, rojena Malacič iz Gancan. Zakonca sta imela tri otroke, od katerih živi najstarejša hči v Kanadi in se rada spominja staršev. Imata 11 vnukov in 8 pravnukov. Kljub bolezni sta bila zelo vesela, da sta dočkala tako visok jubilej.

Foto: F. M.

Starejša sestra mojega najdasa Beleka je predčetrta prišla v robovsko spitala. Imela je tri otroke, ki so se za njo brigali. Liki gda je bilo ito domov, so njo meji prele odpuštnice dali, dohič je meji plačala, za osem dni, prele osem milijonov. Za kakšen den prele milijon. Uua kak različna penzionistka ma 25 milijonov penzije. Tak je dela v o tracu, ka č bi bišla v spitalu en cepli meji, ne bi več meji kama ito ratou, ka bi jo z meplačano ga starovarija v o vrgli, eleleliho bi njo odklopili, pa od gladi bi mrla ali ga s spitala sploj mebi mogla v o prišli ratou ka bi njo 5 milijonov plačilo za odpuštnice. Bodouci mečen penzionist Džouzi.

Energija izpod globin

Odkar so odkrili velikanske rezerve nafte v Severnem morju in Atlantiku in se je razvil Zahod želel osvoboditi prevelike navezanosti na arabsko nafto, so začeli izkoriščati zaloge nafte pod morjem. Za črpanje nafte in plina so morali močno izpopolniti dotedanje naftne ploščadi, ki so služile raziskavam in črpanju v plitvih priobalnih vodah. Prvenstvo imajo Norvežani, ki so tudi najslavnejši graditelji vrtalnih ploščadi. Severnoatlantska nafta je najdražja, vendar tudi najboljše na svetu, zato ji kupcev ne manjka, vrtanja pa prinašajo velike dobičke. Norvežani, ki imajo pod svojimi ozeemskimi vodami kar 80 odstotkov severnoatlantskih naftnih nahajališč, že 12 let s pridom izkoriščajo to naravno bogastvo. Vendar jim je postalo široko dostopno le s pomočjo najsodobnejše tehnologije, ki je združena v menda dragih kompleksih na svetu — to so mamutske vrtalne ploščadi.

Delo je zahtevno in naporno ne samo fizično, marveč tudi duševno. Zato so plače ploščadarjev izjemno dobre. Inženir, denimo, zasluži mesečno do 10.000 mark, pomivalec posode in kozarcev pa okrog 4000 mark. A tudi dobro plačilo ne zadrži odhajanja delavcev. Le malokdo zdrži pri delu na vrtalni ploščadi več kot tri leta.

Ploščadarjem je za bivanje namenjen luksuzen devetnadstropni hotel z enopostelnimi sobami, kakršnih je pri nas prav malo, po končanem delu pa jim je na voljo kar pestra ponudba zabave. Vseh 24 ur dnevno imajo možnost spremljati interno televizijo in 20 programov satelitske televizije. Zagotovljene so jim stalne in brezplačne telekomunikacije s sorodniki, na voljo jim je knjižnica, kinodvorana, savne, bazen s toplo morsko vodo (100 metrov nad Atlantikom), dvorane za biljard, namizni tenis, košarkarsko igrišče, v restavraciji jedo po naročilu, medtem ko v kotu gori veliko odprto ognjišče na prava polena. Skratka, udobje prve vrste, nepredstavljivo za osamljene jeklene otoke v Severnem morju. Pa vendar ploščadarji ne zdrže dolgo. Težko

prenašajo neprestano nihanje tal, težak je občutek, da si stotine kilometrov daleč od kopnega, okolje je neprijetno, vreme pusto in pogosto viharo.

Nesreč sicer doslej ni bilo veliko, pravzaprav le nekaj, med njimi pa je najhujša in le zadaja nesreča s požarom in pa nesreča, ko je pred leti klonil nosilni steber ene od atlantskih vrtalnih ploščadi.

Vrtalne ploščadi so nadvse skrbno varovane. Okoli njih patuljira po zraku helikopter, na vodi pa posebni patrolni čolni, ki imajo naravnost samomorske nalogo — da se brez milosti zaleže v vse, kar bi ugnilo kljub opozorilom in prepovedim zapluti v bližino nosilnih stebrov. Poglavitno varnost pa predstavlja močna konstrukcija in močno vsidrane ploščadi. Ko ploščad pripeljejo iz ladjedelnice na odrejeno mesto, jo pritrdijo na dno z betonskimi cilindri.



Na kratko: očala so švedska, možakar črnelavski, piše se Bohar, sliši pa na ime Lajči...

Foto: Nataša

Umik zaradi ljubega miru

Znanstveniki so ugotovili, da je agresivnost, ki se pojavlja pri vinjenih osebah, kriva predvsem napačna presoja izrazov, ki jih take osebe vidijo na obrazih ljudi, s katerimi pridejo v takem stanju v stik.

Kot komunikativna bitja smo ljudje razvili cel sistem izrazov, gibov in kretanj, s katerimi soljudem že na zunaj razkrivamo svoja počutja. Izrazi na obrazu so pomemben del komunikacije z okoljem. To so izkoristili raziskovalci, ki so skupino poskusnih oseb, trideset moških in trideset žensk, razdelili v tri skupine. Prvo skupino so dobro napojili z alkoholnimi pijačami, drugo bolj rahlo, tretjo pa so dajali samo brezalkoholne pijače. Ko je alkohol pričel delovati, so poskusnim osebam kazali 44 fotografij obrazov, ki so izražali sedem osnovnih počutij: veselje, presenečenje, strah, jezo, žalost, prezir in zadovoljstvo. Udeleženci poskusa so lahko vsako fotografijo opazovali eno sekundo, potem pa so se morali opredeliti, v katero skupino počutij bi uvrstili izraz na obrazu.

Rezultati so pokazali, da so imele vinjene osebe težave zlasti s pravilnim določanjem počutij jeze, prezira in zadovoljstva. Bernard Rosen in Guys Medical School, ki je vodil poskuse, meni, da prav napačno ocenjevanje jeze pri sočloveku pripelje do tega, da se medsebojni odnosi končajo z nasiljem.

Če je pijan človek dobre volje, podcenjuje jezo sogovornika in rad izziva naprej, če pa je slabe volje, vidi okoli sebe vse polno obrazov, ki po njegovi napačni oceni izražajo prezir.

Ugotovitve kažejo tudi, da se pri pijanosti zmožnost pravilnega presojanja zmanjša bolj kot pri pijanosti ženskah, pa tudi, da napačno ocenjujejo predvsem tisti, ki se opijanjajo le občasno, v družbi, manj pa osebe, ki so sicer stalno podvržene alkoholu.

Kaj se lahko iz tega naučimo? Predvsem to, kar mnogi vedo že iz lastnih izkušenj: s pijanimi človekom se nima smisla prerekati. Najbolje se mu je, če se kaže

Od suše vsaj nekaj koristi

Katastrofalna suša, kakršne ni bilo že več kot stoletje, je prizadela veliko območje Združenih držav Amerike in povzročila velikansko škodo. A ker je v vsaki stvari tudi nekaj dobrega, ima tudi vremenska katastrofa drobce tega. Če že kdo, potem so imeli vsaj arheologi nekaj od nje, da ne omenjamo sanjavev in iskalcev zakladov.

Gladine nekaterih ameriških rek so se namreč tako močno znižale, da so se prikazali veliki deli struge, ki so sicer vedno pod vodo. Veliki Misisipi, ki je že stoletja pomembna plovna pot s severa na jug ZDA, je pokazal svoja rebra in na suhem so se pokazale med razno šaro razbitine čolnov in ladij, med njimi tudi nekaj ostankov plovil, ki so zanimiva za zgodovinarje in arheologe. Tako so se na dan prikazali ostanki sedmih starih parnikov iz 19. stoletja in trije konfederalni parniki Dot, Charm in Paul Jones, ki so potonili leta 1863.

Razgalil se je tudi Ohio ter arheologom ponudil zanimivo starino. Pri Mound Cityju so našli preprosto, poldrugi meter veliko sidro, kakšnega so uporabljali zgodnji raziskovalci severnoameriških prostranstev.

Te najdbe so spodbudile sanjave in pustolovce pa tudi navadne turiste, da so začeli brskati po suhih rečnih koritih za starinami. »Nekateri mislijo, da je v vsakem poplavljenem čolnu polno zlata,« pravi arheolog Leslie Stewart-Abernathy. Zanikal je tudi govorice, da so bili žebli nekaterih starin iz srebra in niklja, pa da so našli dragocene stare denarje in podobno. Za arheologe so leseni ostanki dovolj veliko bogastvo.

Daljšše življenje?

V razvitem svetu vse več ljudi dočaka pozno starost. To je posledica izboljšanih življenjskih razmer, a tudi uspehov medicine, ki zelo uspešno premaguje številne bolezni, ki so prej pobirale hud davek in občutno krajšale povprečno življenjsko dobo posameznika. Danes v Zahodni Evropi, na Japonskem in v ZDA povprečna življenjska doba že dosega 70 let in več. Ob koncu stoletja pa naj bi dosegla 75 in ponekod celo 80 let.

Ali so postavljene meje, prek katerih ljudje nikoli ne bodo mogli, ali pa se bo življenjska doba daljšala in daljšala? Velika večina strokovnjakov trdi, da je človek genetsko »programiran« za določeno življenjski vek, ki ne more biti občutno presežen.

Strokovnjaki, ki se ukvarjajo s staranjem, vidijo prihodnost predvsem v genetiki, ki naj bi v svojem razvoju omogočila kontrolo pred procesom staranja. Vendar bo moralo miniti še veliko let, predno bodo strokovnjaki sposobni odločiti poseči v pro-

ces staranja in življenjski vek podaljšati, denimo, na povprečnih 110 let. Antropolog firenske univerze prof. Brunetto Chiarelli pravi, da se bo to zgodilo morda čez sto, morda pa šele čez tisoč let.

Odkrito o seksu in zvestobi

Eden od ameriških ženskih časopisov je izvedel obširno anketo, v kateri je bilo treba odkrito odgovoriti na vprašanja o seksu in zvestobi. Med petdeset tisoč anketiranimi je samo dvajset odstotkov žensk dalo svojim možem najvišje ocene za romantičnost...

Vsaka tretja Američanka je ocenila spolne sposobnosti svojega moža z desetico, toda za romantiko v zakonu je dobilo najvišjo oceno samo dvanajst odstotkov mož, medtem ko je le 38 odstotkov Američank zadovoljnih s čustveno platjo zakonske zveze. Devet Američank od desetih je priznalo, da bi prevarale svojega moža, če bi se jim ponudila priložnost.

Prepričanje, da ženske, ki varajo svoje možje, v zunajzakonskih pustolovčinah iščejo samo spolnost, je napačno. Take ženske si v resnici želijo romantike, ki se je v zakonu izgubila, so ugotovili strokovnjaki iz podatkov najnovejše raziskave.

Anketa se je ukvarjala tudi z drugimi platmi odnosa žensk do spolnosti. Pokazalo se je, na primer, da jim ni tuja dvojna moralna: medtem ko velika večina žensk samo čaka, da bi se zapletle v kakšno pustolovščino, več kot dve tretjini anketiranih pravi, da nikdar ne bi volile predsedniškega kandidata, ki ima ljubico. Tri četrte žensk, mlajših od petintrideset let, je priznalo, da so imele več partnerjev in da predzakonskih izkušenj nimajo za greh.

Brez dima in škodljivosti?

Ameriška tovarna cigaret Reynolds napoveduje, da bo v kratkem poslala na trg cigarete, iz katerih se med kajenjem ne bo kadilo. Seveda to nikakor ne pomeni, da brezdimne cigarete pri izogrevanju ne izločajo nikotina in ogljikovega monoksida; potemtakem ne gre za neškodljive cigarete, temveč zgolj za takšne, ki manj bodejo v oči vse večjo vojsko nekadilcev.

Cigareta, ki ne povzroča rakavih obolenj, pa je za zdaj le še v trezorjih nekega ameriškega tobačnega koncerna. Tobakna industrija o tem patentu že nekaj let zvesto molči, najbrž zaradi strahu, da bi jo odškodninski zahtevki ugonobili. To trdi domnevni izumitelj »nenevarne« cigarete, ameriški znanstvenik dr. James Mold, ki se je pred nedavnim pojavil na angleški televiziji in spregovoril o svojem izumu.

Mold je očrnil zlasti tobačni koncern Liggett and Myers Corporation, ki mu je pred več kot desetimi leti omogočil projekt iznajdbe takšne cigarete. Več kot 25 let je Mold delal v raziskovalnem oddelku tega podjetja, in med drugim je vodil tudi tajni projekt Zahm, ki predstavlja razvoj cigarete brez škodljivih snovi.

Ameriški pravnik prof. Richard Daynard, strokovnjak v nikotinski zakonodaji, pa je šel še dlje: »Stotisoči bodo umrli, ki mogoče sploh ne bi, če bi to cigareto poslali na tržišče.« Prepričan je, da bo Moldova izjava na angleški televiziji sprožila val obtožb, ki lahko pripeljejo celo do bankrota celotne cigaretno industrije.

Napovedujejo torej cigarete brez dima, pa cigarete brez škodljivosti, besed okrog zasvojenosti pa se raje izogibajo. Pa ne povsod. V nekaterih ameriških zveznih državah že razmišljajo o pripravi zakona, ki bo zavezoval izdelovalce cigaret, da na vsak zavojček zapišejo, da kajenje povzroča odvisnost. »Ko enkrat začneš kaditi, najbrž ne boš več

Strnjeno v vrstičke

Neapeljčan Domenico Mann je poskrbel za lastno »ugrabitve« ter tako skušal od staršev izsiliti precej denarja za svoje razvrtno življenje. Policija je »ugrabitelje« kmalu odkrila. Domenico se je skesano zjokal...

Do pravega bogastva pa je v tem vročem poletju prišla študentka Ferdo Rey. V več desetletij stari knjigi je našla v porumenel papir zaviti dvanajst nebrušenih diamantov. Bo to kaj povečalo obisk knjižnice v kalifornijski univerzi? Vse je mogoče...

Pred kratkim je morala štiriindvajsetletna Američanka Rosemarie Smith zaradi svoje izjemne teže plačati za letalsko vozovnico od Dallasa do Acapulca dvojno ceno. Tehta namreč 358 kilogramov...

V Parizu so zaradi roparskega napada na banko obsodili Jeana Bricha na petnajst let prisilnega dela. Med sojenjem se mu ni posrečilo prepričati sodnika, da je pravzaprav pisatelj kriminalnih romanov in da se je ropa lotil samo zato, da bi bil njegov naslednji roman napisan prav doživeto, prepričljivo...



Malo masaže bi se v tej vročini kar prileglo...

Po zajtrku se dan pozna

Dober zajtrk je dober začetek delovnega ali prazničnega dne. Če se nam jutraj mudi v službo, običajno prigriznemo le kaj malega ali pa se zadovoljimo s skodelico kave. Ob sobotah in nedeljah, ko je časa več, ali ko smo na dopustih, pa si privoščimo zajtrk. Kakšen je zajtrk v raznih delih sveta.

O tem vas bomo seznanili v tej in prihodnji številki našega časopisa.

KONTINENTALNI ZAJTRK

Zajtrk, s katerim postrežejo v večini hotelov, penzionov in gostišč, kamor nas zanese pot, se imenuje kontinentalni zajtrk.

Lahko je bolj ali manj obilen, običajno pa je sestavljen iz naslednjih jedi: kava ali čaj, kruh, lahko različne vrste, marmelada ali med, mehko kuhano jajce, salama ali sir. Za dopolnilo pa ponekod tudi skuta, jogurt ali mliči.

SREDOZEMSKI ZAJTRK

V Španiji, Italiji, Grčiji in Franciji je zajtrk hitra in skromna zadeva. Običajno sestoji le iz skodelice črne kave in kosa peciva. Ljudje pa si ga privoščijo mimogrede, na poti v službo. Sredozemski zajtrki so različni. V Španiji je to kakav in ocvrti hlebček, v Italiji kava z mlekom in biskvitno pecivo, v Grčiji črna kava in bel kruh, v Franciji kava z mlekom, francoska štruca ali rogljički.

s solatnimi listi, majonezo in piščančjim mesom — prešana slanina z jajci na oko, ovsena kaša, prekajene ribe, dušene suhe slive in seveda znana in slastna pomarančna marmelada.

Prihodnjic — skandinavski, ameriški in japonski zajtrk.

ANGLEŠKI ZAJTRK

Če hočete v Angliji zares dobro jesti, je najboljša, da si trikrat dnevno privoščite značilni angleški zajtrk. Ta je v nasprotju s kontinentalnim obilen, raznolik in tek vzbujajoč. Sestavljen pa je tako: čaj, sveže iztisnjen pomarančni sok, toast, klubski sendvič na trikotnike narezan bel kruh, obložen

Naučite se pravilno dihati

Za dobro počutje in zdravje je zelo pomembno pravilno dihanje, saj tako dobite v telo več kisika. Za dihalne vaje si vzamite vsaj četrt ure na dan.

Lezite na hrbet, roke naj ležijo ob telesu. Lahko se tudi udobno usedete na sol, roke pa položite na stegna. Vaje opravljajte miže, ker se tako bolj sprostite in ne mislite na nič. Najprej dihaite tako, kot ste vajeni. Če boste pozorni na to dihanje, boste opazili, a se nosnici skoraj ne premikata. Potem vdihnite globoko, močno in opazili boste, da so se začele sproščati tudi nosnice. Zrak, ki ga boste globoko vdihnili, bo namreč nosnici potegnil skupaj. Vdih zraka naj bo tako močan, da se bo najprej dvignil trebuh, nato se bodo dvignila rebra, nazadnje se bodo s zrakom začela polniti pljuča, pri tem pa se bosta dvignili ključnici. Med dihanjem bodite ves čas pozorni, kako se dvigajo trebuh, rebra in ključnici.

Ko zrak vdihnate, ga tudi dobro »použijte«. To pomeni, da ga pred izdihovanjem nekaj časa zadržite v sebi. Štejte počasi do tri in šele nato začnite s počasnim izdihovanjem.

Pri izdihovanju pazite, da se bo najprej spustil prsni koš. Potem močno stisnite trebušne mišice, da se bodo lahko dobro izpraznila tudi pljuča. Nazadnje pa spustite še trebuh. S takim dihanjem boste povečali količino vdihanega kisika.

RECEPT ZA VAS

Topli sendviči s čebulo



Potrebujemo: 6 rezin črnega kruha, maslo, 4 glavice čebule, 1 strok česna, 15 dag naribanega sira, 1 jajce, sol, poper in mleto rdečo papriko ter olje.

Rezine kruha namažemo z maslom in damo v ognjevarno posodo. Očiščeno čebulo kuhajte v vreli vodi 10 minut, v vodo dajte malo soli. Po kuhanju jo narežite na kocke in pomešajte z narezanim česnom, sirom in jajcem, začinite pa s poprom, papriko in soljo. Z malo olja napravite gosto zmes. Namažite na kruh in specite v pečici. Takoj postrežite gostom.

POŠKODBE

Tudi ljudje grizejo

Če vas kdo nehote ugrizne ali če opazite, da je vaš otrok v pretepu staknil ugriz ali z zobmi povzročeno prasko, se takoj oglasite pri zdravniku. Da, žal tudi ljudje grizejo, seveda ob neobičajnih priložnostih. Žrtve človeških ugrizov delajo veliko napako in ne iščejo strokovne pomoči, dokler ne pride do zapletov. Nezdravljeni človeški ugriz lahko resno ogrozi zdravje. Obstajata dve vrsti ugriza. Kot vsak drug je tudi človekov ugriz poškodba. Otroci se grizejo med seboj v preprih. Ugrizi pri pretepu so najpogostejši. Do tega ugriza pride, ko si pretepač preseka prstne členke na nasprotnikovih zobeh. Poškodba se lahko zdi površinska, vseeno pa so lahko poškodovane tudi globlje plasti mišice, tetive in sklepi. V človekovi ustni votlini je nešteto vrst bakterij. Ti organizmi se s slino prenašajo skozi poškodovano kožo v tkivo, roke. Ne glede na okoliščine, v katerih je prišlo do človeškega ugriza, moramo upoštevati nasvet: takoj je treba poiskati zdravniško pomoč.

POMAGAJ SI SAM

Zdravljenje astme

Pri astmatičnih napadih, posebej če se pojavijo takoj po jedi, je pomembno, da bolnik zaužije hrano izbruh, saj tako razbremeni želodec. Če ne gre drugače, bruhanje lahko sprožite tako, da spijete skodelico mlačne slane vode. Namesto tega lahko spijete kozarec vode, v katerega ste primešali žlico gorčice. Gorčica namreč blagodejno vpliva na čiščenje pljuč in želodca. Ko se izprazni želodec, astmatiku hitro odleže.

Želodec si potem bolnik pomiri s čajem iz poprove mete, na predel jeter pa naj si položi kaj toplega. Za astmatika je zelo pomembno tudi redno kopanje. V kad naj natoči ne prevročo vodo, v njej pa naj ostane do ene ure. Po kopanju naj se še oprha z mlačno ali celo mrzlo vodo. Za astmatika je naj-

bolj priporočljivo jutranje kopanje v kadi, pomembno je tudi, da si po kopanju ne pozabi izprati vratu in ramen s hladno vodo. Tudi zeliščni čaji pomagajo, na primer mešanica divje češnje, hrastovega lubja, rumenega svišča kolmeza in baldrijana. Enake dele teh zelišč dobro zmešajte. Veliko žlico mešanice prelijte s skodelico vrele vode. Po desetih minutah precedite. Če ste hud astmatik, spijete skodelico čaja štirikrat na dan. Zadnjo skodelico tik pred spanjem. Astmatik naj pazi, da bo imel dobro prebavo. Za astmatika je pomembna tudi dieta. Priporočljiva živila so sadje, prepečenec, sojino mleko, kuhan neolupljen krompir, neglaziran riž, ovsena kaša. Za astmatika je pomembno tudi pravilno dihanje.

RADI BI BILI LEPI

Ruta v laseh je šik

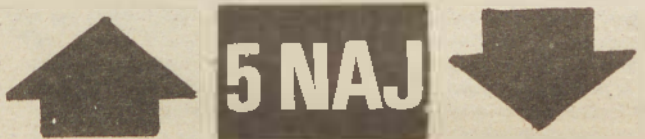
Lepo je, če si ženska lepo uredi lase. To običajno stane veliko denarja. Pa se lahko polepšate tudi drugače. Rutica vam bo spremenila videz in lepši boste za vaše oboževalce. Kako lahko to storite?

V lase zvežemo ruto: pričeska je takoj drugačna, bolj urejena, pa tudi bolj moderna. Kadar ne utegnate k frizerju, kadar bi radi ukrotili lase na drugačen način in kadar si zaželite spremembe, uporabite ruto, takšno ali drugačno.

Izdamo vam eno izmed nešteti možnosti: Dolg svilen šal najprej zavozlamo na sredini. Nato ga ovijemo okrog glave, vozec je nad čelom. Konca zadaj prekrizamo in spredaj ponovno zavežemo.



RADIO MURSKA SOBOTA



Glasbena lestvica Radia Murska Sobota ob petkih v oddaji 21-232.

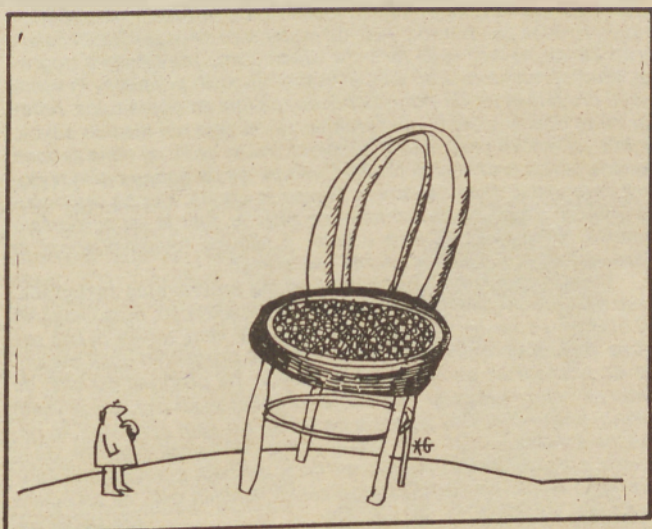
1. VEM — Duo Regina
2. FEFKA — Prerod
3. HEART — Pet Shop Boys
4. MALI BOGOVI — Martin Krpan
5. LOVE WILL SAVE THE DAY — Whitney Houston

Lestvica nastaja s sodelovanjem s hi-fi videostudiom na Kidričevi 21, telefon: 25 577, Murska Sobota.

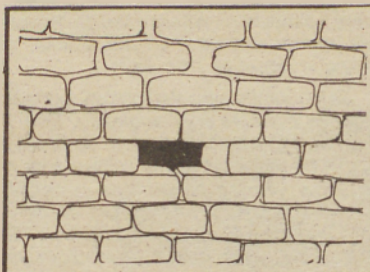
Glasovnice (dopisnice) pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 NAJ.

Oddaja 21-232 je na sporedu vsak petek od 18.00 do 19.00 na Radiu Murska Sobota: UKV 87,6 MHz ali SV 648 kHz.

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS



Duhovite pripise k novi risbi pošljite najkasneje do četrtega, 11. avgusta 1988, na naslov: VESTNIK, Titova 29/I, 69000 MURSKA SOBOTA. Objavljene pripise honoriramo.



- Z druge strani je tema, s te strani se pač nič ne vidi. (Tinč)
- Ne čudite se, če je zmanjkala opeka, kmalu tudi zidu ne bo več. (Bela)
- Dobro, da ste nam pustili vsaj malo luknjo za sporazum, mi si jo bomo že znali razširiti. (Milica)
- Sin, ne gledj skozi luknjo. Za zidom je mračna Evropa. (Jože)
- Hej, vi v luknji, ne marite, vam vsaj ni treba prositi socialne pomoči. (Janez M.)

SESTAVIL MARKO NAFST	ZADOŠČENJE ZA ŽALITEV	TLAČANSKO DELO RABOTA	IT. DIRIGENT IN PIANIST (CLAUDIO)	KOS CELOTE	POLITIČNO GIBANJE V ITALIJ OK L 1970	ISLOVENSKA OPERNA PEVKA (JONINA)	FRANČOSKI TENISKI IGRALEC (YANNICK)
VELIK ŠPORTNI OBJEKT							
ITALJANSKI SMUČAR TOMBA							
ZDRAVILNO V OBLIKI OKROGLE PLOŠČICE							
MESTEČE PRI OPATUJI				DIHANJE			
DREVENSI PLODOVI				JOŽE DEBEVEC			
AVTOMO-BILSKA OZNAKA FRANCIJE		RAZMERJE					
ZAČETEK IN KONEC ABECEDE		GRAD PRI BRASLOV-ČAH	ŽE UMRLI IT. SOCIAL. POLITIK (PIETRO)	TRENJE			
SPOL, STIK				NEKDANJI SLOVENSKI TEDNIK			
NAJLEPŠI DEL ROZE					IRMSKA 2		
REKA NA TIROL-SKEM IN V ŠVICI				PAUL NEWMAN			JOHN OSBORNE
SIBIRSKI VELETOK				IVAN HRIBAR			
JAPONSKI PRESTOLO-NASLEDNIK							

RESITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vocaburno: diploma, agresor, Nastase, Ilka, TS, EK, Lu, Larsson, O, etaža, Rzav, EV, teloh, I, ENI, ras, gostota, Antonin.

Akupunktura v Moravskih Toplicah

Akupunktura je ena najstarejših znanih zdravstvenih metod, saj zapiski o njej segajo v daljno preteklost minulih petih tisočletij tradicionalne kitajske medicine. Leta 1979, jo je priznala Svetovna zdravstvena organizacija za uspešno in zelo praktično pomagalo pri zdravljenju nekaterih obolenj pri človeku — zlasti pa pri odpravljanju vseh vrst bolečin. Bolečina je bila že od nekdaj velik problem za zdravnike — in še danes ni povsem rešen.

Bolečina je pogosta spremljevalka mnogih obolenj in okvar; prizadetemu često povzroča hujše trpljenje kot bolezen sama: ga vznemirja, mu jemlje apetit in voljo, krade mu spanec in moti počitek, ga ovira pri rehabilitaciji in mu grena rekonvalescenco. Kadar je bolečina zelo huda in dolgotrajna, lahko privede bolnika v obup in celo do samomora.

V Moravskih Toplicah smo začeli uvajati akupunkturo kot protibolečinsko metodo zdravljenja pred dvema letoma. Večina pacientov, ki prihaja na zdravljenje v naše zdravilišče, ima — poleg motenj pri gibanju (zaradi revmatizma, deformiranih in otrdelih sklepov po poškodbah in operacijah na skeletnem sistemu) — tudi bolj ali manj izraženo bolečino, ki pa često, vsaj na začetku, zelo ovira izdatnejšo fizikalno terapijo.

Pri dnevnem delu smo tako prišli na idejo, da bi najprej z akupunkturo odstranili ali vsaj omilili bolečino, da bi lahko začeli z intenzivnejšo kineziterapijo (razgibavanje, zdravilna gimnastika), z izdatnejšo masažo ter drugo balneološko terapijo. Izkušnje z več tisoč pacienti so potrdile naša predvidevanja in pričakovanja, saj opažamo, da se pri tako zdravljenih

— hitreje sprostijo mišični krči (spazmi),

— hitreje se izboljša prekrvavitve in s tem celična presnova prizadetih delov in tkiv, kar je prvi pogoj za uspešno zdravljenje,

— oteklina hitreje splahnejo,

— celotni rehabilitacijski postopek se skrajša.

Humanost in gospodarnost takšnega početja je s tem opravičena in seveda medicinsko indicirana. Bolniki odhajajo zadovoljni in pri mnogih je zdravljenje skrajšano.

V Moravskih Toplicah pa uporabljamo akupunkturo še pri naslednjih obolenjih in motnjah človekovega počutja: pri alergijah

čnih stanjih (astma, seneni nahod, ekcem itd.), pri migrenskih glavobolih, pri prekrvavitvenih motnjah okončin, pri mišičnih spazmih, pri otrdelih sklepih, pri nekaterih duševnih motnjah in nekaterih zastrupitvah; pomagamo pri zniževanju telesne teže, pri odvajanju od kajenja, drog in alkohola, pri zmanjšani seksualni potenci in pri splošni telesni ter duševni izčrpanosti.

Ameriški kirurgi so bili nemale presenečeni, ko so jim leta 1956 kitajski zdravniki prikazali operacije na možganih, pljučih in želodcu pri polni zavesti operiranca — brez klasične narkoze — brez najmanjših bolečin, samo s pomočjo akupunkture. Dokazali so jim, da je mogoče doseči popolno neobčutljivost za bolečino ter popolno ohlapnost mišičja oziroma vezivnih sestav z nekaj iglicami, zabodenimi v ustrezne akupunkturne točke, brez vseh medikamentov in drugih pripomočkov.

Tudi pri nas v Moravskih Toplicah smo uspeli prepričati že marsikaterega nejeverneža o uspešnosti akupunkture pri človeku. Še takšen dvomiljivec položi orožje, ko na lastne oči vidi odhajati iz ordinacije pacienta, ki so ga pred nekaj minutami prinesli na nosilih; sami pacienti so začudeni, ko jim po vbodu dveh iglic nenadoma popustijo bolečine; resnično se zdi kot čudež, ko ena sama iglica, zabodena v določeno točko na uhlju, v trenutku prekine težak astmatičen napad ali ko uspermo z dvema iglicama v nekaj minutah razgibati več tednov ali tudi mesecev otrdel ramenski sklep. Še in še bi lahko nizali bolezenske primere, ki smo jih z akupunkturo uspešno zdravili. Vendarle ne more biti zanemarljivo, da se da z nekaj finimi, tankimi in elastičnimi iglicami brez drugih zdravil in pripomočkov — torej le s pomočjo akupunkture — v nekaj minutah trpečega rešiti bolečine ali pa razgibati skoraj negibne

sklepe. Le tisti, ki to sam doživijo, lahko polno vrednoti pomen nenadnega olajšanja pri samostojnem gibanju brez tuje pomoči. Seveda obstajajo tudi meje, zlasti pri dokončno deformiranih sklepih, ki jim tudi kirurški nož ne more vedno pomagati. Trezna presoja od primera do primera ob ustrezni izkušnosti bodita vodilo v zaželeno smer in k ukrepanju!

V Moravskih Toplicah smo do sedaj opravili več tisoč akupunkturnih posegov (aplikacij) brez vsakršnih komplikacij. Čez 70 odstotkov bolnikov je bilo tujih državljanov — tudi naših domačih bi bilo več, če bi naša občinska zdravstvena skupnost priznala plačilo za to dejavnost, kot je to v nekaterih drugih slovenskih regijah. Na Primorskem je uspelo z akupunkturo znižati

stroške protibolečinskega zdravljenja za okoli 30 odstotkov — po navedbah dr. Medveda, ki izvaja akupunkturo v Portorožu že več kot deset let. Upajmo, da bodo imeli odgovorni tovariši tudi v Pomurju kmalu več posluha za uvrstitev akupunkture med dejavnosti, katerih stroške bo krilo tudi socialno zavarovanje.

Kljub vsem oviram, ki so nam jih postavljali nekateri pri uvajanju akupunkture v Moravskih Toplicah — kljub vsej slepi skepsi in nerazumevanju s strani nepoučenih, ki še danes (bodisi iz ljubosumja ali pa iz zavisti) ne kažejo primernega odnosa do razvoja te dejavnosti — je akupunktura pri nas že vsakodnevna stvarnost, ki nam jo je tudi že registriral Republiški komite za zdravstvo in socialno varstvo.

Sporočilo slovenskih zdravnikov

Razmere v zdravstvu se še naprej zaostrujejo, o njih je razpravljati tudi izvršni odbor Slovenskega zdravniškega društva in sprejel naslednje sporočilo javnosti, ki ga v celoti objavljamo.

Izvršni odbor Zveze zdravniških društev — Slovenskega zdravniškega društva je na svoji seji 18. junija 1988 ocenjeval sedanje in nastopajoče prilike v zdravstvenem varstvu in sklenil opozoriti javnost na naslednje.

1. Vsa leta, ko se je oblikovala zdravstvena politika, je bilo Slovensko zdravniško društvo, ki združuje najodgovornejše zdravstvene delavce, potisnjeno na obrobje. Zato za sedanje težko stanje ne prevzema odgovornosti.
2. Zavedamo se posledic, ki bodo nastale zaradi pomanjkanja sredstev za zdravstveno varstvo. Izjave, po katerih naj bi načrtovani kratkoročni ukrepi omogočili ohraniti njegovo dosedanje raven, ocenjujemo kot neodgovorno zavajanje javnosti.
3. Bojimo se, da bodo predlagani ukrepi močno načeli odnos med bolniki in zdravnikom, saj bo bolnik v zdravniku videl omejevalca svojih pravic.
4. Slovensko zdravniško društvo še dalje odklanja moteč način pobiranja doplačil v ordinacijah.
5. Ravnotežje med pravicami in materialnimi možnostmi je mogoče iskati samo v korenitih spremembah obstoječega sistema zdravstvenega varstva. Pri strokovnih rešitvah novega smo pripravljene sodelovati kot enakopravni udeleženci, odklanjamo pa, da bi razvoj zdravstvenega varstva še naprej slonel na izkoriščanju zdravstvenih delavcev.

Zdravniki v Slovenskem zdravniškem društvu bomo s svojim delom in vplivom na sodelavce storili vse, da se bodo ohranila etična načela našega poklica.

Generalni sekretar ZZZ — SZD:

mag. dr. Marjan Premik

Predsednik ZZZ — SZD:

prim. dr. Marko Demšar, l. r.

VESTNIK TUDI V VAŠ DOM!



ново

Malta, pripravljena s hidravličnim vezivom Maltit®, ki vsebuje aerant, zagotavlja odlično obdelovalnost in oprijemljivost, povečano plastičnost, večjo mehansko odpornost, odpornost ometa proti zmrzovanju in obstojnost barvnih dodatkov.

Informacije in prodaja
Služba prodaje cementa in trgovina na drobno,
Anhovo, tel. (065) 51-030

SALONIT ANHOVO

industrija gradbenega materiala, anhovo

ALAN UJČIČ

7

IRAN

Taksiji so izredno poceni, zato sem mesto prekrizal po dolgem in počez, celo industrijsko cono sem si ogledal, saj v državi lahko vidiš le malo industrije. Bilo je to prvo veliko mesto v Iranu, zato sem v njem poskušal najti kaj skupnega s podobnimi mesti v drugih arabskih državah. Mesto samo se mi je zdelo nekoliko enolično: vse naokoli enake zgradbe in ulice, razen prav v središču, so bile precej mrtve. Svetla točka je tako bil le bazar iz petnajstega stoletja.

TEHERAN

Ob 6. uri zjutraj sem prispel v Teheran. Toda kam? Voznik nas je odložil v predmestju, kjer ima garažo in do središča je bilo kar precej kilometrov. Že nas je čakala truma taksistov in ljudi z avtomobili, ki poskušajo s prevozi navsezgodaj zaslužiti kakšen dodaten rial, preden začnejo z rednim delom.

Želel sem si le postelje, da bi po neprespani noči v avtobusu lahko mirno zaspal, in ni mi bilo žal 1000 rialov, ki sem jih odšel za taksi, ki me je odložil v središču mesta, v ulici, kjer je največ hotelov. Toda vsi so bili polni ali pa lastniki niso hoteli sprejemati tujcev, kar se mi je kasneje zgodilo tudi v drugih mestih. Kaže, da jim je bilo po revoluciji rečeno, da so tuji nezaželeni, kar nekateri še vedno upoštevajo, tako da so ti na voljo le najdražji hoteli.

Ko sem tako taval od hotela do hotela, sem nekajkrat tudi zašel in se znašel v »pravem« Teheranu ki se precej razlikuje od širokih cest, ki ga prepredajo. To so ozke ulice, stisnjene med opečne hiše brez ometa, na sredi pa je odprta kanalizacija, kar povzroča v takšni vročini prav neznosen smrad. Srečeval sem zaspale ljudi, ki so, kot vsi drugi na svetu, zjutraj odhajali na delo, vendar so bili njihovi obrazi dosti bolj izčrpani in pogled otožen.

Ker nisem vedel, kaj početi v tem velikem in umazanem mestu, sem se raje odločil, da obiščem bazar, ki pa ni razen po svoji velikosti, nič kaj posebnega. Večina muzejev je bila zaprta, zato sem sklenil, da raje odidem v kakšno drugo mesto — odločil sem se za Isfahan. Teheran se mi je zdel najgostejše mesto, kar sem jih do sedaj obiskal, in razen dveh zanimivosti ni vreden opisa. Prva so naslikani grafiti, ki jih lahko srečaš na vseh prometnih ulicah, od predmestij do središča. To so velike slike na zidovih stavb ali betonskih ograjah in na šaljivožaljiv način prikazujejo simbole ZDA in SZ. Največkrat je tarča Reagan ali ameriška zastava, narisana v najbolj nemogočih oblikah, vse skupaj pa je pospremljeno z napisy v farsčini in angleščini. Nekateri grafiti so že prava likovna umetnina, posebno mi je ostala v spominu slika Kipa svobode, ki drži v roki namesto plamenice jedrsko raketo, iz katere kaplja kri.

Drugo, kar sem zasledil le v Teheranu, je bil napis na eni izmed štirih avtobusnih postaj (ki vodijo v štiri različne smeri države), kjer je bilo v farsčini in angleščini napisano: »Vstop prepovedan vsem ženskam, ki niso oblečene po načelu islamskih zakonov!« Torej se normalno oblečena Evropejka ne more peljati niti z avtobusom.

Ves vesel, ker sem zapustil Teheran, sem se utrujen pripeljal v Isfahan, ki je bil nekoč, čeprav le za stoletje, središče perzijske države in tudi največje trgovsko mesto.

Do glavne ulice sta me pripeljala dva fanta s taksijem, za kar nista hotela plačila. Toda zopet je bila večina hotelov polna ali pa mi kot tujcu niso dovolili prespati. Obredel sem že kakšnih deset hotelov in po dveh neprespanih nočeh popolnoma izčrpan prosil v enem vsaj za žimnico na strehi, vendar mi niti tega niso dovolili, ker

DEŽELA Z ENIM SAMIM ZAKONOM — ISLAMOM

sem pač tujec. Ko sem na vse načine poizkušal prepričati receptorja, ponudil sem mu tudi dvakratno ceno, je k nama stopil neki starejši možki. Ker je znal angleško, sem mu povedal, kakšne težave imam, in kmalu je prepričal receptorja, da mi je dovolil prespati v njegovi sobi, ki je dvoposteljna, on pa je sam. Seveda to ni smelo priti na ušesa lastniku hotela.

Končno sem se znašel na trdi postelji in kar najbolje izkoristil priliko, da sem zopet v hotelu, kajti prej sem spal v zaporu in po avtobusih, zato sem si opral vso obleko, se stuširal in se počutil vsaj nekoliko bolje.

Zjutraj me je možak prebudil ob šestih, ker se je odpravil na delo, čeprav ni bil redno zaposlen. Povedal je, da je 30 let delal v neki kemični tovarni v Tabrizu, kjer so ga po revoluciji zaradi pomanjkanja dela odpustili. Tako se je z družino znašel tako rekoč na cesti, kajti moral je vrniti tudi stanovanje, in sedaj se preživlja z občasnimi deli. Vprašal sem ga, kako da ne prejema kakšnega nadomestila zaradi odpusta, saj je bil vendar zaposlen celih 30 let, toda kaže, da je to v Iranu (po revoluciji) nekaj povsem normalnega.

Odpravil sem se na bazar, kjer sem po dolgem barantanju kupil preprogo, nato pa odšel na ogled mesta, ki je zame najlepše v vsej državi. V nasprotju z drugimi je polno zelenja in ob reki, ki razpolavlja mesto, je park, kjer se zbirajo ljudje in v senci dreves z družinami preživljajo prosti čas. Mesto je zelo živahno in polno zgodovinskih znamenitosti. Čeprav je vse v središču mesta, na največjem odprtem trgu na svetu (kot trdijo), bi človek lahko ostal tukaj več kot tri dni, kolikor sem si jaz vzel časa, ne da bi se ga naveličal. Navazal sem tudi stike s študenti, ki so za silo obvladali angleško in so mi posvetili ves svoj prosti čas. Povedali so mi, da je Isfahan politično mnogo bolj mirno mesto in da je Homeinijevo policijo tukaj čutili manj kot v drugih mestih. Žal pa sem ugotovil, da to ne drži popolnoma.

Ker je bila vročina neznosna, sem oblekel majico z odrezanimi rokavi in se sprehal po mestu. Ko sem stal pred neko trgovino in se pogovarjal s trgovcem, sem na hrbtu naenkrat začutil hladno cev. Taki sem vedel, da je to puška, dvignil roko in se počasi obrnil. Pred menoj je stal vojak z vame naperjeno avtomatsko puško in z očmi pokazala na vojaško vozilo, ki je že čakalo name. Potisnil me je na zadnje sedeže med dva vojaka, sam pa se je usedel poleg voznika in odpeljali smo se.

Nekaj minut smo vsi molčali, jaz sem čakal, da mi kaj povedo, vendar najbrž niso znali angleško. Tisti, ki me je potisnil v vozilo, je začel čez čas kazati na ljudi, ki so hodili po pločnikih, in s kretnjami pokazal na moje odrezane rokave tere njihove srajce z dolgimi rokavi. Delal sem se nevednega in mu stalno ponavljal: »Turist, turist,« ter zmigoval z rameni, kot da ne vem, z kaj gre, čeprav sem dobro vedel, da bi moral nositi rokave. Bal sem se, da me bodo odpeljali na policijsko postajo, zato sem jim povedal ime mojega hotela in s kretnjami pokazal na srajco z dolgimi rokavi.

Vojak, ki je bil gotovo vodja skupine, je nekaj rekel vozniku in kmalu smo se znašli pred hotelom. Hitro sem stekel v sobo in se preoblekel, medtem ko so me vojaki čakali pred vhodom. Ko sem se prikazal preoblečen pred njimi so stopili v avto, eden pa mi je rekel samo: »Islam,« ter skomignil z rameni.

Ko so se odpeljali, sem se končno lahko oddahnil, saj sem se že videl zopet v zaporu. Sklenil sem, da se ne bom več poskušal igrati s svojo srečo in se bom zato kar najbolje prilagodil njihovu načinu življenja in zakonom. Pustil sem si tudi brado in če nisem imel nahrbtnika, sploh nisem bil videti kot tujec.

Po treh dneh sem se odpeljal z nočnim avtobusom v Shiraz, mesto, oddaljeno 500 km od Isfahana. Spoznal sem, da se je najbolje peljati ponoči, kajti drugače je v avtobusih, ki so skoraj vsi brez hlajenja, nemogoče vroče, razdalje med mesti pa tako velike, da je vožnja vse prej kot prijetna. Avtobus se ustavi vsake tri ali štiri ure, da potniki lahko kaj pojedjo, večina pa postanek izkoristiti za molitev, ki jo morajo opraviti petkrat na dan. Tako imajo restavracije ob cesti poleg velikih jedilnic tudi obvezen prostor za molitev, ki je seveda ločen na moški in ženski del. Moške se še da videti med molitvijo, ženske pa so vedno skrite v posebni sobi ali pa jim je dodeljen prostor, zakrit s platnom.

Ob 5. uri zjutraj smo prispeli v Shiraz, ki mu pravijo tudi pesniška duša Irana, kajti tu sta bila rojena in tudi pokopana najbolj znana perzijska poeta Hafis (1320—1389) in Sadi (1207—1291), ki sta proslavila mesto.

Ker smo prispeli v mesto tako zgodaj, sem le s težavo našel hotel, kjer mi je nočni receptor obljubil prosto sobo, vendar šele ob deveti uri, ko bo neki gost odšel. Te štiri ure sem prebil z receptorjem, ki se mi je takoj ponudil za gostitelja. Ko je prišel lastnik hotela, ga je Kemal, kot se mi je predstavil, prosil za dvodnevni dopust, da mi lahko razkaže mesto.

Prvo noč sem prebil v hotelu, naslednjo pa v njegovem domu, kjer živi z družino in starši. Bilo mi je prav neprijetno, ko me je prvič peljal na dom in so me začeli oblegati celotna družina, sorodniki in znanci ter mi posvečati vso pozornost. Kaže, da sem bil prvi tujec v tem nekoliko oddaljenem delu mesta, kjer živi v majhnih hišah po več družin skupaj.

Predstavil mi je tudi tri mlajše sestre, ki so takoj, ko so me zagledale, stekle v hišo in se zopet prikazale z rutami na glavi, čeprav sem jih prej videl, kako se gologlave igrajo na ulici. Povedal mi je, da to morajo storiti pred vsakim tujcem, tudi domačinom, ker islam tudi otrokom ukazuje nošenje rut. Ni jim treba nositi obvezne črne uniforme, vendar morajo imeti pred tuji lase zakrite. Po štirinajstem rojstnem dnevu pa jih že imajo za odrasle ter se morajo oblečiti po zakonu.

Kemal mi je nato razkazal mesto in bazar, kjer sem si samo za dolar kupil kakšen meter veliko vodeno pipo in tobak, ne kot spominek, temveč za uporabo, kajti do sedaj sem se je po raznih čajarnicah že kar navadil vleči ter bi ta užitek doma prav gotovo pogrešal. Med sprehodom smo srečali veliko njegovih prijateljev in vsem me je predstavil ter bil vidno ponosen, da ima za gosta tujca. Ničesar mi ni dovolil plačati, niti vstopnic za muzeje niti hladnih sokov, ki jih v tej vročini piješ vsakih 15 minut. Vedel sem, da nima zadosti denarja niti za preživljanje družine, vendar mi na noben način ni dovolil potegniti iz žepa denarnice. Ravno ta odnos, kjer se res počutiš dobrodošlega, ne pa kot turist na zahodu, kjer te vsi poizkušajo izmoliti, vrne človeku vero v ljudi, v njihovo nepokvarjenost in iskrenost, ki je pri nas ne moreš več srečati.

V mestu so se mi zdeli najbolj čudna protiraketa zaklonišča, ki so pravzaprav velike betonske cevi za kanalizacijo, dolgo kakšnih 10 metrov, postavljene po celem mestu. Ne vem, koliko bi bila res varna pri bombnem napadu, toda kaže, da drugačnih oblik obrambe ne poznajo ali pa skuša vlada narediti na prebivalstvo vtis, da skrbi za njihovo varnost. Vendar je to dokaj prozorno, saj je vsem znano, koliko civilistov je umrlo na fronti. Ko sem spraševal za natančne številke umrlih, sem skoraj vedno dobil enak odgovor, da je v vojni z Irakom padlo 5 milijonov ljudi, od tega polovica civilistov, pretežno otrok, ko so jih pošiljali preko minskih polj, da so očistili pot redni vojski.

(Se nadaljuje)

Sportni obrzi

Erik Cirkvenčič — po sledovih očeta

Šestnajstletni Erik Cirkvenčič, učenec drugega letnika srednješolskega centra tekstilne smeri v Murski Soboti in član mladinskega moštva NK Mura, sodi med obetavne nogometaše. Že kot otrok je z očetom rad prihajal na nogometno igrišče Mure, s sedmim letom pa začel redno vaditi pri perspektivni selekciji Mure. Potem se je udeležil kontrolnega kriterija, ki ga organizira Nogometna zveza Slovenije za nadarjene igralce iz Slovenije, in bil v zimski in letni pionirski nogometni šoli, kjer so kandidati za republiško pionirsko reprezentanco. Lani je kot član pionirske reprezentance Slovenije sodeloval na osmem zveznem pionirskem turnirju republiških reprezentanc v Barju v Črni gori. Letos pa je s kadetsko reprezentanco Slovenije sodeloval na parizanskih olimpiadi v Foči, na turnirju za pokal Savarje v Szombathelyu na Madžarskem pri mlajših mladincih ter za kadetsko reprezentanco Slovenije na turnirju Alpe-Jadran v Murski Soboti. Z dosedanjimi nastopi v slovenski reprezentanci je



zadovoljen, vesel pa je tudi, da veliko potuje ter spoznava razne kraje in se srečuje z mladimi športniki. Prav tako si želi, da bi se čim bolj izpopolnil v nogometnih veščinah, obdržal status slovenskega reprezentanta tudi pri mladincih in da bi čim prej oblekel dres članske vrste Mure. Vse kaže, da bo Erik nadaljeval uspešno nogometno kariero očeta Zorana, sedaj trenerja narasčajnikov Mure.

Feri Maučec

OB GOSTOVANJU NOGOMETAŠEV ŠTEVANOVEC V ŠALOVCIH

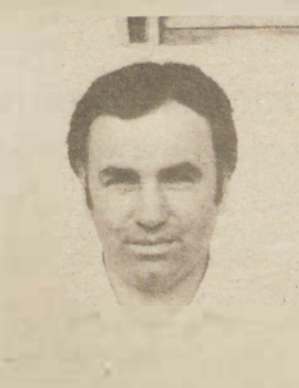
Srečanja poglobljajo prijateljstvo

V soboto so v Šalovcih gostovali nogometaši in nogometašice iz Števanovca iz Porabja na Madžarskem in se v prijateljskih tekmah pomerili z domačini. Obe srečanja so dobili domačini. Šalovska dekleta so zmagala s 4:1. Po dva gola sta dosegli Bolekova in Korpičeva, za gostje pa je dosegla časten zadetek Lacojeva. Nogometaši Šalovca pa so premagali Števanovce s 5:1. Strelci so bili: Vuzem 3 ter Bočkorec in Panič za Šalovce ter Moldovan za Števanovce. To je bilo letošnje povratno srečanje. In kaj menijo o tovrstnem srečanju na eni in drugi strani meje? To je bilo vprašanje, ki smo ga postavili našim anketirancem.



VALERIJA CSASZAR — nogometašica Števanovec: »Prvič smo se dekleta iz Števanovca in Šalovca srečala na nogometnem igrišču pred tremi leti v Šalovcih. Čeprav prej nogometa nismo igrale, je bilo to za nas pravo doživetje. Med seboj smo se spoznali in navezali tesnejše stike. Od takrat se srečujemo redno, vsako leto enkrat pri nas in enkrat v Šalovcih. S temi srečanji smo zelo zadovoljni in mislim, da bomo z njimi nadaljevali ter tako še poglobljali prijateljstvo.«

ERNEST MATUŠ — predsednik NK Šalovci: »Z nogometnim klubom že nekaj let sodelujemo in si želimo, da bi ta srečanja ostala tradicionalna. V Števanovcih živijo pretežno Slovenci, in če nas ne bi ločila meja, bi si bili skoraj sosednji vasi. Zato so taka srečanja zelo pomembna za obe strani in za prijateljstvo med državama. Prav zato srečanja nimajo le športnega pomena, temveč veliko več. Da si želimo prijateljstva, kažejo ta srečanja, ki jih moramo ohraniti.«



MELITA BALEK — nogometašica Šalovca: »V Šalovcih imamo žensko nogometno ekipo že pet let. Ustanovila smo jo dekleta, ki smo si želela rekreacijo. Največ tekem odigramo na domačem igrišču, nastopile pa smo že tudi v Turnišču, na Hodošu in v Murski Soboti. Pred tremi leti pa smo začele sodelovati z ekipo iz Števanovca. S temi srečanji poglobljamo prijateljstvo in dobre sosedske odnose, ljudje pa se tudi med seboj spoznavamo. Upam, da bomo ta srečanja nadaljevali.«



ATILA BARTAKOVIČ — igralec Števanovec: »Nogometaši iz Števanovca se srečujemo z moštvom Šalovca vsako leto dvakrat. Prvič pridejo oni k nam, potem pa jim obisk vrne. Ta srečanja so zelo pomembna za obe strani, saj z njimi poglobljamo prijateljske vezi, se med seboj pogovarjamo v slovenskem jeziku. Tako imamo tudi tesne stike z matičnim narodom. Želimo si, da bi s temi srečanji nadaljevali in tako ohranili dobre odnose med državama.«

Feri Maučec



KAJAKAŠTVO

VEREŠ ZOPET ZA ARNAUTOVIČEM

V nedeljo je bilo na reki Muri tradicionalno tekmovalje v spustu, ki ga je pripravil KK Bistrica in sodi v okvir republiške akcije Spoznavajmo slovenske reke. Tekmovanje se je udeležilo okrog 90 kajakašev in kanuistov iz Bosne in Hercegovine, Hrvaške in Slovenije. Prvič so prišli v Bistrico tekmovalci ADE iz Bosanskega Novega na čelu z državnim reprezentantom Arnautovičem in tekmovalci iz Ludbrega. Mladi so tekmovali na krajši, 8 km dolgi progi od Veržaja do Bistrice, starejši pa na daljši, 16 km dolgi progi od kroškega broda do Bistrice. Z močnima ekipama sta nastopila pomurska kluba Bistrica, 22, in BD Mura iz Kroga, 19 tekmovalcev. Od pomurskih tekmovalcev je bil najuspešnejši Vereš (Bistrica), ki je pri članih K-1 zasedel drugo mesto za Arnautovičem in tako ponovil uspeh iz prejšnje nedelje v Krogu. Varga iz Kroga je bil tokrat boljši od Kuzmiča in zasedel tretje mesto, Kuzmič pa četrto. Pri mladincih se je izkazal Simon Kovačič iz Kroga, ki je zasedel drugo mesto. Roman Kovačič (Krog) je bil četrty. Alojz Ozbetič peti, Roman Graj osmi, Sandi Krampač deveti, Robi Gabor deseti in Andrej Utrša (vsi Bistrica) trinajsti. Najboljši pomurski pionir je bil Egon Krampač (Bistrica) na četrtem mestu. Preostali pa so se uvrstili takole: Denis Čizmaziya (Bistrica) šesti, Iztok Horvat (Krog) deveti, Andrej Kolenko deseti, Zlatko Horvat (oba Bistrica) enajsti, Anton Škraban trinajsti, Leon Hegeduš štirinajsti, Boštjan Cipot petnajsti in Darjan Borovič šestnajsti. Med pionirkami, kjer so nastopile le domačinke, je zmagala Anita Gjerek pred Majjo Žižek in Tino Jakšič. Pri veteranih je Anton Škraban (Krog) zasedel četrto, Ivan Kolenko (Bistrica) pa peto mesto. V konkurenci turistov je Stanislav Donko zasedel drugo, Benjamin Jerebič tretje, Bojan Jakšič četrto in Stanko Gerič (vsi Bistrica) sedmo mesto. V disciplini C-2 sta pri članih zmagala Gujman-Kuzmič (Krog). Pri turistih sta Graj-Kustec (Bistrica) pristala na drugem, Borovič-Borovič (Krog) na tretjem in Gabor-Fotivc (Bistrica) na šestem mestu. Organizator je najboljšim tekmovalcem in tekmovalkam razdelil praktične nagrade v vrednosti milijon dinarjev. Prvič pa so tekmovalci nastopili s štartnimi številkami organizatorja. Pokrovitelj prireditve je bil tozde Elektromaterial Lendava. Ekipni vrstni red: 1. Bistrica 62 točk, 2. Mura Krog 45,5, 3. ADA Bosanski Novi 40, 4. Krška vas 35, 5. Krška 26, 6. Skofja Loka 18, 7. Ludbreg 12 in 8. Ptuj 9 točk.

F. Maučec

Mali nogomet

OBČINSKA A LIGA MS					
Bakovci	20	13	4	3	68:29 30
Predanovci	20	11	4	5	63:28 26
Puša	20	10	5	5	38:40 25
Padalec	20	10	4	6	43:55 24
Moščanci	20	10	0	10	52:45 20
NK 13	20	6	6	8	40:48 18
Nemčavci	20	6	5	9	46:39 17
Kupšinci	20	7	3	10	42:57 17
Panoonska	20	5	6	9	30:52 16
Cerrelavci	20	5	5	10	36:57 15
Lendavska	20	3	6	11	30:48 12

OBČINSKA B LIGA MS					
Klub mladit	22	16	3	3	81:35 35
Borejci	22	13	3	6	75:41 29
Sebehorci	22	12	3	7	75:43 27
Mladinec	22	12	0	10	82:70 24
Slovani	22	11	2	9	63:61 24
Korenčičeva	22	9	4	9	59:51
Park	22	10	2	10	53:67 22
Krajna	22	9	3	10	62:63 21
Dokležovje	22	7	4	11	53:62 18
Bratonci (-2)	22	7	3	12	48:74 15
Separacija (-2)	22	6	2	14	47:87 12
Sarahovci (-4)	22	4	3	15	35:79 7

OBČINSKA C LIGA MS					
Inex	20	14	5	1	79:31 33
Lipovci	20	13	3	4	79:55 27
Beltinci	20	12	3	5	64:43 27
Orovci	20	12	2	6	64:51 26
Tišina	20	8	4	8	72:69 20
Kanal	20	6	5	9	66:79 17
Pečarovci	20	5	4	11	30:45 14
Mlajinci (2)	20	5	6	9	50:56 14
Veščica	20	6	2	12	54:82 14
Strukovci	20	4	4	12	49:70 12
Noršinci (-2)	20	4	4	12	41:72 10

OBČINSKA D LIGA MS					
Radovci	20	13	5	2	67:31 31
Prosečka vas	20	11	6	3	73:45 28
Zenkovci	20	11	3	6	64:49 25
Mačkovec	20	10	3	7	53:45 23
Pertotča	20	11	1	8	54:50 23
Šalamenci	20	7	4	9	45:44 18
Ivanci	20	8	2	10	48:53 18
Gradišče	20	7	3	10	53:55 17
VK 79	20	5	3	12	49:69 13
Polana (-4)	20	4	1	15	32:72 5

Pionirji Mure vadijo

Mlajši pionirji Mure so že začeli z vadbo za novotekmovalno sezono. Vadijo ob torkih in petkih ob 9. uri pod vodstvom trenerja Zorana Cirkvenčiča. Vabijo k sodelovanju!

—NOGOMET—

Mura v Dokležovju

V okviru priprav za novo tekmovalno sezono je Mura v nedeljo gostovala v Dokležovju in premagala domačo moštvo s 3:1. Gole za Muro sta dosegla Grškovičnik 2 ter Branko Baranja. Sodil je Vereš iz Bakovec.

Vanča vas, Murski Črnci in Tropovci

Končano je bilo tekmovalje za prvenstvo krajevnih skupnosti Tišina v malem nogometu, ki je potekalo junija in julija. Končani vrstni red je naslednji: 1. Vanča vas 36 točk, 2. Tišina 34, 3. Tropovci 30, 4. Murski Črnci, 5. Romah, Borejci in Vanča vas 20 točk. Ženske: 1. Murski Črnci, 2. Tišina, Tropovci. Veterani: 1. Tropovci 1, 2. Tišina, 3. Tropovci 1. Pionirji: 1. Romah, 2. Tropovci, 3. Gradišče.

Maribor v Polani

Nogometaši Maribora, člana medrepubliške lige, gostujejo v nedeljo, 7. avgusta, v Veliki Polani. Mariborčani bodo odigrali prijateljsko tekmo s Polano, novim članom pomurske lige. Tekma bo ob 16.30, vodil pa jo bo zvezni sodnik Edvard Šoštar.

—STRELSTVO—

Tekmovalje v Krogu

Strelske družine Noršinci — sekcija Lovci iz Kroga priredi v nedeljo, 7. avgusta, ob 9. uri na strelišču v Krogu medobčinsko tekmovalje v streljanju z malokalibrsko puško. Vabijo k sodelovanju!



ROKOMETAŠI BAKOVEC — člani republiške lige. Stojijo od leve: Maučec, Rožman (trener), Mirko Buzeti, Božič, Jože Buzeti, Antolin, Kozel, Anton Lovenjak, Horvat in Bogdanovič. Čepijo: Jerebič (maser), Štefan Buzeti (teh. vodja), Borut Buzeti, Katona, Anton Buzeti, Smodiš (kapetan) in Štefan Lovenjak. Manjka Mes.

Foto: N. Juhnov

Mura, Nafta in Veržej z novimi močmi

Pomurski nogometni ligaši, ki nastopajo v slovenski in območni ligi, Mura, Nafta in Veržej so že začeli s pripravi za novo tekmovalno sezono. Pri vseh treh klubih je prišlo do nekaterih kadrovskih sprememb.

Nogometaši Mure iz Murske Sobotice so začeli s pripravi za novo sezono pod vodstvom trenerja Nikole Škrbiča in vadijo štirikrat tedensko. Klub so zapustili Slavic, Kosi in Savič, prišli pa so: Lopert, Nedeljko, Bencak, K. Cener, J. Cener in Kranjc. V klubu si želijo, da bi se dobro pripravili za novo sezono in se potegovali prav za vrh lestvice. Prvenstvo se bo začelo 28. avgusta. Prvo tekmo pa igra Mura doma s celjskim Kladivarjem.

Nogometaši Nafta so prav tako začeli s pripravi za novo sezono pod vodstvom trenerja Milivoja Matičića. Klub so zapustili Žalik, Varga, Perša, Bohar, Radeljak in Vrbanič, prišli pa so Šarkezi, Požgai in Piberčnik, računajo pa tudi na mladince Pala, Vido in Horvata. V prvem kolu tekmovalja v območni nogometni ligi igra Nafta s Partizanom v Slovenj Gradcu.

Nogometaši Veržaja, ki so novinec v območni nogometni ligi, so začeli priprave z novim trenerjem Milanom Jeričem in strokovnim pomočnikom Jožetom Vigalijem. Moštvo so okrepili Valpatic, Ivanič in Nemet ter Puklavec in Sreš, ki sta se vrnila iz JLA. Z žrebom so pri klubu zadovoljni, saj igrajo prvi dve tekmici doma, in sicer s Pesnico in Dravinjo iz Slovenskih Konjic. Želja v klubu je, da bi se obdržali v ligi.

F. Maučec

PRVI TEK REKREATIVCEV

Športno društvo Tišina je pripravilo prvi tek družin, parov in posameznikov za prvenstvo krajevnih skupnosti, ki je bilo v Gradišču. Sodelovalo je 159 tekačev.

Rezultati — pionirji — do 10 let: 1. Titan (MC), 2. Šadl (Gr.), 3. Sedlar (MC); **pionirke:** Zeko (Tr.); **nad 10 let:** 1. Titan (Tr.), 2. Bratkovič (Ti.), 3. Titan (MC); **pionirke:** 1. Klement (Gr.), 2. Ratnik (Tr.), 3. Flegar (Gr.); **moški nad 25 let:** 1. Partelj (Bo.), 2. Kozic (Bo.), 3. Kous (Gr.); **ženske:** 1. Bokan (Ti.), 2. Gajži (Tr.), 3. Vrečič (Ti.) in Horvat (Gr.); **moški nad 50 let:** 1. Benkič (VV), 2. Durič (Gr.), 3. Horvat (Gr.); **družine:** Verban, Farič, Lazar, Novak, Ratnik, Titan in Varga; **pari — oče in sin:** Farič (Tropovci); **oče in hči:** Poldauf (M. Črnci); **mož in žena:** Kantar (Gradišče); **mati in hči:** Farič (Tropovci) ter brat in sestra: Ratnik (Tropovci).

—KARATE—

Dobili višje nazive

V Kopru je bil enotedenski seminar, ki so se ga udeležili tudi štirje člani karate sekcije soboškega Partizana. Seminar sta vodila mojstra karateja: Ivan Čerič, 3. dan, in Marjan Vidensek, 2. dan. Kot gost pa je sodeloval večkratni evropski in državni prvak državne reprezentance dr. Ilija Jorga, 7. dan. Sobočani so opravili izpite za višje nazive. Tako je Milan Zadravec osvojil naziv mojstra karateja ter si pridobil črni pas, Goran Jakovljevič rjavega in Zdravko Horvat vijoličastega. Ob koncu seminarja pa je bilo tekmovalje. Pri pionirjih je Zdravko Horvat zasedel drugo mesto, pri članih pa sta zasedla Borut Sušec in Goran Jakovljevič četrto oziroma sedmo mesto.

B. Sušec

Goran Jakovljevič na turnirju Koper 88.



II. ONL Lendava 1988

I. kolo — 4/9-88
Graničar:Žitkovci
Olimpija:Kapca
Zvezda prosta

Kapca—Žitkovci
Graničar prosti

II. kolo — 11/9-88
Žitkovci:Olimpija
Zvezda:Graničar
Kapca prosta

IV. kolo — 25/9-88
Zvezda:Kapca
Graničar:Olimpija
Žitkovci prosti

III. kolo 18/9-88
Olimpija:Zvezda

V. kolo — 2/10-88
Kapca:Graničar
Žitkovci:Zvezda
Olimpija prosta

VI. kolo — 9/10-88
Žitkovci:Graničar
Kapca:Olimpija
Zvezda prosta

VII. kolo — 16/10-88
Olimpija:Žitkovci
Graničar:Zvezda
Kapca prosta

VIII. kolo — 23/10-88
Zvezda:Olimpija
Žitkovci:Kapca
Graničar prosti

IX. kolo — 30/10-88
Kapca:Zvezda
Olimpija:Graničar
Žitkovci prosti

X. kolo — 6/11-88
Graničar:Kapca
Zvezda:Žitkovci
Olimpija prosta

Poletne vročine in požari

Senčna plat ugodja, ki nam ga ponuja poletno sonce, so pogosti požari, katerih število si žal sami povečujemo, dostikrat s svojim nespametnim ravnanjem.

Daljšje obdobje izredno visokih temperatur in sušnega obdobja nam izprazni marsikatero mlako, potok ali drugo vodno zajetje, hkrati pa ustvari idealne razmere za nastanek požara, pa naj bo to na nepožeti njivi ali strnišču, lesenem skednju ali gospodarskem poslopju, ki je sedaj napolnjeno s senom in balami slame.

Že zmanjšana nepazljivost, kot je odvrgen cigaretni ogorek na nepravem mestu, dostop otrok in njihova igra z zažigalnimi sredstvi (vžigalice, vžigalniki...), ga raziranje traktorjev in kombajnov v skednjih med slamo, je dovolj za nastanek požara ter njegove uničujoče posledice. Tudi nemarno zažiganje slame ali str-

nišča je dejanje, katerega posledice se ne zavedamo, saj plamen uide naši kontroli in ga ne moremo več obvladati, ob najmanjšem vetru ali sapici pa ubere smer, v katero smo ga najmanj pričakovali.

Žetveni stroji — kombajni predstavljajo mehanizacijo velike vrednosti, mi pa se odpravimo z njimi na zoreča polja brez vsakega sredstva ali naprave za gašenje požara, čeprav vemo, da si na suhi njivi nimamo s čim pomagati v boju s požarom, kombajni pa se vžejo zelo hitro, o čemer smo se mogli letos že večkrat prepričati.

Poletje je tudi čas šolskih dopustov oz. počitnic, ko so otroci dalj časa prosti in brez kontrole,

v svojo igro pa radi vključujejo uporabo vžgalic, predvsem zunaj, v skednjih ali gospodarskih poslopih, ki so sedaj do vrha napolnjena s senom in slamo, najmanjša iskra pa jih potem v nekaj minutah spremeni v pogorišča.

Intervencije gasilcev so v tem času izredno pogoste, vendar kljub hitri akciji pogostokrat lahko obvarujemo le okoliške objekte oz. preprečimo širjenje požara.

Pomanjkanje vode na našem Goriškem postaja že kritično, primanjkuje je celo za napajanje živali, še bolj pa za gašenje požarov. Za napajanje ni toliko kritično, če vodo pripeljemo pol ure prej ali pozneje, posledice niso trenutne. Pri požaru pa vsaka minuta brez vode stopnjuje škodo širjenja požara.

V takem sušnem obdobju in na sušnih terenih bi bilo prav, da si napolnimo vse cisterne za gnojeko z vodo, ker si ob nesreči lahko z njo najhitreje sami pomagamo. Takih cistern pa je po vaseh že veliko in bi predstavljale lepo zalogo požarne vode.

Za urejanje vodnih razmer gasilci res veliko prispevamo, tako pri gradnji vodnih bazenov, kot vodnjakov, vseeno pa so še kraji, kjer nam vode zelo primanjkuje in je ogroženost stalna.

Da bi se čutili varnejše, zmanjšali število požarov ter škodo, se skušamo spomniti nekaterih opozoril, ki so navedena zgoraj. Poletje še ni minilo in sušno obdobje lahko še traja, nič manj nevarna pa niso neurja z udari strele ter številnimi požari.

Inž. Jože Pintarič

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTA

Prestrašil se je hupanja

Čeprav je bilo ta teden nekoliko manj težjih nesreč kot ponavadi, pa mnogi udeleženci v prometu še vedno ne upoštevajo prometnih znakov. Predvsem je veliko izsiljevanja prednosti in prehitre vožnje. Zaradi dela na poljih je na cestah veliko traktorjev s prikolicami in traktoristi so pri zavijanju z glavnih na stranske ceste napazljivi. Nekateri motoristi pa se še vedno vozijo brez obveznih čelad.

MED VOŽNJO ZADREMAL

27. julija se je peljal Jožef Štrumpf iz Stogovec z osebnim avtom iz Radencev proti Ljutomeru. V Vučji vasi je na ravnem delu ceste med vožnjo zadremal in zapeljal v desni jarek, kjer je trčil v betonski prestop, od tam pa ga je ponovno odbilo na cesto. Pri tem se je hudo poškodovala sapotnica Elvira Štrumpf, medtem ko voznik ni bil poškodovan. Škode je za 25 milijonov.

UMRL V BOLNIŠNICI

27. julija je v soboški bolnišnici umrl Anton Hojs iz Polic. Kot smo poročali v prejšnji številki, se je ponesrečil 21. julija, ko so mu med vožnjo s kolesom po klancu odpovedale zavore in poškodovale pnevmatiko, ki se je snela, kar je povzročilo hud padec kolesarja.

TRAKTORISTKI IZSILILI PREDNOST

Jožefa Onišak iz Bučevca se je 27. julija peljal s traktorjem s priklopljeno samonakladalno prikolico iz Križevca proti Bučevcu. Pri svoji hiši je zavijala v levo, čeprav se ni prepričala, če to lahko varno stori. V tem trenutku se je iz nasprotne strani pripeljal voznik motornega kolesa Branko Kovačič iz Križanovca. Ta je trčil v zadnji del prikolice in se hudo poškodoval.

30. julija zvečer se je po lokalni cesti iz Žižkov proti Črenšovcem peljala voznica traktorja s priklopnikom Kristina Maruša iz Črenšovca. Ko je zavijala v levo na stransko cesto, je zaprla pot vozniku motornega kolesa Matiji Horvatu iz Trnja, ki se je pripeljal iz nasprotne smeri. Prišlo je do trčenja, pri katerem se je motorist hudo poškodoval, predvsem po glavi, saj ni imel varnostne čelade. Vozil je tudi brez voznškega dovoljenja.

HUPANJE ZMEDLO VOZNIKA

Ivan Trstenjak iz Stročje vasi se je peljal 28. julija s traktorjem in priklopnikom domače izdelave, ki je bil naložen s hlodovino iz Lukevec proti Logarovcem. Na hlodovini se je nedovoljeno peljal Peter Kosalec iz Ključarovec. Traktor je dohitel voznik tovornega avtomobila Alojz Zemljak s Cvena, ki ga je začel tudi prehitovati. Zaradi varnosti je svojo namero označil še z zvočnim signalom, kar je zmedlo traktorista, ki je zapeljal nekoliko v levo, tako da je prišlo do trčenja. Pri tem se je priklopnik traktorja prevrnil v jarek, ob tem pa se je hudo poškodoval Kosalec, ki je sedel na hlodih.

KOLESAR IZSILJEVAL PREDNOST

30. julija se je peljal Milan Lukovnjak iz Spodnje Ščavnice po lokalni cesti iz smeri Zagorjskega Vrha. Pred vključitvijo na magistralno cesto ni upošteval znaka stop ter je izsilil prednost pred voznikom osebnega avtomobila Vincencem Breznikom iz Maribora. Pri trčenju se je kolesar hudo poškodoval.

ZGORELO GOSPODARSKO POSLOPJE

26. julija je prišlo do požara na gospodarskem poslopju Marije Kodila iz Ižakovca. Gasilci so poskušali požar omejiti, saj je bila ogrožena tudi stanovanjska hiša. Zgorelo je gospodarsko poslopje s petimi tonami sena. Škode je za približno 5 milijonov dinarjev. Vzroke požara pa še ugotavljajo.

Š. Eory



POMURSKI TISK

Delavski svet Delovne skupnosti skupnih služb
ZGEP POMURSKI TISK Murska Sobota, Lendavska 1

objavlja prosta dela in naloge

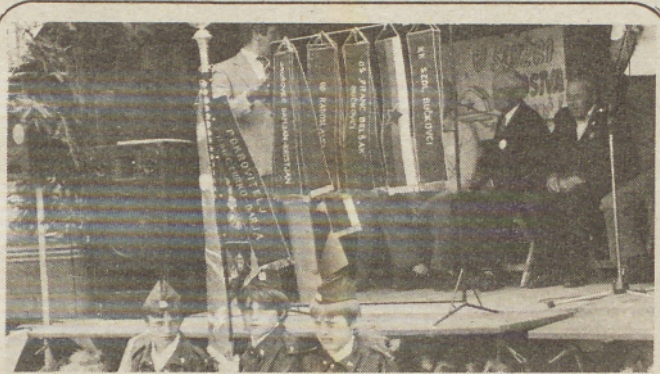
operatorske obdelave na sistemu

Pogoji:

- VIP V. st., računalniški tehnik ali
- VIP V. st., strojni ali elektrotehnik
- 3 leta izkušenj pri delih operaterja na sistemu

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh od objave splošnokadrovski službi na gornji naslov.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v roku, ki je določen s samoupravnim splošnim aktom.



Pionirji gasilci so zelo ponosni na svoj prapor, saj je šele drugi v občini Ljutomer.

Jubilejno leto bučkovskih gasilcev

V letošnjem letu so člani Gasilskega društva Bučkovci praznovali 60 let dela in obstoja. Ob tej priložnosti so razvili tudi nov pionirski prapor, saj je to društvo v preteklosti dosti vlagalo v pomlajevanje svojih vrst in njihovi mladi gasilci tudi dobro delajo. Ta pionirski prapor je drugi prapor v občini Ljutomer.

Gasilsko društvo Bučkovci je trenutno najbolj aktivno v krajevni skupnosti, veliko zahvale pa gre požrtvovalnemu in delavnemu predsedniku, Vladu Boškoviču in nekaterim aktivnim članom. V kratkem bodo kupili novo avtocestno, že prihodnje leto pa bodo začeli s širitvijo gasilskega doma.

D. L.

Radioaktivni odpadki na Kamenščaku?

Tako kot v juniju se tudi v juliju po Ljutomerski občini govori o tem, da so menda v naftne vrtnice na Kamenščaku odloženi radioaktivni odpadki iz jedske elektrarne v Krškem. Mariborski Večer je v rubriki Dežurni reporter (Večer, 22. junija) že opravil z govoricami, sklicujoč se na izjavo predsednika občinskega izvršnega sveta Ozvalda Tučiča, da to že ne more biti res. Ta je v svoji izjavi omenjal pojasnila lastnice vrtnice, lendavske Ine Nafta, po katerih so raziskovalci pri vrtanju naleteli na izdatno nahajališče geotermalne energije. Da slana vroča voda ne bi bruhala na dan, so vrtno globoko spodaj zabetonirali in so jo po izvedenih raziskavah pripravili brezplačno odstropiti v uporabo tukajšnjemu prebivalstvu: če seveda ne bo dovolj zanimiva za obsežnejše, industrijsko izkoriščanje, kajti dnevni pritok vroče vode je enakovreden 24 tonam nafte, kar je nedvomno upoštevanja vreden energetski zalogaj.

O slednjem nas je seznanil inž. Štefan Hari, vodja organizacijske enote raziskav v sektorju raziskav in pridobivanja nafte in plina v Ini Nafti Lendava, ki sicer kategorično zavrača »izmišljotine« o odlaganju radioaktivnih odpadkov v naftni vrtni na Kamenščaku pri Ljutomeru. Glede proženja plazu nad Ljutomersko cerkvijo pa pravi, da temu niso kriva »nastreljevanja« naftarjev. »Tudi v lendavskih gorcih so na več mestih plazovi, vendar ne zavoljo raziskav in »nastreljevanj« vrtn na območju Petišovca, ampak zaradi naravne sestave tal. Podobno je na območju Ljutomera. Izvedenska mnenja namreč ugotavljajo, da potresni sunki, povzročeni z eksplozijo za raziskovalne namene, plazu ne morejo sprožiti,« je izjavil inž. Hari. Morda pa bi le bilo koristno kaj obsežnejšega in tehničnega pripraviti za javnomnenjsko rabo, bi dodali na rob radioaktivnim odpadkom in plazu v Ljutomeru.

BRZ



POMURSKI TISK

ZGEP POMURSKI TISK
TOZD POMURSKA ZALOŽBA
Murska Sobota, Lendavska 1

Založniški svet tozda razpisuje na podlagi sklepa dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

poslovodno delo v tozdu

(reelekcija)

Prijavitni na razpis morajo poleg z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje:

1. VIP VII. st. strokovne izobrazbe in 5 let delovnih izkušenj ali
2. VIP VI. st. strokovne izobrazbe in 6 let delovnih izkušenj

Izbrani kandidat bo imenovan na razpisana dela in naloge za dobo 4 let. Prijave z dokazilom o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh od objave razpisa na naslov: Splošnokadrovski služba ZGEP Pomurski tisk, Murska Sobota, Lendavska 1, z oznako na ovojnic: »za razpisno komisijo tozda Pomurska založba«.

Prijavljeni bodo o izidu razpisa obveščeni v roku, ki je določen v samoupravnem splošnem aktu.

ARCOMURKA

AGROSERVIS, p. o.
Murska Sobota

SERVIS motornih vozil in kmetijskih strojev

Napake oziroma slabo vzdrževanje in nestrokovnost na električnih inštalacijah in dovodih goriva so lahko vzrok za požar na vašem vozilu ali stroju s tem pa tudi za veliko materialno škodo. Naše servisne in avtoelektričarske delavnice s strokovnjaki vam nudijo kompletne storitve in strokovne nasvete in hitro odpravijo napake na vozilih. Prepričajte se o tem in privarčevali boste.

PRODAJA vozil zanjata in rezervnih delov

Dinitrol
zaščita

anti-explo
zaščita

Razpisna komisija delovne skupnosti upravnih organov občine Murska Sobota in strokovne službe IS in SO

RAZPISUJE prosta dela in naloge

predsednika izpitne komisije

v sekretariatu za notranje zadeve.

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka ali višja izobrazba,
- dovoljenje za voznika inštruktorja,
- najmanj eno leto neprekinjenega poučevanja v avtošoli,
- opravljen preskus usposobljenosti pred komisijo RSNZ in
- dve, oz. tri leta delovnih izkušenj

Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazilom o izpolnjevanju pogojev, navedenih v razpisu, in z življenjepisom v roku osem dni po objavi razpisa razpisni komisiji delovne skupnosti upravnih organov občine Murska Sobota in strokovne službe IS in SO.

Kandidati bodo o izidu izbire pisno obveščeni v roku 30 dni po izteku roka za prijavo.

• lindau •

lendava

**OBRTNA
ZADRUGA
LINDAU
LENDAVA**

OBJAVLJA

prosta dela in naloge za nedoločen čas:

Vodja finančno računovodskega sektorja

Pogoja:

- višja ali srednja šola ekonomske smeri,
- pet let delovnih izkušenj v finančni službi.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov:

Obrotna zadruga LINDAU
Lendava, Mohorjeva 24

Ugoden nakup mladih živih kokoši in petelinov

Kokoši povprečne teže do 3,5 kg 6.500 din kos
Petelini povprečne teže do 5 kg 6.500 din kos
Prodaja bo na dvorišču **Agromerkurja** dopoldne do 6. avgusta.



POMURSKI TISK

Delavski svet Delovne skupnosti skupnih služb
ZGEP POMURSKI TISK
Murska Sobota, Lendavska 1

razpisuje na podlagi sklepa dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

koordinacija dela

V GOSPODARSKO-RAČUNOVODSKI SLUŽBI

(reelekcija)

Pogoji: splošni, določeni z zakonom, in posebni

1. VIP VII. st., usmeritev diplomirani ekonomist, in 5 let delovnih izkušenj ali
2. VIP VI. st., usmeritev ekonomist, in 4 leta delovnih izkušenj.

Izbrani kandidat bo razporejen na razpisana dela in naloge za dobo 4 let.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev o strokovnosti naj kandidati pošljejo v 15 dneh od objave razpisa na naslov: Splošno-kadrovski služba ZGEP Pomurski tisk, Murska Sobota, Lendavska 1.

O izbiri bodo prijavljeni obveščeni v roku, določenem v samoupravnem splošnem aktu.

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA
16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, Lepo je v naši domovini biti mlad, reklame in glasba), 18 = 21 232.	16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, Strokovnjak odgovarja, reklame, glasba), 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi (Dežurstvo: od 14 do 16 na telefon = 21 232).	10.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 Srečanje na pomurskem valu, 12.00 Spored v madžarsčini, 13.00 Doma in onkraj meja, 13.30 V nedeljo popoldne (Aktualni prispevek, minuta za varstvo okolja, športne in druge novice, kmetijska oddaja, humor), 14.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. DEŽURSTVO: 9 do 13 na telefon 21 232.	16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, športna oddaja, kronika, glasba in reklame), 18.15 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.	16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, reportaža s pogovorom v živo, glasba, reklame), 18.00 Sotočje.	16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, gospodarska tema, glasba in reklame), 18.00 Vprašanja-odgovori, 18.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.	16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, prispevki iz kulturnega življenja, reklame, glasba), 18.15 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.
TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA
16.10 Video strani, 16.25 Tednik, ponovitev, 17.25 Poletna noč, ponovitev: Sužnja Isaura, brazilska nadaljevanka 12/30, Sledge Hammer, 2. del ameriške nanizanke, 18.35 Spored za otroke in mlade — Oliver Twist, angleška nadaljevanka, 19.05 Risanka, 19.24 Tv okno, 19.30 Tv dnevnik, 20.20 Cagney in Lacey, ameriška nanizanka, 6. del, 21.05 Na krilih vetra: Kraljevina Tonga, dokumentarna serija, 21.55 Tv dnevnik, 22.10 Poletna noč, Sužnja Isaura, informativna oddaja, 0.00 Pisma mrtvega človeka, sovjetski film, 1.25 Video strani.	17.45 Video strani, 18.00 Spored za otroke in mlade — Pamet je boljša kot žamet: Kapljica vode in njena družina, 18.05 Radovedni Taček: Mlin, 18.15 J. Ribičič: Miškolin: Učiteljova nesreča, 18.25 Poletna noč, ponovitev, Sužnja Isaura, brazilska nadaljevanka, 19.05 Risanka, 19.19 Video strani, 19.24 Okno, 19.30 Tv dnevnik, 19.59 Naš utrip, 20.20 Zrebanje 3 x 3, 20.30 Večer z Agatho Christie — Umor v treh dejanjih, ameriški film, 22.05 Tv dnevnik, 22.20 Poletna noč: Sužnja Isaura, informativna oddaja za goste iz tujine, Rožnata nanizanka, 1.20 Video strani.	9.30 Živ-zav, 32. del, 10.20 Oliver Twist, angl. nad. 3/12 ponovitev, 10.50 Cagney in Lacey, ponovitev am. nad. 2/12, 11.35 Alpski večer, 7. oddaja, 12.00 Kmetijska oddaja Tv Titograd, 16.45 S. Woods: Šefi, ameriška nad. 2/6, 17.35 Kri iz sarkofaga, ameriški film, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 20.05 Mirko Kovač: Večerni zvonovi — nadaljevanka Tv Beograd 1/4, 21.10 Zdravo, 22.40 Reportaža s pletanja kaveljice korenina — Bled, 23.00 Informativna oddaja za goste iz tujine, 23.05 Video strani.	17.05 Naš utrip, ponovitev, 17.20 Zrcalo tedna, ponovitev, 17.30 Poletna noč, ponovitev, Sužnja Isaura, braz. nad. 14/30, 33 min., 18.15 Spored za otroke in mlade, 19.30 Tv dnevnik, 20.05 H. Lawson: Joe Wilson, avstralska nadaljevanka 6/6, zadnji del, 20.55 Mozaik kratkega filma: Gnezda kozokrilcev, nemški film, 21.45 Tv dnevnik, 22.00 Poletna noč: Sužnja Isaura, braz. nad. 15/30, 34 min., Inform. oddaja za goste iz tujine, Tudi takšni se rodijo 11, 4/7, 28.27 min.	17.35 Poletna noč, ponovitev, Sužnja Isaura, braz. nad. 15/30, 34 min., Tudi takšni se rodijo 11, 4/7, 28.27 min., 18.45 Spored za otroke in mlade, 18.50 Srečanje s slikarjem, 19.30 Tv dnevnik, 20.05 Deana Leskovar-Spadijer, Neko življenje, drama Tv Novi Sad, 21.50 Tv dnevnik, 22.05 Poletna noč: Sužnja Isaura, braz. nad. 16/30, 35 min., Inform. oddaja za goste iz tujine, Nenačadne zgodbe, 10./13, 26, 24 min.	17.30 Poletna noč, ponovitev, Sužnja Isaura, braz. nad. 16/30, 35 min., Nenačadne zgodbe, 10./13, 26, 24 min., 18.40 Spored za otroke in mlade, 18.55 J. Ribičič: Miškolin: Šole je konec, 19.30 Tv dnevnik, 20.05 Film tedna: Ciklus filmov D. Kaya: Na rivieri, 21.35 Tv dnevnik, 21.50 Poletna noč: Sužnja Isaura, braz. nad. 17/30, 33, 35 min., Inform. oddaja za goste iz tujine, Knjiga šal 5. del.	17.25 Poletna noč, ponovitev: Sužnja Isaura, braz. nad., 17/30, 33, 35 min., Knjiga šal 5. del, 18.35 Spored za otroke in mlade, Za mano mulci, 6. del madž. serije, 19.24 Tv okno, 19.30 Tv dnevnik, 20.05 Tednik, 21.10 C. Dickens: Pusta hiša angl. nad. 5/8, 22.05 Tv dnevnik, 22.20 Poletna noč: Sužnja Isaura, braz. nad. 18/30, 34, 30 min., Inform. oddaja za goste iz tujine, Sledge Hammer, 3. del amer. Naniz. 24.00.
TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB
8.30 Početniški spored, 12.00 Poletno popoldne, 16.50 Ponovitve, 18.30 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Nežgodni center, 20.55 Zabavna oddaja, 21.55 Dnevnik, 22.15 Kulturna, 23.20 Nočni program.	8.30 Početniško popoldne, 16.40 Tedenski tv spored, 17.40 Dallas, 18.30 Priručno vaši, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Noč hrabrosti (film), 21.40 Dnevnik, 22.00 Glasbena oddaja, 22.45 Čuvaj (film).	Program: Lj 2 8.55 Poročila, 9.00 Danes za jutri, Žrtvovani, ameriški film — do 13.00, 14.10 Budimpešta: Formula 1 za veliko nagrado Madžarske do 16.30/45, 17.00 Obrenovac: Balkansko mladinsko prvenstvo, 18.30 Športno zabavno popoldne — nadaljevanje, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Poletu 2000, poljudno znans. film, 20.45 Mali koncert, 21.00 Poročila, 21.05 Rockglasbeniki otroci, 21.55 Športni pregled do 22.40.	8.30 Poletno popoldne, 12.00 Početniški spored, 16.50 Ponovitve, 18.30 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Mandela (drama), 21.20 Znanost, 21.55 Dnevnik, 22.20 Program plus.	8.30 Poletno popoldne, 12.00 Početniški spored, 16.50 Ponovitve, 18.30 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Mandela (drama), 21.20 Znanost, 21.55 Dnevnik, 22.20 Program plus.	8.30 Poletno popoldne, 12.00 Početniški spored, 16.50 Ponovitve, 18.30 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Mandela (drama), 21.20 Znanost, 21.55 Dnevnik, 22.20 Program plus.	8.30 Poletno popoldne, 12.00 Početniški spored, 16.50 Ponovitve, 18.30 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Mandela (drama), 21.20 Znanost, 21.55 Dnevnik, 22.20 Program plus.
TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA
Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 15.15 Početniški spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Bogati in revni, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Stari, 21.20 Dunajski bonbončki, 22.05 Slava orožja (film), 23.35 Zatočišče zla (film).	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 15.15 Početniški spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Bogati in revni, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Večer za Georga Thomallo, 21.40 Zlati časi, 22.30 Šport, 23.00 Poletni karneval, 23.35 Hammer, 0.00 Čas zabave.	10.30 Nedeljsko popoldne, 12.00 Kmetijska oddaja, 14.00 Kuhari in zvezde (film), 14.55 Dokumentarno popoldne, 17.00 Poljub smrti (film), 18.55 Risanke, 19.30 Dnevnik, 20.00 Večerni zvonovi (drama), 20.50 Gangstrska peterka (film), 22.15 Dnevnik, 22.40 Nočni program.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 15.15 Početniški spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Bogati in revni, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ponedeljkov sport, 21.15 Magnum, 22.00 Vzponednice, 23.15 Munsterjevi.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 15.15 Početniški spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Bogati in revni, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ljudje v deževnem gozdu, 21.07 Mesto srečanja: Beograd, 22.30 Butterfield 8 (film), 0.20 Trdovratnež (film).	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 15.15 Početniški spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Bogati in revni, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ljudje v deževnem gozdu, 21.07 Mesto srečanja: Beograd, 22.30 Butterfield 8 (film), 0.20 Trdovratnež (film).	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 15.15 Početniški spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Bogati in revni, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ljudje v deževnem gozdu, 21.07 Mesto srečanja: Beograd, 22.30 Butterfield 8 (film), 0.20 Trdovratnež (film).
TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA
9.05 Početniška matineja, filmi za otroke, 10.20 Telovaldba za invalide, 17.05 TV spored za 4 dni, 17.15 Letni kolobarji, spored za upokojence, 17.45 Tekla, uporabni napotki, 18.00 Okno, služnostni program, 19.30 TV dnevnik, 20.05 L. Verneuil: Gospod Lamberthier, TV igra, 21.25 Resna glasba, 21.30 Panorama, svetovno-politični magazin, 22.20 Napad na strah, ameriški TV film, 23.50 TV dnevnik.	9.40 Naš ekran, pon. 10.10 Pravljica igra, 11.50 J. Holliday, glasbeni film, 12.55 Formula 1, trening, 15.40 Vroči veter, pon. 16.45 Priporočamo filme, 17.15 43-letnica atomskega napada na Hirošimo, 17.45 Pravni primeri, 18.45 Risanke, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Pesem za vsakogar, 20.05 Funny Lady, amer. musical, 22.20 Stara madžarska plesna glasba, 22.25 Avtomobil-prikazen, angleški film, 23.30 TV dnevnik.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Ponovitve, 14.35 Otroški in mladinski spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Luciano Pavarotti, 21.50 Spektrum.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Ponovitve, 14.35 Otroški in mladinski spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Luciano Pavarotti, 21.50 Spektrum.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Ponovitve, 14.35 Otroški in mladinski spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Luciano Pavarotti, 21.50 Spektrum.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Ponovitve, 14.35 Otroški in mladinski spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Luciano Pavarotti, 21.50 Spektrum.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Ponovitve, 14.35 Otroški in mladinski spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Luciano Pavarotti, 21.50 Spektrum.
SOBOTA, 6. AVGUST	SOBOTA, 6. AVGUST	SOBOTA, 6. AVGUST	SOBOTA, 6. AVGUST	SOBOTA, 6. AVGUST	SOBOTA, 6. AVGUST	SOBOTA, 6. AVGUST
TV 20.30	TV 20.30	TV 20.30	TV 20.30	TV 20.30	TV 20.30	TV 20.30
UMOR TREH DEJANJH	UMOR TREH DEJANJH	UMOR TREH DEJANJH	UMOR TREH DEJANJH	UMOR TREH DEJANJH	UMOR TREH DEJANJH	UMOR TREH DEJANJH
— ameriški barvni film Za slavnega Poirota se ve, da mu ni treba iskati pustolovčin, saj kar same prihajajo k njemu. To pot pod vročim soncem Acapulca, kjer biva v hiši upokojenega ameriškega igralca Charlesa Cartwrighta. Zgodbi se že prvi večer, ko se eden izmed igralčevih gostov, častiti Babbington nenadoma zgrudi mrtve. Je umrl naravno ali pa je bil to	umor, kot trdijo nekateri, predvsem igralčeva podjetna mlada prijateljica Jennifer? Le kdo bi si želel smrti nepomembnega duhovnika, meni Poirot in se vrne v Los Angeles, da bi se spet lotil pisanja spominov, ki jih že leta objublja svojemu založniku. Nekaj tednov kasneje ima opraviti s pravim umorom: znani nevrolog dr. Strange umre zaradi zastrupljene pijače med večerjo, na katero povabi znance, ki so bili tistega nesrečnega večera tako kot on igralčevi gostje. Poirotu, ki poskuša z malimi sivimi licami razkrinkati morilca, ne da miru vprašanje, zakaj je moral Babbington umreti...	8.55 Spored za otroke, 10.15 Enovitost živega sveta, 10. del, 10.30 Europa Cantat, zaključni koncert, 14.30 Srečno, kviz, 15.20 Delta, 15.55 Oglejmo si skupaj, 16.25 Spored po želji poštnih delavcev, 18.20 Pravljice, 19.00 Teden, aktualne reportaže, 20.00 Dnevnik, 21.10 Počasni strup, zahodnonemški TV film, 21.50 Telesport, 22.35 Poročila. — Formula 1. na 11. programu ob 14.10.	8.55 Spored za otroke, 10.15 Enovitost živega sveta, 10. del, 10.30 Europa Cantat, zaključni koncert, 14.30 Srečno, kviz, 15.20 Delta, 15.55 Oglejmo si skupaj, 16.25 Spored po želji poštnih delavcev, 18.20 Pravljice, 19.00 Teden, aktualne reportaže, 20.00 Dnevnik, 21.10 Počasni strup, zahodnonemški TV film, 21.50 Telesport, 22.35 Poročila. — Formula 1. na 11. programu ob 14.10.	8.55 Spored za otroke, 10.15 Enovitost živega sveta, 10. del, 10.30 Europa Cantat, zaključni koncert, 14.30 Srečno, kviz, 15.20 Delta, 15.55 Oglejmo si skupaj, 16.25 Spored po želji poštnih delavcev, 18.20 Pravljice, 19.00 Teden, aktualne reportaže, 20.00 Dnevnik, 21.10 Počasni strup, zahodnonemški TV film, 21.50 Telesport, 22.35 Poročila. — Formula 1. na 11. programu ob 14.10.	8.55 Spored za otroke, 10.15 Enovitost živega sveta, 10. del, 10.30 Europa Cantat, zaključni koncert, 14.30 Srečno, kviz, 15.20 Delta, 15.55 Oglejmo si skupaj, 16.25 Spored po želji poštnih delavcev, 18.20 Pravljice, 19.00 Teden, aktualne reportaže, 20.00 Dnevnik, 21.10 Počasni strup, zahodnonemški TV film, 21.50 Telesport, 22.35 Poročila. — Formula 1. na 11. programu ob 14.10.	8.55 Spored za otroke, 10.15 Enovitost živega sveta, 10. del, 10.30 Europa Cantat, zaključni koncert, 14.30 Srečno, kviz, 15.20 Delta, 15.55 Oglejmo si skupaj, 16.25 Spored po želji poštnih delavcev, 18.20 Pravljice, 19.00 Teden, aktualne reportaže, 20.00 Dnevnik, 21.10 Počasni strup, zahodnonemški TV film, 21.50 Telesport, 22.35 Poročila. — Formula 1. na 11. programu ob 14.10.

ljubljska banka

Pomurska banka Murska Sobota

NA RIVIERI

ameriški barvni film

Danny Kaye se je v svojih dvojnih vlogah izkazal za nenadkriljivega. V prvi, ki se je imenovala Folies Bergere, je publiko očaral »nestor« francoskega muscila Maurice Chevalier, Don Ameche pa je zaigral v različici Noč v Rio. Zgodba je komedija zmešnjav, ki izhaja iz neverjetne podobnosti med zabavljajem v nočnem lokal in finančnikom za letalstvo. Seveda so v filmu tudi glasbene točke, ki tokrat predvsem odkrivajo, »kdo je kdo«. Omeniti velja uspešen nastop Gene Tierney, žene, ki si ni na jasnem, ali je nehoti prevrnila svojega moža, in pa Corinne Calvet, ki si skuša pridobiti naklonjenost kabaretnega mojstra.

TV ZAGREB

8.30 Poletno popoldne, 12.00 Početniški spored, 16.50 Ponovitve, 18.30 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Valovi (film), 21.35 Potopis, 22.05 Dnevnik, 22.30 Nočni spored.

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 15.15 Početniški spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Bogati in revni, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ljudje v deževnem gozdu, 21.07 Mesto srečanja: Beograd, 22.30 Butterfield 8 (film), 0.20 Trdovratnež (film).

Drugi program
16.00 Glasbene želje, 17.00 Vzgojna oddaja, 17.30 Dežela in ljudje, 18.00 Tv kuhinja, 18.30 Lokalni programi, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Evelyn in moški, 21.15 Montreaux 1988, 22.00 Čas v sliki, 22.22 Dok. oddaja, 0.20 jazz.

TV MADŽARSKA

9.05 Početniška matineja, filmi za otroke, 10.05 Razi-skava vedenja, pon. 16.40 Front brez milosti, 6. del vzh. nemške serije, 17.40 Popkorong, 18.20 Samo za besedo, za boljši jezik, 18.45 Literarne uganke za otroke, Arpad Totó, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Kdo kaj ve, kviz, 111. predfinala, 22.05 Krajina, magazin na temo varstva okolja, 22.50 TV dnevnik.

ljubljska banka

Pomurska banka Murska Sobota

TV ZAGREB

8.30 Poletno popoldne, 12.00 Početniški spored, 16.50 Ponovitve, 18.30 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Mandela (drama), 21.20 Znanost, 21.55 Dnevnik, 22.20 Program plus.

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 15.15 Početniški spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Bogati in revni, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ponedeljkov sport, 21.15 Magnum, 22.00 Vzponednice, 23.15 Munsterjevi.

TV MADŽARSKA

Prvi program
9.00 Poročila, 9.05 Ponovitve, 14.35 Otroški in mladinski spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Luciano Pavarotti, 21.50 Spektrum.

TOREK, 9. AVGUSTA

KOSILO

Susan Mandeville izkoristi svoj sloves žene filmskega producenta in prepriča nagnega pisatelja Tonyja Medwaya, da jo povabi na kosilo v restavracijo, ki je zanj predraga. Tony, ki upa, da mu bo morda kosilo prineslo ponudbo za odkup filmskih pravic njegovega romana, dvigne v banki svoje zadnje prihranke.

Njegove možnosti pa so tako skromne, kot bančni račun.

Scenarij: Gerald Savory, režija: Graham Evans, igrajo: Gayle Hunnicutt (Susan Mandeville), Bosco Hogan (Tony Medway)

SUSU BILIBI

TOGO, 11. del

Med nastopajočimi skupinami na letošnji prireditvi Druga godba 88 v ljubljanskem Križankah je bila prava osvežitev zasedba iz afriškega Toga, ki se imenuje Susu Bilibi. V njihovi glasbi je kljub uporabi sodobnih električno ojačanih glasbil veliko prvih afriškega melosa.

TV ZAGREB

8.30 Poletno popoldne, 12.00 Početniški spored, 16.50 Ponovitve, 18.30 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.05 Saga o Gosti Berlingu, 21.05 Politični magazin, 22.05 Dnevnik, 22.30 Nočni program.

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 15.15 Početniški spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Bogati in revni, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ljudje v deževnem gozdu, 21.07 Mesto srečanja: Beograd, 22.30 Butterfield 8 (film), 0.20 Trdovratnež (film).

Drugi program
16.00 Glasbene želje, 17.00 Svet plesa, 17.30 Usmeritev, 18.00 Super filiper, 18.30 Lokalni programi, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Zveneča Avstrija, 21.07 Zunanje-politične reportaže, 22.00 Čas v sliki, 22.22 Klub 2.

TV MADŽARSKA

9.05 Početniška matineja, filmi za otroke, 10.15 Razi-skava vedenja, pon. 11.00 Telovaldba za invalide, 17.05 TV spored za 3 dni, 17.10 Za otroke, 17.45 Jezikovne uganke, 18.40 Nils Holgersson, risanka, 19.30 Tv dnevnik, 20.05 Izginil od doma, zadnji del angleškega TV filma, 20.55 Studia '88, kulturni TV tednik, 21.40 Dvanajst mesecev v gozdu, avgust, 22.00 Pri Madžarih v Avstriji, dokumentarni film, 22.50 TV dnevnik.

kino

SPORED FILMOV V KINU PARK MURSKA SOBOTA OD 5. DO 11. VIII. 1988

5. avgusta ob 18. uri italijanski film **ŠTIRI PESTI PROTI RIU**, v glavni vlogi nastopata **BUD SPENCER** in **TERENS HILL**;

5. avgusta ob 20. uri ameriški film **STRIPTIZ SMRTI** — **DOLBY STEREO**, film ni primeren za otroke;

7. avgusta ob 16. in 18. uri italijanski film **ŠTIRI PESTI PROTI RIU**;

7. avgusta ob 20. uri ameriški film **STRIPTIZ SMRTI** — **DOLBY STEREO**;

8. in 9. avgusta ob 20. uri ameriški film **PISTOLA IN LJUBEZEN**;

10. in 11. avgusta ob 18. in 20. uri ameriški akcijski film **KRVA-VI WHISKY**.

Prodam

POČITNIŠKO HIŠICO V ŽELEZNI GORI PRI STRIGOVI prodam ali menjam za poč. hišico na morju. Informacije po telefonu: (042) 812 529. IN-16957

STAREJŠO STANOVANJSKO HIŠO V GRESOVŠČAKU pri Ljutomeru, primerno za počitniško hišico, prodam. Ana Rakuša, Gresovščak 28, Ljutomer. IN-16956

GOLF, dizel, letnik 1984, prodam. Telefon: 23 733. M-5753

SLAMO V BALAH Z NJIVE prodam. Lipovci 117, popoldne od 14. do 17. ure. M-5754

VW I.2, letnik 1971, prodam. Sodišinci 49. M-5755

TRAKTOR ZETOR 6011 (s 1000 delovnimi urami), prodam. Bodonci 45. M-5756

ZASTAVO 101 GTL, letnik 1984, prodam. Telefon: 21 267. M-5757

FIAT 126 P, letnik 1981, prodam. Murska Sobota, Št. Kovača 20. M-5758

JUGO 45, letnik 1982, dobro ohranjen, prodam. Telefon: 81 536. M-5759

Kam na kozarček in pico? Na Hotizo v Osmico!

HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOPJE ter sadovnjakom, parcela primerna za novogradnjo, ob glavni cesti v Dobrovniku, vinograd z gradbeno parcelo, ugodno prodam. Informacije popoldne: Dobrovnik 160. M-5761

LADO 1200 prodam. Telefon: 76 841. M-5762

MALE PUJSKE prodam. Tišina 8. M-5765

MOPED AVTOMATIC, nov, prodam. Stahovci 5 b. M-5766

MEŠANA DRVA, 8 m³, prodam. Markovci 32, p. Šalovci. M-5767

KOMBAJN MASSEY FERGUSON 30, v dobrem stanju, prodam. Beznec, Mačkoviči 33. M-MM

SALONITNE PLOŠČE ANHOVO s slemenjaki, 8-rebrne, ugodno prodam. Telefon: 22 460. M-5768

GOSTILNA ŽELEZEN BEZ-NOVCI vabi 13. in 14. AVGUSTA NA

DOMAČE KOLINE Z BUJTO REPO

ZA OBISK SE TOPLO PRIPO-ROČAJO!

PLUG 12-colni, prodam. Vili Markovci, Sovjak 51, p. Videm ob Ščavnici. M-5770

BREJO KRAVO prodam. Velika Polana 102. M-5771

LADA RIVA 1300, letnik 1986, na prodaj. Lipovci 113, telefon: 71 162. M-5773

TRAKTOR URSUS 335 prodam. Karel Hajdinjak, G. Slaveči 76, telefon: 78 286. M-5775

IMW KOMBI, dizel, motor generalno obnovljen, prodam. Lukačevci 3 a, p. Martjanci. M-5777

MALE PUJSKE prodam. Tišina 48. M-5778

HARMONIKO WELTMEISTER, 40-basno, prodam. Telefon: 24 031. M-5781

KOMBAJN ZMAJ 780 prodam ali zamenjam za traktor ali gozd. Trnje 150. M-5783

KOMBINIRANI ŠTEDIŠNIK (4 plin, 2 električni) s plinsko pečico,

ugodno prodam. Telefon: 28 747. M-5785

TRAKTOR FERGUSON, 60 KS, prodam. Telefon: 73 104. M-5786

RENAULT 4, starejši letnik, registriran do decembra, prodam. Martin Žekš, Poznanovci 3, p. Mačkoviči. M-5787

ZASTAVO 750, letnik 1982, prodam. Vanča vas 26. M-5788

IGRALNI APARAT prodam. Telefon: 77 604. M-5789

ŠKODA 120 LS, letnik 1980, prodam. Telefon: 87 526. IN-16958

JUGO 45 A, letnik 1986, prodam. Forjan, Lipovci 287. IN-16959

JUGO 45 prodam. Slavko Kolar, Radomerščak 60, Ljutomer. IN-16961

TRDO BALIRANO SLAMO prodam. Informacije: Kamovci 31, telefon: 75 849. LE-19088

RENAULT 4, letnik 1982, prevoženih 64.000 km, ter hrastove in jesenove plohe ugodno prodam. Sapač, Topolovci 10. M-5801

BREJO KRAVO, staro osem let, prodam. Črenšovci 97. M-5803

PARCELO Z MEŠANIM GOZDOM (les primeren za drva) prodam. Marija Unger, Kukeč 15. M-5805

ZASTAVO 101, letnik 1977, prodam. Horvat, Renkoviči 35. M-5806

TOVORNI AVTO TAM 80 T3, letnik 1986, in motor MZ 250 prodam. Vadarci 66 ali telefon: 76 857. M-5807

POČITNIŠKO PRIKOLICO (4 m za 4 osebe), s predstatorom, ugodno prodam. Telefon: 73 445. M-5808

DVODELNA OKNA (130 x 180), malo rabljena, 4 kosi, ugodno prodam. Lendava, telefon zjutraj-zvečer: 75 338. M-5809

GOLF JGL, dizel, november 1984, **PAKET »S«**, prodam. Čerpnjak, 26 338. M-5810

14-ARSKO PARCELO (M. Toplice, gornji del), primerno za poč. hišico, vinograd in sadovnjak, prodam. Informacije: Suhi Vrh 34. M-5811

KRAVO, staro šest let, prodam. Žižki 34. M-5813

RENAULT 18, letnik 1981, rdeče barve, ugodno prodam. Telefon: 23 654. M-5814

GOLF, dizel, v zelo dobrem stanju, prodam. Telefon: 069 78 638. M-5815

SILAŽNI KOMBajn prodam. Milan Mesarič, Lipovci 123. M-5816

TELJICO, brejo šest mesecev, prodam. Naslov v upravi lista. M-5817

KRAVO, staro sedem let, brejo šest mesecev, dobro mlekarico, prodam. Velika Polana 113. M-5818

POČ. HIŠICO s sadovnjakom in vinogradom v Bodoncih prodam. Telefon: 71 732. M-5820

F 131 MIRAFIORI prodam. Telefon: 24 929. M-5821

TRAKTOR IMT FERGUSON 558 (za 6.000.000.-), **LADO CARAVAN 1200**, letnik 1984 (za 6.000.000.-) **IN PLUGE ZA FERGUSON** (za 200.000.-) prodam. Klobasa, Gradišče 61, p. Gradišče. M-5823

SVINJO ZA ZAKOL (180 kg), prodam. Gančani 26. M-5825

ŠKODA 110, registrirana do septembra, naprodaj. Viktor Vouri, Rakičan, Vrtna 6. M-5826

BARVNI TELEVIZOR GORENJE in 27 m² **ITISONA** ugodno prodam. Rogoševci 25 a, telefon: 78 604. M-5828

TRI TERMOIZOLACIJSKA OKNA IN VRATA (100 x 210 cm) ugodno prodam. Telefon: 23 165. M-5829

BT 50, CISTERNO, 3200, peč ferro-term, motokultivator honda, vse novo, in seme ohrovtu prodam. Telefon: 23 883. M-5830

GOLF, letnik 1977, prodam. Markovci 95. M-5831

TRAKTOR TORPEDO 4806 C s kabino lux, brezhiben, prodam. Telefon: 021 611 429. M-5832

ZASTAVO 750, letnik 1984, in **TOMOS AVTOMATIC**, nov, prodam. Puževci 32. M-5833

MALE PUJSKE stare osem tednov, prodam. Rakičan, Zvezna 13. M-5834

AUSTIN MAXI, registriran do marca 1989, prodam. Milan Peklar, Gornja Radgona, Vrtna 3. GR-18541

HRASTOVE IN SMREKOVE PLOHE (5 cm) prodam. Telefon: 74 743. GR-18544

DVE MLADI KRAVI, visoko breji, in teličko prodam. Ana Vinkovič, Mahovci 7, Apače. GR-18545

BELO POROČNO OBLEKO, št. 38-40 (unikat), prodam. Telefon: 74 205. GR-18546

ORGLA ROLAND JUNO 2, **ROLAND MT 32** in **HARMONIKO MELODIJA**, 80-basno, prodam. Volf, Gornja Radgona, Mladinska 16. GR-18547

NOVO

ŽELITE IMETI TRAJNI SPO-MIN?

NA VIDEOKASETE SNE-MAMO POROKE IN DRUGE SLAVNOSTNE DOGODKE HI-FI VIDEOSTUDIO KIDRIČEVA 21

69000 MURSKA SOBOTA
telefon: (069) 25-577

VESTNIK Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer. Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota. Ureja uredniški odbor:

Irma Benko (direktorica in glavna urednica), **Jože Šabjan** (odgovorni urednik), **Brigita Bavčar**, **Jani Dominko**, **Jože Graj**, **Majda Horvat**, **Milan Jerše**, **Ludvik Kovač**, **Dušan Loparnik**, **Feri Maučec** (šport), **Bernarda Peček**, **Štefan Sobočan**, **Janko Stolnik** (dopisništvo), **Branko Žunec**, **Endre Gönter** (tehnični urednik), **Nevenka Emri** in **Marjan Maučec** (lektorja).

Naslov uredništva in uprave:

Murska Sobota, Titova 29/I, telefoni: novinarji 21 383, 21 232; direktorica in glavna urednica, odgovorni urednik, naročniški oddelk, računovodstvo, GPS in tajništvo 21 064 in 21 383; dopisništva: Gornja Radgona 74 597, Lendava 75 085 in Ljutomer 81 317. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-00112-5049512. Tisk ČGP Večer Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

OBNOVLJEN VINOGRAD V DOBROVNiku z nedograjeno kletjo prodam. Telefon: 23 463. M-5836

CHRYSLER GR AVANGER — **GL**, dobro ohranjen, prodam. Informacije po telefonu: 48 069 — zvečer. M-5837

PLJSKE prodam. Vanča vas 28. M-5858

ZASTAVO 750, registrirano do junija 1989, prodam. Melinci 38. M-5790

ZEMLIŠČE V MAČKOVCIH, primerno za sadovnjak ali vinograd: 50 a, prodam. Informacije po telefonu: 069 22 012. M-5791

SAMONAKLADALCO, stiskalnice in dve motorni škropilnici prodam. Štefan Gerič, Pristava 22, Ljutomer. M-5792

ZASTAVO 750, letnik 1978, prednja leva stran karambolirana, prodam za 2.500.000.— din. Rakičan, Panonska 29, telefon: 24 383. M-5795

RODOVNIŠKE MLADIČE BOK-SARJE, črne barve, prodam. Janez Hajdinjak, Rogoševci 13. M-5797

RODOVNIŠKI KRAVI, visoko breji, prodam. Puževci 50. M-5798

VOZ Z GUMIJASTIMI KOLESI prodam. Krog, Rožna 5, telefon: 26 438. M-5799

BT 50 A, nov, neregistriran, prodam. Telefon: 23 216. M-5800

OPEL KADETT, tip B, prodam. Štefan Gyergyek, Murska Sobota, Nase-lje 14, divizije 19. M-5839

VIDEOREKORDER, nov, prodam. Naslov v upravi lista. M-5840

ENOOSNO PRIKOLICO SPECIAL GORENJE MUTA s koso in škropil-nico prodam. Murska Sobota, Kidričeva 31, telefon: 21 385. M-RK

RAČUNALNIK SCHNEIDER CPC 464 ugodno prodam. Gornja Bistrica 170, p. Črenšovci. LE-19090

ČEBELE NA SATJU AŽ z mladimi maticami prodam. Klement, Marjan-ji 92, telefon zvečer: 48 398. M-5845

TRI PARCELE, velike od 15 do 18 arov, v enem kosu 37 arov, od katerih ima ena lokacijsko dovoljenje za zidavo stanovanjske hiše, možna doma-ča obrt, ugodno prodam. Parcele so ob asfaltirani, prometni cesti. 8 km od Murske Sobotice. Bela Banja, Stane-ta Rozmana 15, M. Sobota, ali po te-lefonu: (069) 24 664, po 20. uri. M-5846

VIDEOREKORDER GORENJE ugodno prodam. Telefon: 73 078. M-MM

POČITNIŠKO HIŠO V BLIŽINI LJUTOMERA, s 17-arsko parcelo, prodam najboljšemu ponudniku. Kli-čite od 19. do 21. ure po telefonu: 81 214. IN-16962

ZASTAVO 101, prva registracija 1978, 72.000 km, ugodno prodam. Rakičan, Cvetkova 27, telefon: 24 593. M-5847

POLNILA (150 kosov) in **NOSILCE** (8 kosov, 5 m) po ugodni ceni prodam. Puconci 18. M-5848

MONTAŽNO GARAŽO, že pripra-vljeno za prevoz, ugodno prodam. Ju-ričinec, Cankarjevo naselje 29, M. So-bota. M-5850

VOZ Z GUMIJASTIMI KOLESI za kravjo vprego, dobro ohranjen, gume skoraj nove, nosilnost 5 do 6 t, prodam. Murska Sobota, Cankarjeva uli-ca 69. M-5851

KOMBAJNA EPPLA 210 in **EPPLA 250**, primerna za hribovit teren, brez-hibna, ugodno prodam. Seboč, Do-manjševci 112, telefon: 77 812. M-5852

ŠPORTNO ŠKODA 110 L, ugodno prodam. Telefon: 78 796. M-5854

126 P prodam. Telefon: 87 113. M-5856

POHIŠTVO ZA SPALNICO in barvni televizor gorenje ugodno prodam. Krog, Vodnikova 12, telefon: 069 22 866. M-5858

DIANO, letnik 1977, ugodno prodam. Radenci, Jurkovičeva 12, telefon: 73 313. M-5859

DRVA (8 m³), suha, prodam. Andrej-ci 31. M-5861

RIPSOVO SEME prodam. Bakovci, Parizanska 30. M-5863

RENAULT 4, letnik 1978, prodam. Cena en milijon. Mirko Gaberšek, Benica 8, Lendava. LE-19087

TRAKTOR, MALI FERGUSON, prodam. Ludvik Vutek, Kapca 124. LE-19086

ŽELEZNO OGRODJE ZA TOPLO GREDO, kletke za kunce, in ladijski pod prodam. Telefon med 15. in 21. uro: (069) 75 524. LE-19085

Sobe

SOBO s kuhinjo ali garsonjero zelo nujno išče mlada mamica. Naslov v upravi lista. M-5763

STANOVANJE oddam brezplačno poštini družini, samski osebi ali vdo-vi. Naslov v upravi lista. M-584

Zaposlitve

FRIZERSKO POMOČNICO zaposlim v hrivsko-frizerskem salonu. Mi-ca Žabkar, Krog, Plečnikova 14. M-5750

KV KUJARJA ali kuharico z nekaj leti prakse in natakario, lahko pri-učeno, zaposlimo. Gostilna Klement, Grad. M-5789

Razno

ZAPOSLEN FANT, star 28 let, s hi-šo, želi spoznati dekle, primernih let, zaposleno, za skupno življenje. Po-nudbo na upravo lista pod 5751, ši-fra: AVUGST. M-5751

PREKLIC! Preključim veljavnost hranilne knji-žice št. 209973, izdane pri HKS KZ Panonka Murska Sobota. Viljem Haj-dinjak, Dolnji Slaveči 6, p. Grad. M-5752

OGLAS V VESTNIKU
zanesljiv uspeh!

PREKLIC! Preključim veljavnost naloga za vpis v hranilno knjižico št. 12610-2. Viljem Mekš, Večeslavci 40, p. Nuskova. M-5764

PREKLIC! Preključimo bon od plačila prodaje živine za vpis v hranilno knjižico št. 36971-0, izdano pri HKS KZ Panon-ka M. Sobota. Emil Kakaš, Vučja Go-mila 76. M-5782

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustil naš dragi oče, tast, dedi in brat

Janez Peček

upokojenec SDK-ja
iz M. Sobotice

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, posebno dr. Vučaku in dr. Šerugovi, godbi na pihala za odigrane žalostinke, govorniku KS Alija Kardosa, sodelavcem SDK-ja iz Murske Sobotice, govorniku za poslovilne besede ob odprtem grobu in tov. Šebjanu za odigrano Tišino.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

VSI, KI SMO TE IMELI RADI

MLIN PREMOŠA IZ TURNIŠČA OBVEŠČA,

**DA JE ZAČEL S 1. AVGU-
STOM PONOVRNO OBRATO-
VATI**

S kakovostnimi storitvami predelave žitaric se od 1. av-gusta naprej spet priporoča!

**GOSTILNA ŠPIRIČ IZ ČER-
NELAVEC** obvešča vse cenje-ne goste, da je od 2. do 22. avgusta zaradi letnega dopu-sta

zaprta

Po tem datumu se za obisk spet toplo priporočajo!

VELIK RIBIŠKI PIKNIK

V NEDELJO, 14. AVGUSTA 1988, OB 10.00

— srečelov, druge zanimivosti, ansambel DIAMANT

— seveda pa ribje specialitete

ribiški dom ob soboškem jezeru

Vabi ribiška družina Murska Sobota!



*Kako je hiša prazna,
odkar tebe v njej več ni,
bila je prej tako prijazna,
zdaj pusta, tuja se nam zdi.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice in prababice

Ane Bunderla

roj. Kular
iz Kuzme

se iskreno zahvaljujemo dobrim sosedom za izjemno požrtvovalnost, sorodnikom in znancem za izrečeno sožalje ter za podarjeno cvetje, pevcem za lepo in ganljivo petje in g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

VSI, KI SMO JO IMELI RADI



ZAHVALA

V 74. letu nas je po hudi bolezni zapustil naš dragi mož, atek, dedek in svak

Avgust Štampar

iz Radomerščaka

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom in prijateljem, ki so nam pomagali med njegovo boleznijo, ob smrti stali ob strani, v težkih trenutkih izrekli sožalje, darovali cvetje, vence in za sv. maše pokojnemu ter ga v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebej zahvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS, Lojzku, za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Radomerščak, Dramlje, Nemčija, ZDA in Kanada, 15. 7. 1988

Žalujoci: žena Micika, otroci Jožko, Olga in Branko z družinami, vnuka Barbara in Denis ter drugo sorodstvo



*Rože vse so ovenele,
ker tvoje jih ne zre oko,
kako rade bi cvetele,
u tebe več nazaj ne bo.*

*Zaspala mamica si zlata,
zaprla trudne si oči,
naj Bog odpre ti rajska vrata,
to ti iz srca želimo vsi.*

V SPOMIN

6. avgusta minevata dve žalostni leti, odkar nas je zapustila draga žena, mama, stara mama in babica

Helena Talijan

iz Vučje Gomile

Draga mama! Že dve leti počivaš v hladnem grobu, naši klici te ne zdramijo, solze ne zbude. Napis na grobu pa nas spominja, da tu naša draga za večno spi.

ŽALUJOČI: TVOJI NAJDRAŽJI, KI SMO TE IMELI RADI



*Rože vse so ovenele,
ker tvoje jih ne zre oko,
kako rade bi cvetele,
a tebe več nazaj ne bo.*

ZAHVALA

V 74. letu nas je za vedno zapustila draga žena, mama, stara mama in sestra

Marija Kovač

od Grada 88

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ji stali ob strani med njeno težko boleznijo, in vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, se poklonili njenemu spominu ji darovali vence in cvetje.

Hvala g. župniku za pogrebni obred ter pevcem za odpete žalostinke. Iskrena hvala tudi govorniku KS za besede slovesa, kolektivoma VVO M. sobota in EMONE, TOZDA Drnovo.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoci: mož Ludvik, sinova Štefan in Karel z družinami, hčerke Ana, Angela in Milka z družinami ter sestra Adela in Emilija z družinami



*Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi hudega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od
življenja.*

ZAHVALA

V 56. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče in dedi

Lovro Sobočan

upokojeni mizar
iz Beltincev

Ob nenadni in boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih pomagali, nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje in za sv. maše ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Hvala govornikom KS Beltinci in Turnišče ter GD Beltinci, pevcem invalidskega pevskega zbora iz M. Sobote, pevcem iz Turnišča in cerkvenemu pevskeemu zboru iz Beltincev za odpete žalostinke ter g. župniku za pogrebni obred.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI



*Niti zbogom nisi rekel,
niti roke nam podal,
smrti te vzela je prerano,
a v naših srcih boš ostal.*

ZAHVALA

V 41. letu starosti nas je za vedno zapustil najin dragi sin

Štefan Kodila

iz Čikečke vasi

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala g. župniku in pevcem za pogrebni obred ter zdravstvenemu osebju internega oddelka soboške bolnišnice.

Vsem še enkrat — prisrčna hvala!

Čikečka vas, 12. julija 1988

ŽALUJOČA: MAMA IN OČE



*Nekje v tebi rahla bol,
pa je ne moreš prav dojeti,
in vendar moti venomer,
in vendar ti ne da živeti.*

ZAHVALA

V 64. letu starosti nas je po kratki, a hudi bolezni zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Martin Makovec

iz Ljutomera

Zahvaljujemo se darovalcem cvetja, govornikom, pevcem in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

ŽALUJOČI: ŽENA MARIJA IN OTROCI Z DRUŽINAMI



*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

Tiho in brez slovesa nas je po daljši bolezni v 80. letu starosti zapustil naš dragi oče, stari oče in brat

Franc Cipot

iz Polane

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Posebna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku KS. Posebna zahvala tudi dr. Perkiču ter zdravstvenemu osebju pljučnega oddelka v Rakičanu za vso skrb in pomoč med boleznijo.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

*Spomin na mater pokopano,
komu ni svet, komu ni drag?
Umrje mati vsem prerano,
naj tudi sto užije let.*

V SPOMIN

15. julija je minilo leto, odkar smo se za vedno poslovili od naše drage mame, tašče in stare mame

Karoline Temlin

roj. Lebar
iz Brezovec

Hvala vsem, ki se je še spominjate in ste jo ohranili v lepem spominu!

VSI, KI SMO JO IMELI RADI

*Minilo žalostno je leto dni,
odkar zapustil svoje drage si.
Čprav tvoj glas se več ne sliši,
besede tvoje v nas žive,
povsod te čutimo mi vsi,
med nami nepozaben si.*

V SPOMIN

7. avgusta mineva žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek, brat in svak

Janko Škrilec

iz M. Sobote

Spomin nanj bo večni. Hvala vsem, ki se ga še spominjate, obiskujete njegov zadnji dom, prinašate cvetje in prižigate sveče.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI



*Kdo nam je utrgal
nežen cvet mladosti,
kdo nam je pretrgal
vse nade in radosti?*

V SPOMIN

Števeku Horvatu

s Hotize

4. avgusta minevata dve leti, odkar si odšel tja, od koder ni vrnitve.

Vsako jutro te čakamo, a šele ko mine jutro, spoznamo, da bo še en dan v nizu mnogih ostal prazen, brez tebe, v naših srcih pa neizmerna žalost in bol.

Hvala vsem, ki se ga s svetlo mislijo spominjate in ustavite ob njegovem grobu.

ŽALUJOČI: MAMA, ATA IN SESTRA ZDENKA



*Grob zeva globok, globok in širok
sred mladih livad,
oh, koliko sanj pokopljejo vanj
in koliko nad!*

S. Gregorčič

ZAHVALA

V 15. letu starosti nas je tragično zapustil predragi sin, brat, nečak, bratranec in vnuk

Branko Nedeljko

iz Stare Nove vasi

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč in nam stali ob strani.

Zahvaljujemo se zdravstvenim delavcem bolnišnice v Murski Soboti, posebno še delavcem na kirurškem oddelku za intenzivno nego, kolektivu in učencem OŠ Križevci, posebno Brankovim sošolcem iz obeh osmih razredov s tov. Miklovo in sedmošolcem, vsem, ki ste darovali vence in šopke ter v dobrodelne namene. Zahvaljujemo se kolektivu Radenske, mladincem iz Stare Nove vasi ter vsem, ki ste nam ustno ali pisno izrekli sožalje.

Prisrčna hvala sošolcem za besede slovesa na domu, g. kaplanu iz Ljutomera za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, pevskeemu nonetu iz Veržaja, glasbeni šoli iz Ljutomera, šolskemu pevskeemu zboru, recitatorjem in govornikom, sošolki Valeriji, tov. Topolniku in tov. Jožku Rajhu. Hvala tovarišu za odigrano Tišino, gasilcem in vsem, ki ste našega dragega Branka z ljubeznijo pospremili na njegovi zadnji poti.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

MORAVSKE TOPLICE

Srečanje zdomcev in izseljencev

Te dni se je vrnilo v Pomurje precej zdomcev in izseljencev, da bi v krogu svojih domačih, znancev ali prijateljev preživeli letni dopust. V nedeljo (7. avgusta ob 15.00) pa so vsi vabljeni na 11. skupno srečanje, ki ga pripravljajo OK SZDL Murska Sobota, Slovensko kulturno-prosvetno društvo Laštovka iz Ingolstadt in Zvezi republik Nemčiji

in podružnice Slovenske izseljenske matice v Murski Soboti.

Udeleženci srečanja bodo lahko med drugim prisluhnili petju Prekmurskega okteta in pestremu programu, ki ga pripravljajo učenci slovenskega pouka v Ingolstadt.

J. G.

MORAVSKE TOPLICE

JUBILEJ ZELENE BRATOVŠČINE

Lovska družina Moravci je pripravila minulo soboto večjo slovesnost ob 40-letnici organiziranega delovanja. To pa je bila hkrati priložnost za oceno razmer v kakršnih opravlja zelena bratovščina svoje poslanstvo in za spodbujanje širše družbene skupnosti, da nameni več skrbi varstvu divjadi in narave, v kateri ta divjad živi.

Moravska lovška družina je od ustanovitve do današnjih dni doživljala reorganizacije, vzpone in padce, kljub temu pa se lahko pohvali, da ima kar 33 članov, ki vlagajo veliko truda tudi v bogatitev lovišč, preživetje divjadi v zimskem obdobju in druge aktivnosti. Ob ustanovitvi jim je bilo dodeljenih 2700 hektarov površin, vendar se je obseg postopoma zmanjševal tudi zaradi umetnih posegov v naravo. Manjša se prostor predvsem za malo divjad. Čedalje manj je jerebic, prepelc, fazanov in zajcev, zato bo treba na vse načine poskrbeti za primernejše ravnanje. Čeprav nekaj površin za pridobivanje kreme, remize in gojitev že imajo, jih bodo morali še razširiti, ob tem pa bi radi uredili še primeren jezero za pernato divjad. Pri teh prizadevanjih pa upravičeno pričakujejo tudi več pomoči in razumevanja širše družbene skupnosti, posebno takrat, ko gre za umetne posege v naravo. Kot so poudarili na slovesnosti, bodo člani še naprej zavzeto ure-

jali lovski dom v Moravskih Toplicah, ki naj bi služil tudi za turistično, družabno in sindikalno delovanje. Že doslej so vložili nad 7.500 prostovoljnih delovnih

ur, veliko dela pa jih še čaka do otvoritve, ki bo prihodnje leto.

Na srečanju ob jubileju so najbolj prizadevnim podelili priznanja in odlikovanja, za pester kulturni program pa so poskrbeli rogisti in pevski zbor Zveze lovskih druženj Prekmurje in recitatorji Osnovne šole Bogojina.

J. Stolnik



Kako razvejane so lovske dejavnosti, dokazuje tudi tale posnetek: na proslavi pred lovskim domom, ki ga počasi dograjujejo je, poleg rogistov, nastopil tudi pevski zbor Zveze lovskih druženj Prekmurje.

GASILSKI JUBILEJ

V Gradišču so v juliju pripravili večjo slovesnost ob 60-letnici obstoja gasilskega društva ter na njo povabili tudi gasilce iz tišinskega sektorja, Hrastja Mote in Rožičkega Vrha. V kroniki so nanizali uspehe in težave vse od ustanovitve, ko so z združenimi močmi in sredstvi zgradili dom in kupili ročno brizgalno z najnujnejšo opremo, pa vse do danes, ko je društvo s 55 člani dokaj sodobno opremljeno in ima na voljo prostora v vaško-gasilskem domu.

Za dosedanje delo je prejelo društvo visoko republiško priznanje, odličja pa so sprejeli tudi nekateri posamezniki. Za kulturni program je na slovesnosti poskrbel mladina.

F. K.



V Moravskih Toplicah so marca letos začeli z zidavo nove terapije, ki naj bi bila končana predvidoma do konca septembra. Velika bo 1600 kvadratnih metrov, kjer bodo: terapevtski bazen, telovadnica za rekreacijo in akupunkturni kabinet. Naložba bo stala skupaj s temeljito preureditvijo gostinskih objektov 5 milijard dinarjev. Načrtujejo pa še gradnjo novega hotela, a zaenkrat še iščejo financiranje.

N. Juhnov

Spominsko slavlje na Desnjaku

30. julija 1943 je ob napadu partizanskih enot na Sela pri Semberku junaško padel narodni heroj Ivan Kaučič-Nande, ki se je rodil 14. decembra 1913 na Desnjaku pri Ljutomeru. Krajan Stare ceste in okolice, bori NOB in pripadniki OŠTO Ljutomer so pred dnevi počastili spomin na 30. julij in ob 45-letnici njegove smrti pripravili pri nje-govi rojstni hiši na Desnjaku priložnostno slovesnost. Na fotografiji je spominska plošča na rojstni hiši Ivana Kaučiča-Nandeta.

S. Feuš



Sektorske vaje

Vroča julijska pripeka gasilcev martjanskega sektorja ni prav nič motila. Zbrali so se na rednem letnem preglednem tekmovanju — sektorskih vajah. Sodelovalo je kar 21 gasilskih desetin iz osmih gasilskih druženj: Andrejci, Martjanci, Moravske Toplice, Nemčavci, Noršinci, Sebeborci, Tešanovci in Moravske Toplice-Cuber.

Vse desetine so pokazale zelo dobro izurjenost in pripravljenost; spodbuden je tudi podatek, da iz leta v leto sodeluje vse več pionirskih in mladinskih desetin. Izstopali so gasilci iz Sebeborca, ki so osvojili kar tri prva mesta: med pionirji, mladinci in člani.

Pohvalo zaslužijo domači gasilci, ki so bili vzorni organizatorji tekmovanja.

G. G.

CERKVENJAK

Proslavili krajevni praznik

Krajanje Cerkvenjaka v Slovenskih goricah so v juliju proslavili že štirindvajseti krajevni praznik, ki ga praznujejo v spomin na dogodek iz narodnoosvobodilne borbe, ko se je Osojnikova skupina partizanov v Stanetincih pri Cerkvenjaku spopadla z zandardjema, ki sta zbirala ljudi za prisilno delo. Tako kot v minulih letih sta se ob praznovanju tudi letos prepletali preteklost in sedanjost, saj so Cerkvenjaki organizirali povorko s prikazom izvirnih kmečkih običajev, šeg in navad, članice aktivna kmečkih žena pa so pripravile kulinarčno razstavo. V dvorani kulturnega doma so si obiskovalci lahko ogledali tudi razstavo del domačih slikarjev Iva Lorenciča in Mirka Žnavorca.

Na osrednji proslavi so podelili tudi priznanja OF. Letos so jih prejeli: skupina ljudskih pevcev in pevk KUD Jože Lacko Cerkvenjak, Feliks Borko, Branko Topolovec in Stanko Žnavor.

Franc Bratkovič

KRAJEVNA SKUPNOST PUCONCI

V Puconcih bodo gradili novo pošto

V krajevni skupnosti Puconci nikoli ne mirujejo, tudi ne sedaj, v vročih poletnih dneh, ko je veliko kmečkih opravil. Zaradi izredne aktivnosti tudi uspešno uresničujejo sprejete planske naloge v vseh sedmih naseljih. V letošnjem prvem polletju so brez vlaganja v telefonijo porabili za uresničitev razvojnih nalog 77.500.000 dinarjev. Gre za sredstva krajevnega samoprispevka in sredstva širše družbene skupnosti, ki so bila opredeljena za financiranje potreb v krajevni skupnosti Puconci. Poleg tega pa je bilo doslej vloženo v razširitev telefonije okrog 250.000.000 dinarjev namenskih sredstev zainteresiranih občanov. Razširitev telefonije je tako trenutno največja naložba v krajevni skupnosti Puconci. S porabljenimi sredstvi so kupili novo avtomatsko telefonsko centralo, večji del potrebnih kablov ter priskrbeli potrebna lokacijska dovoljenja za gradnjo prostorov za avtomatsko telefonsko centralo v Puconcih.

Naročena pa je že tudi projektna dokumentacija za pošto poslopje in telefonsko omrežje. Predvidevajo, da bodo letos zgradili potrebne prostore za avtomatsko telefonsko centralo, z razširitvijo telefonskega omrežja in priključitvijo novih naročnikov pa bi morali končati sredi prihodnjega leta. Med ostalimi nalogami, ki so jih že opravili ali pa so v realizaciji, pa je vzdrževanje vaških cest z navozni gramoza in urejanjem občestnih jarkov v vseh naseljih krajevnega skupnosti, gradnja avtobusnega postajališča v Puconcih, urejanje vodovodnega črpalnice za vaški vodovod v Markišavcih, urejanje zvonikov in pokopališč v Bokračih, urejanje okolice vaško-gasilskega doma na Vaneči z asfaltno prevleko in še nekatere druge naloge. Vsakodnevno življenje namreč zahteva tudi uresničevanje drugih potreb občanov, za katere mora skrbeti krajevna skupnost.

Feri Maučec

LENDAVA

Kakšna je aktivnost komunalnih redarjev?

To vprašanje je delegacija krajevnega skupnosti Lendava postavila na seji občinske skupščine, vendar odgovora še ni bilo. Komunalne redarje naj bi postavili že pred dvema letoma; toda nihče ne ve, kaj delajo, če sploh delajo. Zamišljal ni bila slaba, komunalni redarji naj bi v krajevnih skupnostih pazili na red pri odlaganju smeti, na čistočo v vaseh, skrbeli naj bi tudi za varnost vodnih črpališč in drugih javnih objektov. Očitno je, da je dejavnost komunalnih redarjev prenehala in zato je delegate zanimalo, kaj naj bi storili, da bi delo le-teh poživilo. Čudno se zdi, da doslej na svoje vprašanje niso dobili odgovora, čeprav vprašanje ponavljajo na vsaki seji skupščine.

Komunalni redarji, ali ljudje, ki naj bi skrbeli za ekologijo, so nam potrebni. Potrebno pa bi bilo izdelati okvirne naloge za ljudi, ki naj bi se s komunalnim redom ukvarjali. Tako pa pravzaprav nihče ne ve, kaj naj dela, zato pa je delo temu primerno. V krajevni skupnosti Čentiba, iz katere so delegati postavili vprašanje na seki občinske skupščine, se nadejajo, da bodo do jeseni dobili odgovor — še več, da bo zagotovljeno vse za dobro delo komunalnih redarjev.

Jani D.

ŽIVAHNO IN ŽIVOPISNO

Na folklornih prireditvah je običajno sila živahno in tako je bilo konec minulega tedna tudi v Beltincih, kjer so proslavili jubilej — 50 let folklorne —, ga dokumentirali z razstavo Naših 50 let, ki jo je oblikoval Franc Poredoš, gradivo pa je posredovala Milica Šadl, ter zaplesali v beltinskem parku. Vreme jim je bilo tokrat naklonjeno in tako se lahko po posnetkih prepričate o živopisnosti te kulturno-turistične manifestacije, čeprav so fotografije črno-bele.

Brigita Bavčar

Foto: Nataša Juhnov in Dušan Loparnik



Zavrteli so se fantje, zavrtela so se dekleta in njihova krila. Čeprav v vročini nedeljskega popoldneva folklorno odeti, so plesalci iz Kormenda na Madžarskem izpričali svoj temperament in večino plesnih korakov.



Pred nastopom sta folklorista za trenutek postala v senci. Fant ni objel dekleta, ampak kontrabas, oba pa sta z zanimanjem spremljala nastop druge folklorne skupine, saj je festival v Beltincih tudi izmenjava izkušenj.



Iz dekleta bo postala žena — nevesta na sliki miruje, ko jo mladenki opravljata za svatbo. Ženitovanjski običaji so bili na 18. festivalu folklorne v Beltincih večkrat prikazani, vedno pa dovolj zanimivi in ilustrativni prikaz ljudske tradicije.



Izbijanje ključa je ena izvirnejših igrice, ki so jih predstavili mladi folkloristi. Pri tej igri so mladi fantje morali pokazati vso spretnost, moč in iznajdljivost, ki jo imajo. Z uspešno opravljenim nalogom so se potrdili med člani pastirske družine.



Smo se že toliko izgubili v sodobnosti, da pozabljamo, kako smo se nekoč igrali? Kako smo se šli: ti loviš, kako smo iz rož pletli vence, kako smo izbijali ključ, kako smo vlekli vrvi, kako smo... Vse to je tudi sestavni del folklorne izročila in nas samih. Zato je petkov nastop mladih iz Beltincev tako navdušil.